

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:83 • 12 Aralık '98 • 5 DM

Krizin ilk yıkıcı etkileri:
İşten atılmalar, sefalet ücretleri
ve lokavt kararları....
Sermaye tekstil ve metal'de saldırıyor

Saldırıları püskürtmek için
birlesik direnis!

İÇİNDEKİLER

Tekstilde tensikat, lokavt, baskı ve tehditler	5
Derinleşen kriz, yoğunlaşan saldırılar ve TİS'ler	6-7
Kamu emekçileri iptal kararı prangasını kırdı	8
Sermaye devleti ve bütçe	10
Sermaye devleti geliştirmek istediği histeriyle neyi hedefliyor	12
TKİP Belgeleri: Parti programı üzerine ön tartışmalar/1	
Program bilinci ve parti programının sorunları (Orta Sayfa)	18-25

Sosyalizm Yolunda

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:83 ● 12 Aralık 1998

Fiyatı: 5 DM

Sahibi ve Y. İsl. Md.: Yeter Yalçınbaş
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli Cad. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49
e-mail: kb@arti.net.tr

Baskı:

SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sihhiye/ANKARA Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19Cumhuriyet Mahallesi Aytaç Sokak Çarşıbaşı İşhanı
No: 303/KAYSERİ Tel: 0 (352) 221 04 31Ünlü Cad. Sarı Sok. Mavi Köşe İşhanı No: 8
BURSA Tel: 0 (224) 223 65 39Ahi Evran Mahallesi Okatanlar Sokak Kent Apt.
No: 1/KIRŞEHİR Tel: 0 (386) 214 08 05Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA Tel: 0 (322) 363 28 78Hacı Halil Mah. 1219. Sk. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK Tel: 0 (372) 252 25 92Kemalpaşa Mah. Demiryolu Cad.
No: 40 İZMİRHürriyet Cad. Ziver Bey İşhanı Kat: 2, No: 59
ANTAKYA Tel: 0 (326) 213 76 14Esenbey Bankalar Cad. Uyanal İşhanı
No: 61 NİĞDE

Kızıl Bayrak'tan

Sermayenin iktisadi-siyasi krizi derinleşmeye ve yayılmaya devam ediyor. Sistemin ve çeteleşen devletin krizi yönetme arayışları da. İşçi sınıfı ise, çoktandır, kriz yönetiminin faturasının kendisine çıkarılması anlamına geldiğini öğrenmiş bulunuyor.

Ne var ki bilmek yetmiyor. Krizin faturasını geriye, sahiplerine çevirebilmek için, birleşik-militan bir mücadele yükseltmek gerekiyor. Bunun içinse devrimci bir önderlik.

Partili mücadele düzeyini yakaladığımız bir süreçte, sınıfın bu ihtiyacını karşılamak için nasıl bir faaliyete ihtiyacımız olduğu tüm birimlerimiz, tüm yoldaşlarımız tarafından sistemli bir tartışmanın konusu yapılmak zorundadır. Tartışmaların merkezinde, partinin program ve politikalarının sınıfın en geniş kitlelerine nasıl ulaştırılacağı, dolayısıyla,

önderlik araç ve yöntemleri bulunmalıdır. Parti tanıtım kampanyasının en önemli araçlarından birini oluşturacak olan gazetemizin sayfa sayısını artırmak bu yüzden bir ihtiyaç haline gelmiş durumda.

Gazetemizin sınıfın en geniş kesimlerine ulaştırılması kadar çalışmaların iletilmesi ve paylaşılması da devrimci bir sorumluluk olarak görülmelidir. Çalışmalarımızın devletin nasıl bir hissiyatla karşılaştığını

biliyoruz. Gazetemizin her sayısı toplatılıyor, özel sayılarımızı dağıtan yoldaşlarımız silahlı saldırıya uğruyor, gözaltına alınıyor, işkenceden geçiriliyor. Bunlar yabancı olduğu şeyler değil artık. Devlet terörünün ateş hattında devrimci iradeyi parti ile taçlandırdık. Şimdi partinin kızıl bayrağının altında toplanıp düşmandan hesap sormanın zamanıdır.

Kitapçılarda!

Herkese iş, tüm çalışanlara işgüvencesi!

Krizin faturasını kapitalistler ödesin!

MESS grup sözleşmeleri sendikal ihanetle sonuçlandı. Bu ihanete metal işçilerinden gelen tepki sendikal ihanet çetelerinin olduğu kadar sermaye patronlarının da gözünü korkuttu. Şimdi toplu sözleşme sırası tekstil işçilerinde. Metal işçilerinin ihanete karşı verdikleri tepkiyi bilen sendika çeteleri aynı aymazlığı sergilemekten çekiniyorlar. Tekstil patronlarının uzattıkları kölelik sözleşmelerine imza atamıyorlar. Tekstilde 70 bin işçiyi kapsayan sözleşmeler uyuşmazlığa gitti ve grev kararı alındı. Tekstil patronları ise grev kararı alınan yerlerde lokavt ilan etmeye başladılar ve ardından grev ilan edilen bütün işyerlerinde lokavt ilan edeceklerini açıkladılar.

Tekstil işkolunda yaşanan sınıfa dönük saldırının bir başka ayağını ise tensikatlar oluşturuyor. Tekstil patronları bir taraftan "işten atılan her işçinin patlamaya hazır bir bomba olduğunu" ifade ediyorlar, öte taraftan ise krizden dolayı işçi çıkarmak zorunda olduklarını söyleyerek timsah gözyaşları döküyorlar. Örgütsüz sınıf kitlelerine karşı en ağır saldırının ve en etkili silahın işsizlik olduğunu, burjuvazi tarihsel ve güncel deneyimleri ile çok iyi biliyor. Kaldı ki, işsizlik karşısında hiçbir sosyal güvencenin olmadığı Türkiye'de işten atılmalara, işyeri kapatmalara, işçi sınıfı için sefalet ve düşük ücretlere mahkumiyet anlamı taşıyor.

Türkiye kapitalizmi 24 Ocak Kararları'yla birlikte "dışa açıldı", ihracata yönelik bir ekonomik politika izlenmeye başlandı. Bu çerçevede tekstil, turizm, inşaat gibi işkollarındaki gelişmeye dönük teşvik politikaları oluşturuldu. Uygulanan ekonomik politikaların iflasıyla beraber, 20 yıldır devlet kasasından teşviklerle, vergi indirimleriyle ve çeşitli ekonomik desteklerle gelişen bu işkolları bir girdaba girdiler. Uzun vadeli taahhütler alarak çalışan inşaat alanı krizi henüz tam anlamıyla yaşamamış olsa bile, diğer iki alanın son yıllarda verdiği sinyaller yolun sonuna geldiğini gösteriyor. Geçtiğimiz yaz sezonunu iç turizm ve dampingle atlatmayı başaran turizm işkolunu önümüzdeki yıl bir iflaslar furiasının sarması hiç de şaşırtıcı olmayacaktır.

Tekstil işkolu ise şimdiden havlu atmış durumda. Arka arkaya fabrikaların kapanması, işten atılmalar, iş daraltılmalar bunun açık işaretleridir. Doping ilaçlarıyla büyütülmüş bu

Bilinçsiz, örgütsüz işçi yığınlarının işsizlik korkusuyla sinmeleri, en ağır çalışma koşullarına katlanmaları, iş bulabilmek için herşeye razı olmaları ne kadar mümkünse, tersinden de, biriken öfkenin patlayıp burjuva düzenine yönelmesi de o kadar mümkündür.

işkollarındaki türedi zenginlerin en ufak bir hastalık salgınında nasıl da yataklara düştüklerini yıllardır zaten izliyoruz. Şimdiki salgın ise kimilerinin yataktan kalkmasını bile engelleyecek boyutta.

Ne emperyalizmin ne de yerli işbirlikçilerinin elinde bu krizi aşmayı sağlayacak herhangi bir reçete bulunmuyor. Onların kriz karşısındaki değişmez politikaları ise bilindiği gibi krizin faturasını işçi emekçi sınıflara çıkarmaktan ibarettir. Kaldı ki bu politika bile krizi ilk karşılayan ve tekstil sektörünün en zayıf kesimini oluşturanları kurtarmaya yetmiyor. Yıllardır yoğun emek sömürsüne dayanarak üretim yapan, işçileri bir köle gibi günlerce uykusuz çalıştıran orta ve küçük ölçekli işletmeler, krizi atlatamamaya birer birer iflas bayrağı çekiyorlar. Bu vahşi ormanda yaşamayı başaran büyükler ise emek sömürsünü daha fazla artırmak ve daha yüksek karlar elde etmek şansına sahip oluyorlar. Her krizde olduğu gibi büyük sermayenin katlanarak artması, tekelleşmenin daha üst bir boyuta sıçraması, yaşanan seri iflasların bir diğer yüzünü oluşturuyor.

Yaşanan saldırının işçi sınıfı açısından anlamı ise açıktır. Sefalet, işsizlik, açlık... İşçilerin sarılabilecekleri tek örgüt olarak gördükleri sendikalar, bugüne kadar her seferinde satış sözleşmelerini imzalayarak kimin safında olduklarını döne döne ortaya koymuş durumdadır.

Kaldı ki, TEKSİF'in gerçekten greve gidebileceğine grev ilan edilen fabrikalardaki işçiler bile inanmıyor. Bunun tümüyle bir danışıklı döğüş olduğunu, işçileri aldatma amaçlı bir tezgah olduğunu bizzat işçiler kendileri ifade ediyorlar.

MESS sözleşmelerinde Türk-Metal'in imzaladığı satış sözleşmesine metal işçilerinin verdiği cevap TEKSİF bürokratlarını uyarmış durumda. Aynı ihanetin tekrarlanmasının kendileri için yaratacağı sonucu bu deneyimden hareketle çok iyi biliyorlar. Bu yüzden şimdi zamana yayılmış yeni bir ihanet taktiği geliştiriliyor. Lokavtlarla karşılanan grev ilanları, önceden kurulmuş bir senaryo gibi tekstil işçilerini yeni bir satış sözleşmesine doğru götürüyor. İşsiz kalmaktansa verilene razı olmak...

Tekstil işkolunda binlerce küçük ve orta ölçekli fabrikanın kolayca kapanabildiği, sökülüp başka yere taşınabildiği biliniyor. Ancak büyük ölçekli ve kökleşmiş bir takım işletmelerin kolayca lokavt uygulayamayacakları, bunun oyunun bir parçası olarak hayata geçirilen bir uygulama olduğu da bilinmelidir. Sermaye patronlarının en kolayından yaptığı ve iş hayatında sürekli uyguladıkları bu blöf yöntemleri kaldırılıp yüzlerine çarpılmalıdır.

Yaşanan süreç oyunun son perdesine geldiğini göstermektedir. Metal işçilerinin eylemleri artık sermaye patronlarına sendikal ihanet çetelerinin

de işe yaramadığını, işçi sınıfını yönetmeye yetmediğini göstermiştir. Lokavt ilan oynayabilecekleri son kozdur. Sermaye cephesinin yaşadığı bu sıkışma yeni bir sürece girilmekte olduğunu da işaret etmektedir. Alışlagelmiş sendikal ihanetler kolayca tekrarlanamayacak, çatışma daha ileri zeminlerde sürecektir.

Sendikal örgütlülüğü olmayan, en ağır sömürü koşullarında çalışan yüzbinlerce tekstil işçisi ise faturanın en ağırını ödemekle yüzyüze bırakılıyor. İşten atılmalar ve sefalet ücretine çalışma. İşten atılmalar karşısında duyulan korku sınıf kitleleri için ne kadar korkutucu ise, tersinden de, işsizliğin, sefaletin, açlığın giderek toplumsal bir afet boyutları kazanması da sermaye cephesinde o denli derin kaygılara neden olmaktadır. Bilinçsiz, örgütsüz işçi yığınlarının işsizlik korkusuyla sinmeleri, en ağır çalışma koşullarına katlanmaları, iş bulabilmek için herşeye razı olmaları ne kadar mümkünse, tersinden de, biriken öfkenin patlayıp burjuva düzenine yönelmesi de o kadar mümkündür.

İşte bu ikincisini engellemek için burjuvazinin bugünden önlemler aldığı, işçi sınıfının geniş kesimlerini öncüsünden ayırmaya, bilincini bulanıklaştırmaya çalıştığı da açıktır. Sınıfın ileri kesimlerine, devrimcilere, komünistlere yönelen süreklileşmiş saldırının anlamı burda aranmalıdır. Önümüzdeki dönem işsizlik, yoksulluk ve sefaletten bunalan işçi ve emekçilerden yükselebilecek bir mücadele dalgasını kırmak için bugünden bir korku duvarı oluşturulmaktadır.

Yaşanan süreç işten atılmalara ve işsizliğe karşı mücadelenin özel bir önem kazandığını göstermektedir. İşsizlik kapitalizmin hiçbir dönem vazgeçmeyeceği, sistemin doğasından gelen bir özellik göstermektedir. Bir yedek işçi ordusu ücretleri aşağıya çekmenin en uygun yoludur. Kapitalizm işsizliği doğası gereği sürekli yeniden üretir.

Ancak bugün olduğu gibi bir kriz dalgasında işsizlik ayrı bir dinamik de taşımaktadır. Bu dinamiği "Herkese iş, çalışanlara iş güvencesi!", "Tensikatlara hayır, krizin faturası kapitalistlere!" şiarlarıyla harekete geçirmek ve bir mücadele hattı örmek bir görev olarak önümüzde durmaktadır.

Kriz sefalet, işsizlik, terör ve zorbalığın artması demektir!

Krizin faturası kapitalistlere!

- * *Tekstil ve metal sektöründe üretim durma noktasına geldi.*
- * *Edirne Mensucat Santral kapandı.*
2 bin kişi işsiz.
- * *Toplusözleşme görüşmelerinin devam ettiği Park Tekstil'de*
1000 işçi işten atıldı.
- * *Gebze'de metal sektöründe*
14 işyerinden 1538 kişi işten çıkarıldı.
- * *Denizli'de tekstil sektöründe*
10 bini aşkın işçi işten çıkarıldı.
- * *Şişe Cam Paşabahçe üretimi %35*
düşürüyor.
- * *Ceyhan'da Ceytaş Tekstil kapanıyor.*
650 kişi işsiz.
- * *Gaziantep'de tekstil ve gıda sektöründe*
10 bin 500 kişi işten çıkarıldı.
- * *Adanalı çiftçi borç ödemek için*
traktörlerini satıyor.
- * *Tofaş Palio üretimini durdurdu.*
Renault üretimi kısıt.
- * *Gaziantep Sanko'dan 2500 işçi*
çıkarıldı.
- * *Adanalı sanayici yılbaşına kadar*
5 bin kişi çıkaracak.
- * *İzmir'de 300 küçük ve orta işletme*
kapandı.
- * *İzmir Sanayi Odası üyesi 416 şirket*
kayıt sildirdi.
- * *Tekstil işkolunda alınan grev kararları*
lokavt ile karşılanıyor.

Tablo giderek belirginleşiyor. Krizin ilk yıkıcı etkileri beliriyor. Yukarıdaki tablo burjuva medyada "ürperten tablo" türünden başlıklarla yer alabiliyor. Krizin su yüzüne çıkan etkileri de, bunların karşısında duyulan endişe de gizlenemez boyutlara ulaşıyor.

Giderek belirginleşen tablo hem krizin boyutlarını, hem de sermaye sınıfının krizin çözümünden ne anladığını açıklıkla ortaya koymaktadır.

Yarım kapasite ile çalışan yüzlerce işletme var. Ücretsiz izinlerin gündeme geldiği yüzlerce işletme. Dahası yüzlercesinin kapısına kilit vuruluyor. İşsizlikten kırılan milyonlarca kişi varken, her geçen gün bunlara yenileri ekleniyor. Tensikatlar yaygınlaşıyor. Sermaye sınıfı en yıkıcı ve dağıtıcı olan silahını, tensikatları devreye soktu. Tensikatlar onbinlerce işçinin katıksız açlığa ve sefalete mahkum edilmesidir. İşsizler ordusuna yenilerinin eklenmesidir. Tensikatlar öncü, mücadeleciler işçilerin tırpanlanması demektir. Herşeyden önemlisi yeni saldırıların zemininin döşenmesi demektir. İşçi sınıfına verilen bir gözdağı, savrulan bir tehdittir. Bu yüzden, tensikatların TIS sürecinin yoğun bir

saldırı süreci olarak yaşandığı tekstil işkolunda yoğunlaşmış olması raslantı değildir.

Milyonlarca işçinin, emekçinin kendi ürettiklerine, birbirlerinin ürettiklerine hiç ihtiyaçları yokmuşçasına üretim durma noktasına geliyor. Üretimin durma noktasına gelmesi, toplumun o ürünlere olan ihtiyacının karşılanmış olmasından kaynaklanmıyor. Tam aksine o ürünlere olan ihtiyaç öylesine belirgin, üretimin durma noktasına gelmesi sermaye düzeninin kendisinden kaynaklanıyor. Toplumun ihtiyaçlarına göre değil, pazarın ihtiyaçlarına göre üretimi prensip edinmiş bu çürümüş düzenin varoldukça sonu gelmeyecek bir kriz dalgası ile karşı karşıya kalınıyor.

Karşı karşıya olduğumuz kriz ne ilki, ne de kapitalizm varoldukça sonuncusu olacak. Kriz sefalet, işsizlik, terör ve zorbalığın artması demektir. İşçi sınıfı ve emekçiler için bir yıkım anlamına gelmektedir.

Şimdi ilk etkileri ile karşı karşıya olduğumuz düşünülürse krizin derinleşmesi ile birlikte işsizliğin giderek yayılacağını, sefaletin artacağını söylemek bile gereksizdir.

Tablo bu kadarla sınırlı olsa dahi sermaye sınıfının kriz yönetiminin de, krizden çıkış arayışlarının da ne olduğunu görmek için yeterlidir. Kaldı ki Sabancı, Koç gibi holdinglerin aynı gün içerisinde yapmış oldukları açıklamalar yaptıklarının yapacaklarının teminatı olduğunu gösterir niteliktedir. Tensikatlar, yani işsizliğe ve katıksız bir sefalete hazır olun denmektedir.

İçlerinden "Olağanüstü Ekonomik Hal" ilan edilmesini ve olası sosyal patlamalara karşı önlemler alınmasını isteyecek kadar ileri gidenler olsa da krizden kurtulmanın yolunu kendilerince en iyi formüle eden Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun (TİS) şu mesajıdır:

"Krizden kurtulmanın tek çaresi devlet, işçi ve işverenlerin işbirliğinden geçer". Hem sefalet ve işsizliğe mahkum edeceksin, hem de bunu sefalet ve işsizliğe mahkum ettiklerinle işbirliği içinde yapalım diyeceksin. Pes doğrusu!

Herşey bir yana derinleşen kriz ve ilk etkileri sonucu oluşan "ürperten tablo" karşısında "sosyal zirve" çağrıları yaygınlaşıyor. Dayattıkları yıkımın farkında olacaklar ki bunun bir öfke patlamasına sebebiyet vermesinden korkuyorlar. Uygulamaya sokulan yıkım programına ek olarak "acil önlem paketi"nin gündeme geldiği de düşünülürse bu topyekün saldırıları en sancısız bir biçimde uygulamak noktasında ellerinden geleni yapacak gözüküyorlar. Sancısız bir biçimde, sofralarındaki son kırıntılara kadar gözlerini diktikleri ile tüm bunları işbirliği içinde yapmak ne kadar olanaksız olursa olsun, bu çağrıların Türk-İş, Hak-İş ve DİSK bürokratlarından karşılık bulması dikkate değerdir. Bu tutumlarıyla hem hangi sınıfın çıkarlarından yana olduklarını bir kez daha tüm açıklığıyla sergilemektedirler, hem de işçi-emekçi yığınların tepkisi ve öfkesi önünde oluşturdukları/oluşturacakları gerici barikatı kendi ağızlarıyla teşhir etmektedirler.

Sefalet ve işsizlik işçi sınıfının kaderi değildir. Krizin sorumlusu kapitalistlerdir. Faturasını da onlar ödesinler.

Tensikatlar başta olmak üzere sermayenin topyekün saldırılarını püskürtmek için vakit kaybetmeksizin harekete geçilmelidir.

Atılan işçiler geri alınana kadar, tensikatlar durdurulana kadar mücadelede kararlı olunmalıdır.

İnsanca yaşam ve çalışma koşulları için mücadele etmekten başka çıkar yol yoktur.

Gün sermayenin saldırıları karşısında kenetlenme ve mücadeleyi yükseltme günüdür.

Tekstilde tensikat, lokavt, baskı ve tehditler...

İşçilerin taleplerini ve iradesini yansıtacak bir sözleşme için TİS ve grev komitelerinde örgütlenelim!

Tekstil işkolunda yaklaşık yüzbin tekstil işçisinin yaşamlarını doğrudan belirleyecek olan TİS'ler sermayenin saldırılarını yoğunlaştırdığı bir süreç olarak geliyor:

- * 21 Eylül'de uyuşmazlık zaptı tutuldu.
- * Tekstil patronları "sıfır sözleşme" dayatmasından geri adım atmıyor.
- * Tekstil sektöründe üretim durma noktasına geliyor. İşten atılmalar yaygınlaşıyor. Son üç ay içinde Adana, Antep, Denizli, Bursa, Edirne, Kayseri ve İstanbul'da olmak üzere onbinlerce tekstil işçisinin işine son veriliyor.
- * TEKSİF'te örgütlü 1000 işçi işten atılıyor.
- * TEKSİF'in "karşılıklı fedakarlık" çağrıları sürüyor.
- * Grev kararları alınıyor.
- * Türkiye Tekstil İşverenleri Sendikası'nın grev kararı almış bulunan işletme ve işyerleri için lokavt kararı açıklanıyor.
- * Aralarında Polylen, Sifaş, Söktaş, Lüks Kadife, Berdan Tekstil, Bossa, Birlik Mensucat, Vakko, Köytaş, Akın Tekstil, Aksu ve Akal Tekstil'in bulunduğu 12 işletmede grev kararlarına karşı lokavt ilan ediliyor.
- * Ve en son Altınyıldız'da alınan grev kararı lokavtla karşılanıyor.
- * İşyerlerinde öğle yemeği

sırasında yarım saatlik alkışlı protesto eylemleri yapılıyor.

Tekstil patronları başından itibaren aynı çizgiyi sürdürüyor: Ölümü gösterip sıtmaya razı etmek! En son olarak en yıkıcı, en etkili silahlarını, tensikatları devreye sokmuş durumdalar. Böylelikle "ya sefalet ücretlerine, esnek üretim uygulamalarına boyun eğeceksiniz ya da kapı dışarı" denmek isteniyor. Tensikatlarla bir yandan onbinlerce tekstil işçisi katıksız bir sefaletle mahkum edilirken, diğer yandan geride kalanlara gözdağı verilerek saldırıların zemini düzlenmeye çalışılıyor.

Tekstil işkolunun sendikal örgütlülüğünden dahi yoksun olan ve daha dağınık bir görüntü çizen kesimlerinde halihazırda uygulamadaki saldırılar TİS süreciyle birlikte sendikal işyerlerinde de gündeme geliyor. Henüz saldırılar karşısındaki suskunluk kırılabilmiş değil. Bunun gerisinde tüm bir süreci, ihanetini defalarca tescil etmiş olan sendika bürokrasisinin ellerine teslim etmekten başka birşey yatmıyor.

Yoğunlaşan saldırılar karşısında DİSK Tekstil yemek aralarında alkışlı protesto türünden hava boşaltma eylemlerini devreye sokarken, TEKSİF ihanetin sınırlarını zorluyor. Tekstildeki kriz üzerinden işverenlerle birlikte eylem yapılıp yapılamayacağını tartışıyor.

tartışmasını yapıyor. Bu düpedüz işçi sınıfı ile alay etmektir. Bu oyunlara seyirci kalmak, yenilgiyi baştan kabul etmek anlamına gelecektir.

Alınan grev kararlarıyla birlikte suskunluğu kırmanın koşulları olgunlaşmıştır. Fakat süreci sendika bürokrasisinin ellerine teslim etmek tabloyu bir parça olsun değiştirmeye yetmeyecektir. Öncü tekstil işçilerinin karşı karşıya olduğu sorumluluk "tensikatlar, sefalet ücretleri, esnek üretim uygulamaları başta olmak üzere sermayenin topyekün saldırılarını püskürtünceye dek grev" için hazırlıklara girişmektir.

Sorumlusu olmadığı bir krizin faturasını ödemek tekstil işçisinin kaderi değildir. Köle gibi değil, insanca yaşamak ancak bu gidişe dur demekle mümkündür. Çok geç olmadan TİS ve grev komiteleri etrafında kenetlenmek ve inisiyatifi kendi ellerine almak; tekstil işçisinin önünde duran budur...

- * Atılan işçiler geri alınsın!
- * Tensikatlar durdurulsun!
- * Herkese işgüvencesi!
- * İnsanca yaşam için ücret, insanca çalışma koşulları!
- * İşçilerin taleplerini ve iradesini yansıtacak bir toplu sözleşme!
- * Tensikatları, sefalet ücretlerini püskürtünceye dek grev!
- * Krizin faturası

Edirne Park Tekstil'de işten çıkarılan işçilerle yapılan röportaj:

Kızıl Bayrak: Fabrikada kaç işçi çalıştırılıyordu?

İşçiler: 2000'in üzerinde.

Kızıl Bayrak: İşçilerin yaş ortalaması nedir?

İşçiler: Genelde genç işçilerden oluşuyor. Çoğunluğu erkek, çünkü bizim fabrikada iş ağırdı. Dokuma yani...Konfeksiyon da var ama ağırlık dokumadadır. Bizim fabrikada ücret diğer 3 fabrikaya oranla daha yüksekti, çünkü koşulları ağır.

Kızıl Bayrak: Kaç işçi işten çıkarıldı?

İşçiler: Bine yakın işçi atıldı buradan. Şimdi bize söylenen, fabrikada işçi sayısını 600'e indirecekler, ondan sonra da herkesi asgari ücretle geri çağıracaklar.

Kızıl Bayrak: Peki bu işten çıkarmalar ne zaman başladı?

İşçiler: Fabrikamızda hemen hemen bütün işçiler TEKSİF sendikasında örgütlü. TEKSİF geçtiğimiz hafta grev kararı alınca işveren de lokavt kararı aldı. Ve işten çıkarıldık.

Kızıl Bayrak: Peki sendika şu an ne yapıyor?

İşçiler: Her zaman yaptığını. Hiçbirşey yani. Bekliyoruz. Burada grev falan da olmaz. Biz bu sendikadan hiçbirşey beklemiyoruz artık. Bizi de, diğer tekstil fabrikalarındaki işçileri de her defasında sattı bunlar. Yüzleri patrona dönük. Bundan dört ay önce Edirne Giyim Sanayi'nde bir grev oldu. Aynı sendika onları da sattı.

Kızıl Bayrak: Sizce ne yapmak gerek?

İşçiler: Biz işçiler sendikaya güvenmekten vazgeçip artık birbirimize güvenmeliyiz. Her yıl aynı şeyi yaşıyoruz. Bizim bu sömürden kurtulmamızın tek yolu var. O da bütün işçilerin birlik olmaları. Sendika kendi havasında. Bizi zerre kadar düşündüğü yok. Biz işçiler biraraya gelmeliyiz artık.

Kızıl Bayrak: Mücadelenizde başarılar diliyoruz.

Derinleşen kriz, yoğunlaşan saldırılar ve TİS'ler: **İşçilerin talep ve iradelerini yansıtacak toplu sözleşmeler için TİS komitelerinde örgütlen!**

Derinleşen kriz ve yoğunlaşan saldırılar göz önünde bulundurulduğunda, TİS sürecinin emek ile sermaye arasındaki mücadelenin keskinleştiği/keskinleşeceği bir dönemeç haline gelmesi kaçınılmazdır. İçinde bulunduğumuz TİS'lerin bir kat daha önem kazanması bundandır. TİS'ler sermaye iktidarının yıkım programının çeşitli adımlarının yaşama geçirildiği yoğun saldırı dönemleri olarak yaşanmaktadır. Bunu görebilmek için fazla uzaklara değil, metal işkolundaki toplu sözleşmelere, toplu sözleşmelerle birlikte metal işçisinin önüne konan faturaya dönüp bakmak yeterli olacaktır. Tüm olumsuzluklarına rağmen metal işçilerinin pratiği sürece ışık tutacak derslerle, deneyimlerle doludur.

Ekonomik ve sosyal kriz derinleşirken sermaye iktidarının işçi sınıfına saldırıları yoğunlaşıyor. Sermaye iktidarı cephesinde hedeflenen krizin faturasını işçi sınıfı ve emekçilere ödetmek. Krizin faturası kabardıkça saldırılar her gün yeni boyutlar kazanıyor. İşçi sınıfı cephesinden süreci kazanmak için nasıl bir dönemden geçildiğine bir kez daha bakmakta fayda var.

Derinleşen krizin kabaran faturası

Sermaye iktidarı bu sürece İMF-TÜSİAD programı olarak bilinen bir yıkım programı ile girdi. Yıkım programı asıl olarak krizin faturasını olabildiğince kısa bir zaman dilimi içerisinde, en sancısız bir biçimde işçi-emekçi yığınların sırtına yükleyecek bir saldırı paketi olarak gündeme geldi. Özelleştirmeler, sefalet ücretleri, esnek üretim, sosyal hakların gaspı, SSK'nın tasfiyesi, mezarda emeklilik gibi ana başlıklar altında özetlenebilecek olan yıkım programı halihazırda uygulamada. Ücret artışlarında "buçuk" şaşmadan uygulanmaya başlaması programın rengini belli eden ilk adım oldu. İlk adımdı diyoruz, çünkü bundan sonra yaşanmış ve yaşanacak olan tüm saldırılar da adım adım uygulamaya geçiriliyor. Ardından metal işkolundaki toplu sözleşmeler yoğun bir saldırı dönemi içerisinde olduğunun başlıca göstergesi olmuştur. Saldırıları adım adım yaşama geçirilmektedir. Bu, sermaye iktidarının işçi sınıfı ve emekçiler cephesindeki eksiklik ve zaafıların üzerine oynuyor olmasındandır. Kendiliğindenlik, örgütsüzlük ve sınıf dayanışması noktasında gösterilen eksiklik ve zaafıların sürecin belirleyici halkalarıdır. Ancak birleşik-militan

bir mücadele hattıyla püskürtülebilecek kapsamdaki saldırılar adım adım sermaye iktidarının hanesine "kolay başarılar" olarak yazılmaktadır.

Fakat tüm bunlar sermaye iktidarının krizini çözdüğü anlamına gelmiyor. Çünkü kriz yapısalıdır. Bu çürümüş sömürü düzeni sürdükçe kriz üretmeye devam edecektir. Elde edilen "kolay başarılar" yalnızca ve yalnızca krizi yönetme planları çerçevesinde kalmaya mahkumdur. Krizin etkilerini bir süreliğine geciktirmek dışında bir sonuç vermemektedir. İçinden bir türlü çıkılamayan ve derinleşen kriz bunu göstermektedir.

Kriz sefalet, işsizlik, terör ve zorbalığın artması anlamına gelmektedir. Sefalet, işsizlik, terör ve zorbalık sermaye iktidarının krizi yönetme planlarının birer parçası olarak artan oranlarda karşımıza çıkmaktadır. Krizin faturası sefalet ve işsizlik; bu faturayı dayatmak için terör ve zorbalık!

Krizin ilk yıkıcı etkileri ve yoğunlaşan saldırılar

Derinleşen krizin ilk yıkıcı etkileri su yüzüne çıkıyor. Artık üstü örtülemiyor. Tekstil patronlarının başlattıkları "kriz" feryatları hızla yayılıyor. Düzen cephesi artık üstü örtülemez boyutlara ulaşmış ekonomik krizi "korkusuzca" telaffuz edebiliyor!

Krizin ilk yıkıcı etkileri kendini tekstil başta olmak üzere metal, deri ve diğer işkollarında göstermeye başladı. Durma noktasına gelen üretim, düzen cephesinden "soğukkanlılık" çağrılıyla karşılanıyor. Bu "soğukkanlılık" çağrıları elbette ki temelsiz değil.

Halihazırda uygulamada olan yıkım programına ek olarak yeni bir "acil önlem paketi" gündemde. Özellikle krizin yıkıcı etkilerinin su yüzüne çıktığı tekstil işkoluna ilişkin bir dizi karar alınması bekleniyor. Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir denir. Açıklanacak "acil önlem paketi"nin gündeme geldiği şu günlerde önce Edirne Park Tekstil'de, sonra İstanbul'da Altınyıldız, Aksu ve Akal gibi tekstil fabrikalarında alınan lokavt kararları nasıl bir sürece girildiğinin habercisidir. Alınan tüm grev kararlarına karşı lokavt ile karşılık verileceği açıklanmaktadır.

Suriye Krizi, 75. yıl kutlamaları ve ensonu A. Öcalan'ın iadesi üzerine sürekliliği sağlanmaya çalışılan şovenist histeri dalgası ile üzeri örtülmeye çalışılan, çıkış aranan kriz derinleşiyor. Metal işkolunda üretimi yavaşlatma kararları ve ücretsiz izinler gündeme geliyor. Tekstil işkolunda ise üretim durma noktasına geliyor. Onbinlerce işçinin işine son veriliyor. Yüzlerce firmanın kapısına kilit vuruluyor. Deri işkolunda durum farklı değil. Kapısına kilit vurulan firmalar ve yoğunlaşan tensikatlar. Kesin bir rakam verilemese de son üç ay içinde toplamında yüzbinlerce işçinin işinden olduğu rahatlıkla söylenebilir. Açlık ordusuna katılan yüzbinlere yenilerinin ekleneceğini söylemek içinse kahin olmak gerekmiyor. 5 Nisan kararları ve işçi sınıfına çıkarılan fatura da değişik değildi: Sefalet ve işsizlik ordusuna katılan yüzbinler. Günümüzde ise 5 Nisan kararlarının önceleyen süreci

munla aratacak bir tablo var karşımızda. Bu da krizin faturasının ister istemez o zamankiyle kıyaslanamaz bir yıkımı getireceğini gösteriyor.

Derinleşen krizin faturası da kabarıyor. Krizin ilk yıkıcı etkilerinin, şimdi su yüzüne çıkmış olan etkilerinin bu olduğu düşünülürse hem kriz, hem de faturasının boyutları hakkında daha net bir fikir sahibi olunabilir. İşçi-emekçi yığınlara dayatılan bu yıkım karşısında açıktan dile getirilen "sosyal patlama" endişesi besleniyor. Derinleşen emek-sermaye çelişkisi sermaye iktidarının her alanda daha da saldırganlaşmasını koşulluyor. Saldırganlaşması da tersinden, sistemin kendi çözümsüzlüğünü ve acizini ortaya koyan bir gösterge oluyor.

Yoğunlaşan saldırılar ve TİS süreci

Gelinen yerde TİS süreci bir kat daha önem kazanıyor. Hiç kuşkusuz toplu sözleşme süreçleri yüzbinlerce işçinin yaşamlarını belirlediği oranda her zaman için bir öneme sahip olacaktır. Fakat geçmiş dönemlerdeki TİS süreçlerinden de çıkarılabileceği gibi bu sözleşmeler daha çok birer "satış sözleşmesi" olarak yaşam bulmaktadır. Derinleşen kriz ve yoğunlaşan saldırılar göz önünde bulundurulduğunda, TİS sürecinin emek ile sermaye arasındaki mücadelenin keskinleştiği/keskinleşeceği bir dönemeç haline gelmesi kaçınılmazdır. İçinde bulunduğumuz

TİS'lerin bir kat daha önem kazanması bundandır. TİS'ler sermaye iktidarının yıkım programının çeşitli adımlarının yaşama geçirildiği yoğun saldırı dönemleri olarak yaşanmaktadır. Bunu görebilmek için fazla uzaklara değil, metal işkolundaki toplu sözleşmelere, toplu sözleşmelerle birlikte metal işçisinin önüne konan faturaya dönüp bakmak yeterli olacaktır. Tüm olumsuzluklarına rağmen metal işçilerinin pratiği sürece ışık tutacak derslerle, deneyimlerle doludur.

Herşeyden önce bu sürece daha önceki deneyimlerin ışığında zaaf alanları ve eksikliklerin giderilmesi ve buradan yapılacak müdahalelerle daha hazırlıklı bir sözleşme dönemine girilememiştir. Hazırlıksızlık ve dahası kendiliğindenlik aşılamamıştır. Bu tüm bir süreci sendika bürokrasisinin ellerine teslim etmektir, yıllardan beridir sahnelenen oyuna seyirci kalınmıştır. Ekonomik Sosyal Konsey (ESK) çatısı altında sermaye ile kolkola giren sendika bürokrasisinin kimin temsilcisi olduğu tartışma götürmez bir konudur. İhanetlerini defalarca tescil edenlere karşı geniş işçi yığınlarının alttan alta da olsa duyduğu öfke, iç örgütlülüğün sağlanamadığı koşullarda kendini doğru bir zeminde varedememiştir. İşte tam da bu tablo içerisinde, faşist Türk Metal'in altına imza attığı "satış" sözleşmesine karşı metal işçisinin onurlu karşı çıkışı anlamını bulmaktadır. İşçilerin taleplerini ve iradesini yansıtacak bir toplu sözleşme için mücadelelerinin önü alınmış olsa da önemli olan metal işçilerinin attığı adımla çürütücü bir suskunluğu kırmış olmasıdır.

Sermaye iktidarının, ancak birleşik-militan bir sınıf tavrı ile

Tekstil işkolundaki toplu sözleşme sefalet ücretleri ve tensikat başta olmak üzere sermayenin saldırılarının yoğunlaştığı bir süreç olarak gelişiyor.
Son süreçteki tensikatların büyük bir kısmı tekstil işkolunda yaşanmaktadır.
Onbinlerle ifade edilen tensikatlar sermaye iktidarının işçi sınıfına saldırısının en tehlikeli ve en etkin araçlarından biri olarak devrededir.
Süreci ücret mücadelesi ile sınırlı görmek en büyük hata olacaktır.
Sermaye sınıfı, sözcüleri eliyle süreci ücret sorununa kilitlemeye, sendika bürokrasisi eliyle işçi sınıfının ufkunu ücretlerle sınırlı tutmaya çalışmaktadır.
Sefalet ücretlerine ve tensikatlara karşı "İnsanca yaşam ve çalışma koşulları!" ve "Herkes iş! Çalışanlara işgüvencesi!" en mesru talepler olarak haykırılmalıdır.

püskürtülebilecek olan yıkım programı sonuçlarını üretmeye devam etmektedir. Yıkım programının etkileri adım adım hissedilmektedir. Bununla birlikte saldırılarla doğrudan karşı karşıya kalındığında harekete geçildiği ölçüde sonuç almaktan da uzaklaşmaktadır.

Unutulmamalıdır ki sermaye sınıfı bu sürece olanca güçleriyle hazırlanıyor. Tüm örgütlülüğüyle hazırlanıyor; medyası, askeri, polisi ve yasaları ile karşımıza çıkıyor. Herşeyden önemlisi işçi sınıfı ve emekçiler için yıkımı ifade eden bir programla çıkıyor. Bu saldırıları

püskürtmek ve kendi taleplerini hayata geçirebilmek için işçi sınıfının örgütlenmekten, sermayeye karşı kendi programı etrafında kenetlenmekten başka yolu yok.

Tekstil'de TİS süreci

Dün metal işçilerinin TİS sürecinde karşısına konan fatura, şimdi tekstil işçilerinin önündedir.

Tekstil işkolundaki toplu sözleşme sefalet ücretleri ve tensikat başta olmak üzere, ki bu saldırılar halihazırda yaşama geçirilmeye başlamış bulunuyor, sermayenin

saldırılarının yoğunlaştığı bir süreç olarak gelişiyor. Son süreçteki tensikatların büyük bir kısmı tekstil işkolunda yaşanmaktadır. Onbinlerle ifade edilen tensikatlar sermaye iktidarının işçi sınıfına saldırısının en tehlikeli ve en etkin araçlarından biri olarak devrededir.

Süreci ücret mücadelesi ile sınırlı görmek en büyük hata olacaktır. Sermaye sınıfı, sözcüleri eliyle süreci ücret sorununa kilitlemeye, sendika bürokrasisi eliyle işçi sınıfının ufkunu ücretlerle sınırlı tutmaya çalışmaktadır. Sefalet ücretlerine ve tensikatlara karşı "İnsanca yaşam ve çalışma koşulları!" ve "Herkes iş! Çalışanlara işgüvencesi!" en mesru talepler olarak haykırılmalıdır.

Tekstil işçileri cephesinde yaşanan suskunluk henüz kırılmamış olsa da, onlarca işletmede alınan grev kararlarıyla birlikte bu suskunluğu kırmamanın koşulları olgunlaşmaktadır. Tekstil işçileri metal işçilerinin açtığı yoldan ilerleyerek inisiyatifi kendi ellerine alabilmeli ve kendi talep ve iradelerini yansıtacak bir sözleşme için vakit geçirmeksizin harekete geçmelidir.

Sermayenin saldırılarını püskürtebilmek, sendikal bürokrasinin ayakoyunlarını boşa çıkarabilmek için işyerlerinden başlayarak örgütlenme çalışmalarını başlatmak için geç kalınmamıştır. Öncelikli olarak TİS kapsamındaki diğer işyerleri ile bağlantılı olarak güçlerin birleştirilmesi ve ortak davranabilme kanallarının açılabilmesi için azami çaba sarfedilmelidir. Unutulmamalıdır ki mücadelede kararlılık noktasında gösterilebilecek en ufak bir zaaf sürecin getireceği yıkıma davetiye çıkarmak olacaktır.

Sermayenin yıkım programına karşı komünist işçi partisinin politikaları etrafında birleşelim!

Sefalet ve işsizliğe hayır!
Tensikatlara ve
esnek üretim uygulamalarına
son!

İMF-TÜSİAD reçetelerini,
yeni saldırı paketlerini
mücadele alanlarında yırtalım!

Emperyalist yağmaya,
kapitalist sömürüye son!

Sınıfa karşı sınıf!

Düzene karşı devrim!

Kapitalizme karşı sosyalizm!

Krizin faturası kapitalistlere!

Herkes iş,
tüm çalışanlara
işgüvencesi!
Tüm çalışanlara
insanca yaşam ve çalışma
koşulları!
Sınırsız söz, basın,
gösteri ve örgütlenme
özgürlüğü!
Kahrolsun sermaye iktidarı!
Yaşasın sosyalist
işçi-emekçi iktidarı!

Kamu emekçileri iptal kararı prangasını kırdı:

12-13 Aralık'ta yeniden alanlarda!

KESK, 28 Kasım tarihinde MYK'sını toplayarak 12-13 Aralık günlerinde tüm illerde miting düzenleme kararı aldı. Böylece KESK GYK, 30 Ekim'de aldığı, 24 Kasım'da beş koldan hareketle başlayacak ve Ankara'da bir mitingle sona erecek eylem kararını iptal etmesinin yarattığı tepkileri yatıştırmak için yeniden "miting" kararı almak zorunda kalıyordu.

KESK'in reformist yönetiminin, "hükümet krizi, muhatapsızlık, şovenist dalganın yükselmesi, örgütün eylemi erteleme talebi içinde olduğu" gerekçe göstererek bu iptal kararını almıştı. Fakat bu iptale ve gerekçelerine Enerji Yapı Yol-Sen, SES, Tüm Yargı-Sen, Tüm Sosyal -Sen, Bem-Sen vb. sendikalar karşı çıkmış, buna rağmen KESK yönetimine egemen olan Devrimci Sendikal Dayanışma ve Sendikal Birlik çevresinden reformistler, GYK'daki sayısal çoğunluklarına dayanarak, 27'e karşı 39 oyla, eylemin iptal edilmesini sağlamışlardı. Böylece, taban iradesi bir çırpıda ve anti-demokratik bir tarzda çiğnenmiş, taban iradesiyle alınmış eylem kararı, merkezi iradeyle ortadan kaldırılmış oluyordu.

Sermaye devletinin tepeden tırnağa çeteleştigi gerçeğinin herkesçe

görülebilecek hale geldiği, kriz bahanesiyle işçilere, emekçilere sefalet ücretinin dayatıldığı, özelleştirmenin çeteler eliyle yağmaya dönüştürüldüğü, başta metal, otomotiv ve tekstil sektörü olmak üzere on binlerce işçinin işten atıldığı bir süreçten geçiyoruz. Kontr-gerilla devleti, kamu emekçilerine de ek olarak sürgünlerle, cezalarla, sahte sendika yasalarıyla saldırıyor. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinde yapılması tasarlanan değişikliklerle kamu emekçilerinin 1 milyon 800 bin olan sayısını, 300 binlere indirme hesabını yapıyor. Yaşanılan, ilan edilmemiş fiili bir sıkıyönetimle baskı ve terörün

yoğun ve sistemli hale getirilmesidir. PKK lideri Abdullah Öcalan'ın İtalya'ya gidip sığınma hakkı istemesinin ardından, kışkırtılan Kürt düşmanlığı temelinde yükseltelen faşist-şoven dalgaya karşı birleşik bir eylem hattı örülerek püskürtülmesi gerekirken, KESK'in eylemden yan çizmesi, şovenizme verilen utangaç bir destek olmuştur. Bu destekle, yıllardır bedeller ödenerek yaratılan mücadele geleneği düzenin selameti için darbelendi. Bu gelişme ayrıca, MGK sendikacılığının KESK içinde ne kadar mesafe aldığına da açık bir göstergesi oldu.

KESK ve bağlı bazı sendika yöneticileri eylem iptalini onaylasalar da, 9 yıldır verdikleri mücadele ve ödedikleri bedelle bir direniş geleneği yaratan kamu emekçileri, KESK reformist yönetiminin eylemi iptal eden tavrı karşısında suskun kalamazlardı. Nitekim kalmadılar da... Birçok sendika şubesi fakslarla, basın açıklamalarıyla iptal kararını protesto etti. Eğitim-Sen'in 28 Kasım tarihinde düzenlediği Temsilciler Kurulu toplantısında, KESK'in mücadeleyle dolu tarihinde kara bir sayfa olan iptal kararı şiddetle eleştirildi. KESK MYK ve GYK'sında, sayısal çoğunluğu elinde bulunduran Devrimci Sendikal Dayanışma ve Sendikal Birlik reformistlerinin kararı olduğu belirtildi. Taban iradesinin çiğnendiği, iptale gösterilen bahanelerin gerçeği yansıtmadığı, düzenlenecek eylemlerin şoven dalganın kırılmasında ciddi bir rol oynayacağı belirtildi.

Ankara'da kamu emekçileri sendika şubelerince düzenlenen yaklaşık 200 kişinin katıldığı bir forumda son gelişmeler değerlendirilerek KESK'in eylem iptal kararı eleştirildi.

27 Kasım'da toplanan KESK İstanbul Şubeler Platformu 5 Aralık'ta Ankara'da kitlenel basın açıklaması

Binlerce kamu emekçisi alanlarda. Kürt halkına düşmanlık dayatmasını, "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!", "Kirli savaşa son!", sloganlarıyla yanıtlayacak.

yapma kararı olarak KESK reformist yönetimine rağmen kamu emekçilerinin mücadele isteğini ortaya koydu. 5 Aralık'ta Aksaray Metro önünde yapılan basın açıklamasına ambar işçilerinin de verdiği destekle 400 civarında kamu emekçisi katıldı. KESK'in reformist yöneticileri, iptal kararına yönelik tepkileri yoğunlaşınca, tepkileri nötralize etmek için 12-13 Aralık'ta tüm illerde yapılacak mitinglerde "sömürüye ve şovenizme karşı demokrasi, barış ve sendikal haklar" taleplerini öne çıkarıyor.

KESK reformist yönetiminin tabanın basıncı karşısında almak zorunda kaldığı eylem kararı, gecikmişliğine rağmen, çürümüş düzene ve çeteleşmiş devlete karşı kamu emekçilerinin tutumunu ortaya koyma imkanını içinde barındırıyor. Ancak bu kararların yasak savan eylemler olarak geçiştirilmesine izin verilmemelidir. KESK'e egemen reformist zihniyetin düzeniçi arayışların eşliğinde mücadeleyi ücret artışlarıyla sınırlandırdığı, hareketi MGK'ya yedeklemeye çalıştığı görülmelidir. Kamu emekçileri, sermaye düzeninin karşısına "Kahrolsun sermaye iktidarı!", "Yaşasın işçi-emekçi iktidarı!" şiarıyla çıkmalıdır. En küçük hak talebinin dahi engellenmeye çalışıldığı bu süreçte mevzilerimizi korumanın ve taleplerimizi kazanmamızın yolunun sokaklardan, alanlardan ve grevlerden geçtiğini görmek zorundayız. KESK'te egemen olan reformist anlayışın karşısında yer almalı ve KESK'i bugünlere taşıyan fiili ve meşru mücadele hattından yürümeliyiz. Kamu emekçileri son eylem kararının ertelenmesiyle de bir kez daha görüldüğü gibi reformist-liberalleri hak etmedikleri yönetimlerden söküp atmaları gerektiğini görmelidirler.

Binlerce kamu emekçisi alanlarda, Kürt halkına düşmanlık dayatmasını, "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!", "Kirli savaşa son!" sloganlarıyla yanıtlayacak. Sermaye devletinin estirdiği teröre karşı, fiili sıkıyönetim uygulamalarını, yasakları çiğneyecek alanları özgürleştirecektir. 12-13 Aralık'ta yapılacak eylemler yalnızca kontr-gerilla devletine değil, aynı zamanda MGK'ya yedeklenen reformist anlayışlara da en iyi yanıt olacaktır.

Kayseri Şubeler Platformu'ndan basın açıklaması...

5 Aralık'ta KESK GYK'nın aldığı kararlar doğrultusunda Eğitim-Sen dönem sözcüsü Tahsin Yılmaz Kamu Emekçileri Sendikaları Kayseri Şubeler Platformu adına basın açıklaması yaptı. Basın açıklamasının içeriği özetle şöyledi:

"Kamu emekçilerine tek taraflı dayatmalarla, yaşam koşullarını dikkate almadan 1999 bütçesinde %25 maaş artışı yapıldı.

Çeteler devletin içinde cirrit atarken, bütçenin, yağmaya, talana, rantiyeye, karşılıksız kredilere aktarılmasına elbette karşı çıkacağız.

Ücretlerimizi belirlemede taraf olabilmemiz için, yüzdelik maaş artışlarına hayır demek için, rüşvete dur demek için, işgüvencemiz için, özelleştirmenin durdurulması, sosyal güvenlik kurumlarının güçlendirilmesi için, sürgün ve gözaltılara karşı, bilimsel,

demokratik, laik, parasız eğitim ve parasız sağlık için, çetelerin yargılanması ve hesap sorulması için, hükümeti toplu sözleşme masasına oturtmak için; 13 Aralık '98 Pazar günü saat 12'de Gaziosman Barbaros Köprüsü kavşağından başlayıp, fuar önünde son bulacak olan sendikal haklar ve demokrasi yürüyüşü ve mitingi düzenlenecek. Kamu emekçilerini, demokratik kitle örgütlerini ve tüm emekçi halkımızı yürüyüş ve mitingimize destek vermeye çağırıyoruz."

Basın bildirisine destek veren sendikalar şunlardır:

Eğitim-Sen, SES, Tüm Maliye-Sen, Enerji Yapı Yol-Sen, Kültür-Sen, Tüm Bel-Sen, Haber-Sen, BTS, Tüm Sosyal-Sen ve Tarım Gıda-Sen.

Kayseri'den Kızıl Bayrak okuru bir sağlık emekçisi

Sermayenin “milli birliği”ne karşı işçi-emekçilerin devrimci birliği

Kamu emekçisi arkadaş;

Susurluk devleti, hakları için meydanlara çıkan işçi, emekçi ve öğrencilere azgınca saldırıyor. Hükümetin özelleştirme talanında mafyayla işbirliği yaptığı için açığa çıktığı günlerde ortaya çıkan “Apo Krizi” şovenist bir histeriye dönüştürülerek bütün bu sömürü ve soygun pisliklerinin üzeri örtülmek istendi. Azgın bir demagojik saldırı ve şovenist histeri kampanyasıyla emekçi kitlelerin gerçek hedefi saptırılmaya çalışıldı/çalışılıyor.

Sermaye sınıfı ve çeteci devleti, binlerce genç insanın yaşamını kaybettiği bir savaşı bile bir kâr-rant kapısına çevirmiştir. Silah ihalelerinden pay kapmak için verilen/alınan rüşvetler, askeri araçlarda taşınan uyuşturucular, fidye karşılığı adam kaçırmalar, haraç toplamalar vb. pek çok kanlı ve kirli işlerini bu savaş sayesinde yürütmektedirler. “Teröre karşı mücadele” adı altında hem biz işçi ve emekçilere en küçük hak kırıntılarını dahi çok görmüşler, hem de kardeş Kürt halkının toplu imhasını meşrulaştırmaya çalışmışlardır. Kitleleri şovenizmle zehirleme çabalarının arkasındaki esas amaç da budur. Bu zehirlenmeden, ne yazık ki, konfederasyonumuz KESK de nasibini almıştır. Bu şoven saldırı kampanyasını tam da birleşik eylemlerimizle göğüsleyip püskürtmemiz gerektiği bir zamanda, önceden alınmış eylem kararını bile iptal ederek, bu şoven kampanyaya utangaçça destek vermiştir. KESK’in reformist yönetimi kuşkusuz bunu ilk kez yapmıyor. Onlar, Gazi Direnişi sırasındaki eylem iptaliyle, 5 Mart’ta Kızılay’da bizleri meydana bırakıp kaçmalarıyla da artık mücadelemizin önünde engel olmaya başladıklarını kanıtlamışlardır.

Bu engelin artık aşılması gerektiği açıktır. Zorlu mücadelelerle ve büyük bedeller ödeyerek kazandığımız sendikal mevzilerimizin ve mücadelemizin meşruiyetine bu şekilde gölge düşürülmesine izin veremeyiz. KESK yönetiminin, sermaye devletinin savaş ve kontr-gerilla bütçesine karşı taban iradesiyle almış olduğumuz eylem kararını iptal hakkı yoktur. Böyle bir tutumun, Türk-İş’in, DİSK’in

sermayenin her krizinde sunduğu ESK desteğinden hiçbir farkı yoktur. Bizler bunca bedeli sermayenin denetimi ve güdümünde birer ihanet çetesi yaratmak için ödemedik. Sınıf mücadelemizde güçlü araçlara sahip olmak için ödedik. Mücadelemizi geriye götüren, ayağımıza pranga olan eylem iptali kararlarını kırmaktan başka yolumuz yoktur. Bundan böyle her iptal kararı, daha güçlü eylemlerle çiğnenmelidir. Grevler, işgaller, yürüyüş ve mitingler yerel inisiyatifle örgütlenmeli, hayata geçirilmelidir.

Arkadaşlar,

Bildiğimiz gibi bu bütçe; tekelleri, kontr-gerillayı, kirli savaşı finanse eden bir bütçedir. İMF’ye haraç ödeme bütçesidir. Özelleştirme ve talan bütçesidir. Kısacası, sermayenin krizini biz işçi ve emekçilere fatura etme bütçesidir. Enflasyonu düşüreceklerini, borçları azaltacaklarını söyleyerek bu bütçenin krizden kurtulmanın tek yolu olduğunu iddia ediyorlar. Oysa biliyoruz ki, ne 24 Ocak, ne 4 Nisan, ne 5 Ocak ne de diğer saldırı paketleri kapitalist krizi değiştiremedi, tersine daha da ağırlaştırdı.

Devlet, katillerini, çetelerini aklarken, grevdeki işçiye, direnişteki

emekçiye, eylemdeki öğrenciye, kayıp çocuğunu isteyen annelere zulüm kusuyor. Düzen muhalifleri kaybedilip katlediliyor, cezaevi adı altında tabutluklara gömülmek isteniyor. Genelgelerle, faşist yasalarıyla 657’deki değişikliklerle vb. susturulmaya çalışılıyor. Bu baskılara karşı direnmekten başka çıkar yolumuz yoktur: Yılgınlık yok, direniş var!

Sermayenin çürüten düzen-çeteleşen devletine hükümet dayanmıyor. Bugünkü hükümet arayışları da, hangi burjuva partisinin başımızda daha fazla cop kıracağı arayışıdır. Artık, oynanan bu senaryoya dur demenin zamanı gelmiştir. Sermaye düzeninin baskı ve sömürsü altında inleyen işçi-emekçiler olarak bir araya gelmeli ve çürüten düzen-çeteleşen devlete karşı mücadeleyi yükseltmeliyiz. Sermaye sınıfı için yapılan bütçeleri eylem alanlarında yırtıp atmalı, işçi ve emekçiler yararına bir bütçenin hazırlanması için üretimden gelen gücümüzü kullanmalıyız. Bizler boyun eğdikçe sermaye hükümetlerinin daha da pervasızlaşacağını, sömürü ve talanlarında sınır tanımayacaklarını görmek zorundayız. Hak verilmez, alınır!

Kamu emekçisi arkadaş!..

Susurluk devletini hedefe çakmadan, onunla sınıf kavgasına girişmeden çalışma ve yaşam koşullarımızı iyileştirebileceğimizi sanmak gerçeklere gözlerimizi kapamak olacaktır. Çünkü sömürünün, adaletsizliğin ve zulmün kaynağı bizzat bu ücretli kölelik düzeninin kendisidir. Buna ise ancak işçi-emekçi iktidarıyla son verilebilir.

Kamu Emekçileri Bülteni

- ✓ Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!
- ✓ Kahrolsun sermaye iktidarı!
- ✓ Yaşasın sosyalist işçi-emekçi iktidarı!
- ✓ Savaşa değil, işçi-emekçiye bütçe!
- ✓ Tüm çalışanlara grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı!
- ✓ 657 saldırısına son!
- ✓ Sürgün, soruşturma ve cezalandırmalara son!
- ✓ SSK’nın tasfiyesine, mezarda emekliliğe hayır!
- ✓ Herkese parasız sağlık hizmeti!
- ✓ Herkese eşit, parasız, bilimsel, demokratik eğitim hakkı!
- ✓ Kahrolsun MGK sendikacılığı!
- ✓ Özelleştirmeye, taşeronlaştırmaya, esnek üretime hayır!
- ✓ Krizin faturası kapitalistlere!
- ✓ MGK, kontr-gerilla dağıtılsın!
- ✓ Borç ödemeleri durdurulsun, İMF defolsun!
- ✓ Emperyalist köleliğe, kapitalist sömürüye son!

Sermaye devleti ve bütçe...

— Kapitalist toplumda bütçenin, devletin bahsettiğimiz niteliğiyle de bağlantısı içinde iki temel işlevi vardır: Birincisi, toplumdaki burjuva sınıf egemenliğinin yeniden üretimi için yürütülen “devlet işlerinin” finansmanıdır. Devletin “zor aygıtı” niteliğinin her türlü olanak kullanılarak geliştirilmesi, tahkim edilmesidir.

Sermaye devletinin bütçesinin bir ikinci temel işlevi; işçi sınıfı ve emekçiler başta olmak üzere toplumun sömürülen kesimlerinden türlü vollarla emilen gelirlere ek olarak, toplumsal zenginliklerin yağmasından sağlanan kazançların sermaye sınıfının kasasına aktarılmasıdır.

Sermaye devleti, ‘99 yılı bütçe hazırlıklarını sürdürüyor. Bütçeyle ilgili tartışmalar da buna bağlı olarak yoğunlaşmış bulunuyor. Anasol-D hükümetinin devrilmesi ve ardından başlayan yeni hükümet arayışları bir parça gölgele ve yavaşlatsa da bu konu gündemdeki yerini koruyor.

“Bütçe”, sermaye sınıfı ve onun devleti açısından, basit bir gelir-gider hesaplamasının çok ötesinde anlamları olan bir kavram. Yani, daha doğrudan bir ifadeyle bütçenin taşıdığı özellikler, onu hazırlayan devletin özellikleriyle doğrudan bağlantılı; o, devletin sınıfsal niteliklerini, bu doğrultudaki işlevlerini açıkça ortaya koyan bir temel belge durumunda.

Daha genelinden bakarsak, devlet, bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki egemenlik aracıdır. Yani bir “zor aygıtı”dır. En son sınıflı toplumun egemeni burjuvazi, diğer adıyla sermaye sınıfıdır. Dolayısıyla sermaye devleti de toplumdaki öteki sınıflara karşı burjuvazinin zor aygıtıdır. Görevi, sermaye sınıfının egemenliğini ve çıkarlarını diğer sınıflara; en başta da kapitalizmin mezar kazıcısı olan işçi sınıfına karşı korumaktır. Buradan çıkan sonuç şudur: Devlet ve tüm kurumları hizmet ettiği sınıfın tarihsel-güncel çıkarlarına uygundur ve öyle olmalıdır.

İşte tüm bu temel gerçekler ışığında baktığımızda, bütçenin gerçekten hiç de basit bir gelir-gider tablosu olmadığını daha net görürüz.

Kapitalist toplumda bütçenin, devletin bahsettiğimiz niteliğiyle de bağlantısı içinde iki temel işlevi vardır:

Birincisi, toplumdaki burjuva sınıf egemenliğinin yeniden üretimi için yürütülen “devlet işlerinin” finansmanıdır. Devletin “zor aygıtı” niteliğinin her türlü olanak kullanılarak geliştirilmesi, tahkim edilmesidir. Türk burjuvazisi bugün dünyanın en kalabalık ordularından birine sahiptir. Bunun yanında gene oldukça geliştirilmiş bir dizi savaş kurumu; ordu, polis, MİT, Özel Tim, JİTEM, korucu ordusu vb. sermayenin

hizmetindedir. Yine ülkenin her yanında burjuvazinin “huzur ve güvenliğini” tehdit edenlerin kapatıldığı yüzlerce cezaevi bulunmaktadır. İşte tüm bu kurumların işçi ve emekçilere, Kürt halkına, devrimci ve yurtseverlere yönelik “devlet hizmetlerinde” kullandığı her türden silah, araç ve gerecin temini sermaye devleti bütçesinin en temel harcama alanıdır. Bu konuda gerçekten de hiçbir harcamadan kaçınılmaz. Genel bütçeden buraya ayrılan pay her geçen yıl büyümektedir. Açıklandığına göre 1998 bütçesinde “savunma”ya ayrılan pay %15 dolayındadır. Bu yalnızca ordunun payıdır. Polis, MİT vb. kurumlarla bu oran %20’nin üzerine çıkmaktadır. Fakat resmi olarak ayrılan bu miktar bizi yanıltmasın. Zira bütçenin daha pek çok kaleminde aslan payı ordu, polis vb. kurumlara ayrılmaktadır. Sözgelimi genel personel harcamalarına ayrılan bütçe ödeneğinin yaklaşık %80’i gene bu sözünü ettiğimiz militarist kurumlardaki personelin harcamalarına kullanılmaktadır. Söz konusu olan Türkiye Cumhuriyeti gibi bir kontr-gerilla devleti olunca, bu kaleme kontr-gerilla faaliyetleri için kullanılan örtülü ödeneği de katmak gerektiği açıktır.

Sermaye devletinin bu alandaki harcamaları, Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesi büyüyüp geliştikçe çok daha açık bir savaş bütçesi kimliği kazanmıştır. Kürt halkına karşı savaş teknolojisinin tüm olanaklarını, aklın alabileceği her türlü yöntem ve aracı devreye sokan burjuvazi, bu savaşı finanse edebilmek için işçi sınıfının sırtına her vesileyle yeni faturalar yüklemiş, bununla da yetinmeyerek her türlü kirli işten gelen kara paraları da burada kullanmıştır.

Tüm bu harcamalar, toplumda sürekli canlı tutulan gerici duygu ve düşüncelere seslenilerek savunulabilmektedir. “Vatanın korunması için”, “vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü için” yapılan her harcama adeta kutsanmış, en büyük

en zorunlu şeylermiş gibi yığınların bilincine empoze edilmektedir.

Sermaye devletinin bütçesinin bir ikinci temel işlevi; işçi sınıfı ve emekçiler başta olmak üzere toplumun sömürülen kesimlerinden türlü yollarla emilen gelirlere ek olarak, toplumsal zenginliklerin yağmasından sağlanan kazançların sermaye sınıfının kasasına aktarılmasıdır. Türk burjuvazisinin gelişme özellikleri de buna uygundur. Devletçe sağlanan sınırsız olanaklar, krediler ve teşvikler Türk burjuvazisinin sermaye birikiminin büyümesinde öteden beri önemli bir rol oynamıştır.

Burjuvazinin propagandasına göre, yalnız askeri harcamalar değil, tüm bütçe harcamaları “vatanımızın” ve “milletimizin” çıkarlarına uygun hizmetler için kullanılmaktadır. Yani bütçe, halkımızın ihtiyaçları, ülkemizin geleceği düşünülerek hazırlanmakta ve harcanmaktadır. Bir zamanlar çok yoğun kullanılan “ödediğiniz her kuruş vergi size hizmet olarak geri dönecektir” eksenli propaganda sloganları ile yaratılmak istenen de böylesi bir meşruluktur.

Sermaye devletinin kullandığı bu söylem aslında koskoca bir yalandan başka bir şey değildir. Bütçe, yığınların ihtiyaçlarına göre değil, sermaye sınıfının ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Değişik yıllardaki bütçelere bir göz atalım. Sermaye sınıfı en tatlı kârları nasıl elde ediyorsa, en büyük vurgunları nasıl vuruyorsa bütçe de buna hizmet edecek şekilde biçimlenmektedir.

1980’li yıllarda sanayi yatırımı ve ihracat en tatlı kâr ve vurgun alanlarıydı. Sanayi yatırımları için neredeyse faizsiz devlet kredileri veriliyor, ihracata sınırsız teşvikler uygulanıyordu. Tüm bütçe buna göre düzenlenmişti. Sonuçta birçok sermayedar bu olanaklarla palazlandırıldı. Burjuvazi her yönden fazlasıyla ihyâ edildi. İşçi ve emekçiler ise bu aynı yıllarda, 12 Eylül faşizmiyle tüm ekonomik-sosyal hakları yitirip, yoksulluğun sefalet içinde

sürünüyorlardı.

Bugüne geldiğimizde işçi ve emekçilerin durumunda esaslı bir değişiklik olmadığını görürüz. Fakat sermaye sınıfı açısından değişen bir şeyler var. Sanayi yatırımları ve ihracat, sermaye için tatlı kâr-vurgun alanları olmaktan artık çıkmıştır. Artık büyük kâr getiren ranttır. Sermaye rant ekonomisinden kazanç sağlama peşindedir. Dolayısıyla bütçe kaynakları da rant ekonomisinin ihtiyaçlarına göre biçimlenmiştir. Yatırımlara bütçeden ayrılan pay %5.9’a kadar gerilemiş, buna karşın borç faizi ödemelerine ayrılan miktar giderek artmıştır. 1998’in ilk dokuz ayında faiz ödemelerine bütçenin %46’sı oranında bir miktar ayrılmıştır. Yıllık faiz ödemelerinin bütçenin yarısını geçeceği şimdiden bellidir. ‘99 bütçesinde de daha en başından faiz ödemelerine %40’lık bir oran ayrılmış durumda. Bütün büyük sermaye grupları; holding ve bankalar devlete yüksek faizle kısa vadeli borç vermekte, yıllık gelirlerinin yarısından fazlasını faiz gelirlerinden, borsa spekülasyonlarından vb. elde etmektedir.

En temel iki özelliği sermayeye kaynak aktarmak ve sermaye düzeninin zor yoluyla korunmasını finanse etmek olan devlet bütçesinin tüm gelir kaynakları, işçi ve emekçilerin çeşitli biçimler altında sömürülmesine dayanır.

Bütçenin en önemli gelir kalemi vergilerdir. Başta gelir vergisi olmak üzere bu vergilerin çok büyük bir kısmı işçi ve emekçiler tarafından ödenmektedir. Örneğin toplanan gelir vergisinin %50’sinden fazlasını, ulusal gelirden yalnızca %25 pay alan işçi ve emekçiler ödemektedir. Sosyal güvenlik kurumlarının topladığı primler de gene “Kurumsal Tasarruflar” adı altında bütçeye kanallize edilmektedir. 1999 yılı ekonomi programında öngörülen Özel Tüketim Vergisi de hiç şüphe yok ki esas olarak çalışanların cebine göz dikecektir.

İşçi ve emekçilerin uzun ve zorlu mücadeleler sonucu, bedeller ödeyerek kazandıkları bir dizi ekonomik-sosyal hak da yine bütçe dengeleri bahane edilerek aşındırılmaya, giderek yok sayılmaya çalışılıyor. Savaşa ve ranta ayrılan paylar giderek artarken toplumun eğitim ve sağlık gereksinimlerine ayrılan paylar giderek küçülmektedir. 1999 bütçesinde eğitime %9, sağlık harcamalarına ise %2,8 pay ayrılması planlanmaktadır.

Bütçeye emisyon yoluyla, yani para basarak kaynak aktarılması da son tahlilde işçi sınıfını ve emekçileri vuran bir silahtır. Zira bütçenin yeni para basılarak beslenmesi enflasyonun en temel nedenidir. Enflasyon ise herkesin bildiği gibi işçi ve emekçilerin reel gelirlerinde sürekli bir aşınmaya, erimeye yol açmakta, kitleler giderek daha da yoksullaşmaktadır.

Şimdiye kadar ki bütün bütçeler gibi 1999 bütçesi de işçi ve emekçilerin alımlarından, kanından oluşturulmakta, altın bir tepsi içinde sermayeye sunulmaktadır.

Bunu önlemenin, bütçeden daha fazla pay alabilmenin yolu da, her zaman olduğu gibi bunun için mücadeleden geçiyor. Sadece kamu sektöründe istihdam edilmiş işçi-emekçilerin ücret payları için de değil, eğitim-sağlık-sigorta gibi sosyal harcamalara ayrılacak pay da, esasta emekçilerin mücadelesiyle kazanılabilecektir. Hele de, 1999 İMF bütçesinin tüm sosyal hizmetlerde özelleştirmeleri hızla tamamlama planına karşı, "Özelleştirmeye hayır!", "Sağlığa-eğitime bütçe!" talepleriyle ayağa kalkmadan, birleşik bir mücadeleyle yüklenmeden, sermayenin bütçede de somutlanan saldırı programını püskürtmenin olanağı yoktur.

Sermayenin bu saldırı bütçesine karşı kamu emekçileri bir mücadele hattına girmeye çalışıyor. Önlerine çıkan tüm engellere rağmen (KESK'in ilk eylem kararını iptali gibi), kamu emekçilerinin kararlılığı ve mücadele isteği sürüyor. Bu eylemler tüm sınıf tarafından desteklenip beslenmeli, giderek, İMF patentli saldırı programına, derinleşen krizin kabaaran faturasına karşı birleşik bir sınıf hareketine dönüştürülebilmelidir.

Sermayenin saldırı bütçesine karşı mücadelede gözetilmesi gereken bir başka yan da, bütçenin toplam ekonomik tablonun (dolayısıyla toplam sömürünün de) çok küçük bir kısmı olduğudur. Krizin faturası her gün/her saat, aşağıda, fabrikalarda atölyelerde sınıfa çıkarılmaya devam ediyor. Sadece son birkaç ayda kapitalist üretim sürecinin dışına atılan işçi sayısı onbinlerle hesaplanıyor. Dolayısıyla mücadele; bir yandan fabrikalardan doğru tensikatlar, sefalet ücretleri, esnek üretim vb. biçimler altında sınıfa fatura edilmeye çalışılan kriz uygulamalarına karşı başlatılacak mevzi direnişler, diğer yandan da, ücretlere ve sosyal harcamalara bütçeden ayrılacak payın miktarı, işsizlik ödeneği vb. taleplerle bütçeye (krizin devlet eliyle çıkarılan faturalarına) karşı daha merkezi eylemler şeklinde düşünülmeli, örgütlenmelidir.

Türkiye'de ve dünyada işçi sınıfının mücadele tarihi, saldırı programlarının ancak mücadeleyle püskürtülebildiğinin, sınıfın yaşam standardının mücadelesinin düzeyiyle bağlantılı olduğunun örnekleriyle doludur. Sadece 12 Eylül öncesi ve sonrası durumumuza bakmak bile tabloyu açıkça ortaya serecektir. Sermaye sınıfının 12 Eylül gibi bir faşist terör rejimine ihtiyaç duyması bile, işçi sınıfının mücadeleyle kazandığı ekonomik-demokratik-sosyal mevzilere göz dikmesi, geri almak istemesidir. Nitekim bu askeri "harekatın" ilk müdahalelerinden birinin, DİSK'i kapatmak, öncü işçi kuşağını tırpanlamak yoluyla sınıf mücadelesini devlet terörüyle bastırmak olması, sermayenin gerçek amacını da sergilemişti. Örgütlülüğün dağıtıldığı, mücadelenin "şiddet" yöntemleriyle bastırıldığı 12 Eylül ve koşullarında işçi ve emekçilerin yaşam standardı hızla geri çekildi. Kazanılmış tüm haklar adım adım gaspedildi. Aradan geçen 18 yıldan sonra, halen, işçi sınıfı ve emekçilerin ihtiyacı "12 Eylül öncesine dönmek"tir. Yani mücadele yıllarına.

Fakat bir farkla; parti silahını kuşanmış olarak ve bir daha asla 12 Eylül'lere izin vermeyecek bir örgütlülük ve bilinçle...

B. Çelik

Emperyalist değil, devrimci çözüm!

PKK lideri Öcalan'ın "Avrupa'ya çıkması"yla birlikte Kürt sorunu, "resmen" bir dünya sorunu haline geldi. Türk devletinin tüm direnişine, tüm histeri nöbetlerine rağmen getirildi. Çünkü "terör" meselesinde Türk devletiyle ne kadar anlaşma halinde olursa olsun, kapitalist dünya açısından Kürt sorunu hep, "Ortadoğu'da devrimci bir dinamik sorunu" olarak görüldü ve bu dinamiğin şu ya da bu yolla ezilmesi/ortadan kaldırılması için tüm yöntemler denendi, bu konuda Türk devleti sonuna kadar desteklendi.

Bugün, "uluslararası mahkeme" yahut, "Kürt konferansı" türünden bir yolla PKK'ye yol vermiş görünen Avrupa emperyalizmi, Kürt halkına karşı sömürgeci imha savaşında hep Türk devletinin yanında oldu. Kürt köylerinin, köylülerinin, gerilla cesetlerinin üzerindeki palet izlerini bırakan çoğunlukla Alman tankları oldu. Zaten Türk devletinin Kürt ulusal hareketine karşı izlediği "ez ve çöz" politikasının da hiçbir özgünlüğü yoktur. Bu bir emperyalizm klasiğidir. Emperyalizmin uşakları, efendilerinin izinden, onlardan aldıkları taktik ve araç-gerecin yardımıyla savaştılar Kürt halkına karşı.

O halde Avrupa'nın bugünkü "siyasal çözüm" tutumunu nasıl algılamak gerekiyor?

Kapitalist dünyanın Ortadoğu'daki bu devrimci dinamiği "şu ya da bu yolla" ama artık mutlaka çözmek istediğini söylemiştik. Bugün Avrupa emperyalizminin Kürt halkına bir "nimet" gibi sunmaya çalıştığı çözüm, bu yollardan birisi olan emperyalist çözümdür. Tıpkı Filistin halkına sunulan türden bir çözümdür bu. Yani emperyalizmin tüm "çözüm"leri gibi, çözümsüzlüğün ta kendisi...

Kürt halkının, emperyalist çözümün ne anlama geldiğini görmek için sürecin sonunu beklemesine hiç gerek yoktur. Tabloyu uzaklarda araması da gerekmiyor. Yakın komşuya, Filistin'e şöyle bir göz atması yetecektir. Emperyalist çözümünden önce Filistin halkı kendi topraklarında mülteciydi, bugün de mültecidir. İsrail'in saldırılarına karşı "taş"la savaşıyordu, bugün de taşla savaşımaktadır. Toprak bütünlüğü yoktu, siyasal bağımsızlığı yoktu, ekonomik bağımsızlığı yoktu... Halen yoktur.

Özetle, emperyalist çözüm Filistin sorununu çözmemiş, sadece

ertelemiştir. Filistin sorunu emperyalizm açısından bir tehlike, Ortadoğu halkları açısından bir devrim dinamiği, bir umut olmayı sürdürmektedir.

Emperyalist çözüme razı geldiği taktirde Kürt halkını bekleyen de aynı kader olacaktır.

Sınırlı kültürel hakların kağıt üzerinde tanınması, fakat bunların kullanılıp geliştirilmesinin zeminlerinin ortadan kaldırılmasıdır bu çözümde Kürt halkını bekleyen. Emperyalist çağda ulusal sorun, öncelikle bir yoksul köylü sorunu olduğuna göre; sömürgeci Türk devletinin egemenliği altındaki bir özerklik vaadiyle, emperyalizmin, yoksul Kürt köylüsüne, Kürt işçisine-emekçisine sunabileceği ne olabilir ki? Feodal zincirlerin kırılması mı? Toprak reformu mu? Modern tarım, daha yüksek ücretler, sağlık-eğitim-sosyal hizmetler mi? Kuşkusuz hayır. Yoksul Kürt köylülerinin tüm bu sorunları, dünyanın her yerinde olduğu gibi, ancak kendi devrimci kalkışmaları ile çözülebilir. Türk sömürgeciliği Kürt feodalitesinden (tıpkı Türk feodalitesinden de olduğu gibi) hep yararlanmıştır, bundan sonra da yararlanmaya devam edecektir. Koruculuk sistemi, bu yararlanmanın son örneğidir. Kontr-gerilla devletinin Kürdistan'daki maşalarıdır. Baştan aşağı bir kontr-gerilla örgütlenmesine dönüşmüş Türk devleti varlığını sürdürdükçe, korucuların da özel tımcilerin de, mafyacıların da varlığı ve kanlı eylemleri sürecektir. Bir siyasal çözüme ulaşılması, gerillanın tasfiyesi vb. kontr-gerillanın asıl varoluş sebebi olmadığı gibi, tasfiye nedeni de olmayacaktır. Çünkü temel hiç bir talebini karşılamayan bir "emperyalist çözüm" sonrasında da, Kürt halkı Ortadoğu'nun temel devrimci dinamiklerinden biri olarak varlığını koruyacaktır.

Yoksul Kürt köylüsünün toprağa, traktöre, yola, suya, elektriğe, anadilinde eğitime, sağlık ve sosyal hizmetlere ihtiyacı var.

Kardeşinin, kızının, dayısının yaşadığı "öte yaka" köyleri ile arasındaki sınırların, mayın tarlalarının, telörgülerin, silahların kaldırılmasına ihtiyacı var.

Kendisi gibi yoksul Türk-Arap-

Acem komşularıyla kardeşliği ihtiyacı var. İnsan muamelesi görmeye, insanca yaşamaya ihtiyacı var.

Tüm bunlar sömürgeci Türk devletinin egemenliği altında imkansız olduğuna göre, Kürt yoksul köylüsünün, işçisinin, emekçisinin gerçek kurtuluşu, yani Kürt sorununun çözümü, sömürgeci Türk devletinin yıkılmasına bağlıdır. Aynı şekilde, bölünmüş Kürdistan'ın diğer parçalarına hükmeden kapitalist devletlerin. Tıpkı Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri ile Arap ve Acem işçi-emekçilerinin kurtuluşu gibi.

Fakat bu gerçekler Kürt ulusunun kurtuluşunu, etle kemik gibi, Türkiye'deki ve Ortadoğu'daki bir sınıfsal kurtuluşa bağlamaktadır. Türkiye'nin kapitalist sömürü düzeni Kürt ve Türk işçi-emekçilerinin kaderini kopmaz bağlarla birleştirmiştir. Suriye, Irak ve İran'ınki de öyle. Bu ise bu ülkelerde gerçekleşecek bir proleter devrimin zaferiyle mümkün olacaktır. Aynı zafer, Kürt halkının bin yıllık özlemi, "birleşik-bağımsız Kürdistan"ı bir hayal olmaktan çıkaracak tek gerçek çözüm olacaktır. Ve bu çözüm, Türk ve Kürt proletaryasının birleşik devrimci mücadelesiyle gerçekleştirilebilecektir. Bölgede savaflara son verecek, halkların kardeşliğini sağlayacak, kapitalist-emperyalist sömürgeci imha politika ve uygulamalarının açtığı yaraları saracak tek güç, proletaryanın sosyalist iktidarı olacaktır.

Kahrolsun emperyalizm!

Kahrolsun sömürgecilik!

Kürt halkına kendi kaderini tayin hakkı tanınsın!

Kardeş Kürt halkına özgürlük!

Eşitlik, özgürlük, gönüllü birlik!

Yaşasın işçilerin birliği,

halkların kardeşliği!

Yaşasın sosyalizm!

Sermaye devleti geliştirmek istediği histeriyle neyi hedefliyor?

sovenizm ve ırkçılık bir devlet politikasıdır. Bunun ne vatani ne de milli duyguları vardır. Tek bir hedefi vardır: sermavenin sınıfsal çıkarı ve geleceği için işçi sınıfını ve emekçileri ulusal, dinsel ve ırksal kimlikler üzerinden paralyze etmek. Bu politikaya tezat oluşturan kesimler, ulusal, dinsel ve ırksal kimlikleri ne olursa olsun sermave devletinin şiddetinden nasibini alır. Bunun en somut örneği ise Diyarbakır'daki Kürt ile İstanbul'daki Türk ya da başka milliyetten eğitim emekçilerinin sırtına eşzamanlı olarak inen copun aynı milli cop olmasıdır. Bütün bunlar bir daha göstermiştir ki, sermave devleti sadece siyasi ve iktisadi olarak bunalımda değil, milliyetçilik, sovenizm ve faşizm gibi temel silahlarının barutunun tükenişi itibarıyla da bunalımdadır.

Bütün sınıflı toplumlarda sömürücü egemen sınıflar, egemenlikleri altında tuttıkları ezilen sınıfları daha azgın sömürmek ve sömürüyü ebedileştirmek için toplumdaki dinsel, ırksal, mezhepsel, cinsel ve ulusal kimlikleri karşıtlıklar halinde kullanarak sınıfsal kimliklerin önüne çıkartıp sınıfsal tahakkümünün birer aracı haline getirmişlerdir. Bu, sermave sınıfı için tarihten günümüze taşınan vazgeçilmez bir deneyim ve silahtır. Sadece Türkiye Cumhuriyeti'nin 75 yıllık kanlı tarihine bakıldığında bile bu silahın ne kadar işlevsel olduğu görülür. Ulusal kimliklerinden dolayı nice katliamlara maruz kalan Kürtler ve yine ulusal kimliklerinin yanı sıra dinsel inançlarından dolayı katliam ve zulme uğrayan Ermeniler ve Rumlar. Ulusal kimliklerinin yanı sıra mezhepsel farklılıklarından dolayı Çorum'da, Maraş'ta, Sivas'ta katliamlara uğrayan Aleviler...

Ve yine sermave devletinin bütün bu katliamlarla, kimi zaman toplumda biriken öfkeyi ve gelişen devrimci dinamikleri farklı bir çatışma zemininde boğma, kimi dönem ise yaşadığı siyasi ve iktisadi bunalımı, toplumda yarattığı güvensizliği ve kopuşu başka bir zeminde kazanmanın aracı olarak kullanma çabası biliniyor.

Tarihten birkaç örnek vermek gerekirse; 6-7 Eylül olayları olarak bilinen katliam ve yağma, tamamıyla Türk kontr-gerillalarının tezgahladığı bir provokasyondur. 27 Ağustos 1952'de Londra'da Kıbrıs'ın statüsünü belirlemek üzere İngiltere, Türkiye ve Yunanistan arasında görüşmeler başlamışken İstanbul Ekspres gazetesinde -sonradan bu eylemin de Türk kontr-gerillasınca yapıldığı anlaşılabilecekti- Yunanlıların Atatürk'ün evini bombaladığı haberi çıkar. Aynı gün sivil faşistler ve kontr-gerillanın başını çektiği yağma ve linç eylemleri gelişir. Kadıköy, Beyoğlu ve İzmir'de

Rumlara ait işyerleri ve evler basılıp yağmalanır, yakılıp yıkılır. Yüzlerce Rum bu yağma ve katliamdan nasibini alır. Yunanistan'ın Kıbrıs'ı kendine bağlamaya (Enosis) yönelik uluslararası alanda oluşturduğu basınç, ancak içerde Rumlara karşı bir kontra faaliyetiyle geliştirilen ırkçı/şovenist politikayla dengelenmeye çalışılmıştır. Ve bu da milli öfke olarak propaganda edilmiştir.

Aslında bu gibi provokasyonlar TC tarihinde ilk değil. 1933'te İzmir Menemen'deki Kubilay olayı da Türk kontr-gerillasının icraatıdır. Laiklik ve şeriat çatışması yaratılarak toplumdaki çelişkiler dinsel ayrıtlıklar temelinde paralyze edilmek istenmiştir. Dolayısıyla Kubilay diye bir öğretmen vurulması gerçekleştirilmiş ve böylelikle -en azından Ege'de- toplum laik-şeriatçı temelinde karşı karşıya getirilmiştir. Aynı şekilde 1926'da İzmir'de Atatürk'e suikast yapılacağı üzerine operasyonlar düzenlenmiş, onlarca kişi idam edilerek iç tasfiye gerçekleştirilmiştir.

Yani 75 yıllık cumhuriyet tarihi sadece işçi sınıfı ve halklara karşı değil, kendi iç iktidar savaşımını da tam bir kontracılık ve komploculuk üzerine inşaa etmiştir. Bugün yaratılmaya çalışılan şovenist histeri de bu kanlı ve kirli tarihin sadece bir kesitidir. A. Öcalan'ın İtalya'da "gözetim altına alınışı" önce zafer sarhoşluğu ile sunuldu. Ve bunun üzerinden prim yapılmaya çalışıldı. Sonra da gerek İtalya'nın gerekse PKK'nın açıklamaları durumun hiç de bir yakalanma veya gözaltı olmadığını, PKK'nın Avrupa'da siyasallaşma sürecinin bir hamlesi olduğu ve dolayısıyla Türk devletinin bu süreçten bilgisi dahi olmadığı anlaşıncaya da bilinen klasik politikaya (şovenizm) dönüş yaptı. "İtalya'nın zaten Türklere karşı tarihsel düşmanlığı olduğu ve Apo'yu iade etmemekle Türkiye'nin bölünmez bütünlüğüne zarar vermesi" diye bir propaganda başlatıldı. "İtalya'nın Türkiye'ye karşı bir provokasyon olduğu" vs. vs. Dışarda İtalya'ya karşı geliştirdiği bu şovenist histeriyi içerde de Kürtlere karşı linç ve katliamlarla birleştirerek sürdürdü. Uluslararası diplomasiye kaybetmediğini içeride şovenist histeriyle kazanmaya çalıştı.

İtalya'ya karşı boykot komedisi şovenist histerinin bir parçasıdır

Polisin özel çabasıyla kimi grupların kurt işaretli, Türk bayraklı taşkınlığını "milli öfke sokağa taşıyor, İtalya sabrımızı taşıyorsa neler yapacağımızı görsün. Gerekirse Roma'yı basarız" şeklinde yansıtan mehtemlik medya, birkaç kasa mandalina, birkaç kravat, buzdolabı vs. gibi İtalyan malını ezip yakanları, "büyük protesto, büyük boykot tüm yurdu sardı" şeklinde verdi. Bizzat başbakan ve bakanlarca teşvik edilen bu boykot Migros, GİMA Türk, Gıda Ticaret Odası, Capitol Alışveriş Merkezi gibi kimi kurum, kuruluş ve sanayi kesimleri de boykote katıldılar. Bu komediye karşı İtalya, "Bizim 200 firmamız Türkiye'de iş yapıyorsa onların 500 firması bizimle iş yapıyor. Umarız Türkiye daha sağlıklı düşünür" diyordu. Çünkü İtalya da biliyordu, Türkiye'nin kendilerine karşı ambargo uygulayabilecek veya boykot yapabilecek ne gücü var, ne de uluslararası anlaşmalar gereği hakkı. Dışarda İtalya'nın Türkiye'ye karşı bir provokasyon olduğu" vs. vs. Dışarda İtalya'ya karşı geliştirdiği bu şovenist histeriyi içerde de Kürtlere karşı linç ve katliamlarla birleştirerek sürdürdü. Uluslararası diplomasiye kaybetmediğini içeride şovenist histeriyle kazanmaya çalıştı.

esya mağazasının çıkardığı (polis organizasyonu) gürültü patırtı dışta tutulursa, madem boykot yapılacaksa ve eğer milli duygular kabardıysa neden TOFAŞ, Pirelli gibi büyük holdingler katılmadı? Her yönüyle emperyalizme bağımlı olan Türk sermave devletinin böyle bir gücü var mıdır? Sadece ekonomik anlamda değil. Türkiye'nin '60'ların başında yaptığı Ankara Serbest Ticaret anlaşması zaten böyle bir boykote izin vermiyor. Eğer Türkiye boykotu resmi olarak devlet politikasına dönüştürseydi, uluslararası anlaşmalara uymadı diye AB'nin ambargosuna maruz kalacaktı. Bu durumu farkedenden Mesut Yılmaz, "boykotun devlet politikası olmadığını, sadece vatandaşın kendiliğinden tepkisi olduğunu" açıklama gereği hissetti. Aynı şekilde TUSİAD, İtalya işadamları federasyonu Confindustria ile irtibata geçerek "siyasal sorunların ekonomik ve ticari ilişkilere yansımaması gerektiği" kararını aldılar. Çünkü Türkiye her yönüyle emperyalizme gebedir.

Peki ne ekonomisi ne de imza attığı uluslararası anlaşmalar itibarıyla İtalya'ya karşı boykot uygulama gücü ve şansı olmayan sermave devleti ve onun kontra medyayı boykot çıkırtkanlığıyla neyi hedefliyor?

Bu sorunun cevabı oldukça geniş ve

Fotoğraf: Hakan Dönmez

kapsamlı olmakla birlikte biz burada sadece iki noktaya açıklık getirmeye çalışacağız.

Birincisi; boykot, geliştirilmek istenen şovenist dalganın sadece bir ayağıydı. A. Öcalan'ı iade etmediği için İtalyan mandalinası üzerinde çılgınca tepinen, buzdolabı ve arabasını yakan bir psikolojik bozukluğun, içerde Kürtlere ve PKK'yi sahiplenene komünist ve devrimcilere, demokratlara karşı şuursuz bir linç hareketine dönüştürülebileceğini kontra medya da biliyordu, sermaye devleti de. Ve boykotla yaratılmak istenen tam da buydu. Ve yine kuşkusuz, bu şuursuz şovenist histerinin öncelikli hedefinin HADEP ve kimi Kürt kuruluşları olacağı da belliydi. Çünkü bu bir savaştır. Savaşta eğer hasmına ulaşamıyorsan onun dayanaklarını yok edeceksin. Bu dayanaklar kimi zaman Kürt köylüsüdür, kimi zaman bir kurum ve kuruluş olur. Nihayet böyle de oldu. Medya HADEP'i hedef gösterdi. Polis örgütleyebildiği sivil faşistlerle HADEP binalarını bastı, linç etti, gözaltına aldı. Bu süreçte iki Kürt insanının polislerce katledilmesi bir yönüyle bu savaşın kuralına kanıt olurken, diğer yandan medya ve polisin tüm çabalarına rağmen istenen şovenist dalganın yaratılamadığını gösteriyordu. Pekala polis iki Kürdü kendisi katletmek yerine, eğer yaratabilseydi çılgın bir kalabalığa daha fazla Kürdü katlettirebilirdi. Ama bunu başaramadı. Milli öfke dediği şey bir avuç ülkücü serseri güruhuyla sınırlı kaldı.

Sermaye devleti geliştirmek istediği şovenist dalga ile metropollerdeki Kürt yurtsever dinamiği sindirmeyi hedefliyordu. Ama bunda başarılı olamadığı ölçüde HADEP'lileri cezaevlerine atmaktan başka çaresi kalmadı. Namusunu ancak böyle kurtarabildi.

İkincisi; Eğer sermaye devleti hedeflediği gibi bir şovenist dalga yaratarak süreci bir Kürt-Türk çatışmasına dönüştürmeyi başarsaydı, işte o zaman çetelerle özdeşleşmiş devlet imajını milliyetçi şovenist bir temelde tazelemeyi başaracaktı. Ancak başaramadı. Bunu her ne kadar Türk-İş, DİSK ve KESK gibi hain sendika bürokratları üzerinden ve "milli beraberlik" havasıyla yürütmeye çalıştıysa da bu hainlerin taban üzerinde hiçbir etkileri olmadığı bir kez daha görüldü. Örneğin Türk-İş ve DİSK'in tüm açıklama ve bu "milli politika"yı destek çıkırtkanlığına rağmen hiçbir işyerinde ne İtalya'ya ne de PKK'ye karşı bir tepki gelişmemiştir. Tam tersine başta tekstil olmak üzere birçok sektörde bu ihanet şebekesi grev kararları almaya zorlanmıştır. KESK sermaye devletine soldan destek vermek amacıyla 28 Kasım eylemini iptal etti. Ancak taban bu ihanet çetesine karşı tepki

göstermekte gecikmedi. Belki bu tepki bugün KESK'in kararını aşarak bir eyleme dönüşmemiştir. Ancak böyle bir süreçte tabanın bu tepkisi her zamankinden daha anlamlıdır. Herşeyden önce de şovenist histerinin sınıf cephesinde karşılık bulmadığının kanıtıdır. Yine Eğitim-Sen 2 Nolu şubenin Kadıköy adliyesi önünde yaptığı basın açıklamasında polisin azgın terörüyle karşılaşması (hem de 12 Eylül'ün kendilerine bahsettiği öğretmenler gününde) hiç de şovenist histerinin diğer adı olan faşist devlet terörünün sadece Kürtlere karşı olmadığının bir

göstergesi oldu.

Dolayısıyla şovenizm ve ırkçılık bir devlet politikasıdır. Bunun ne vatanı ne de milli duyguları vardır. Tek bir hedefi vardır; sermayenin sınıfsal çıkarı ve geleceği için işçi sınıfını ve emekçileri ulusal, dinsel ve ırksal kimlikler üzerinden paralyze etmek. Bu politikaya tezat oluşturan kesimler, ulusal, dinsel ve ırksal kimlikleri ne olursa olsun sermaye devletinin şiddetinden nasibini alır. Bunun en somut örneği ise Diyarbakır'daki Kürt ile İstanbul'daki Türk ya da başka milliyetten eğitim emekçilerinin sırtına eşzamanlı

olarak inen copun aynı milli cop olmasıdır.

Bütün bunlar bir daha göstermiştir ki, sermaye devleti sadece siyasi ve iktisadi olarak bunalımda değil, milliyetçilik, şovenizm ve faşizm gibi temel silahlarının barutunun tükenişi itibarıyla da bunalımdadır. Bu bunalımı sınıfın birliği, halkların kardeşliği perspektifiyle sermaye sınıfının egemenliğine son verecek bir devrimle aşacak olan Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkları olacaktır.

H. Gül

Hatay:

Basın açıklamasına provokasyon girişimi

Sermaye devleti içinde bulunduğu siyasal ve ekonomik krizin girdabından kurtulabilmek için türlü türlü politik manevralar yapmakta, çetelerle ilişkisi günbegün artarak ortaya çıkan devlet erkanını aklamak için olmadık çabalar sarfedip didinmektedir.

Son olarak PKK genel başkanı Abdullah Öcalan'ın İtalya'da "yakalanması" çete devleti ve onun çanak yalayıcısı burjuva medya tarafından sevinç çılgınlıklarıyla karşılanmış, fakat gerçek anlaşıldığı zaman hevesleri kursağında kalmış, hayal kırıklığına uğramışlardır. Yaşanılan son sürece bağlı olarak katliam devleti ve onun kolluk güçleri, kanatları altına aldığı faşist güruh MHP'nin çapulcu, eli kanlı çeteleriyle birlikte terörünü özellikle Kürt yurtseverlerine ve HADEP'e yönelttiler.

Bu süreçte azdırılan şovenist histeri dalgası, üzerinde bulunduğumuz coğrafyanın en ücra köşesine yayılmaya çalışıldı. Bu şovenist histeri kampanyasında HADEP binaları basılıp tarumar

edilmiş, çalışanlar, yöneticiler gözaltına alınmış, işkencelerden geçirilmiş, biri Kocaeli, diğeri Diyarbakır'da iki Kürt yurtsever katledilmiştir. Şovenist histeri sınıfa saldırının sadece bir kısmı ve yeni bir halkasıdır. Saldırının ikinci kısmında ise yaşanan krize bağlı olarak özelleştirmelerin hızlandırılması, işten atmalar, taşeronlaştırma, esnek üretimin dayatılması vardır.

Yaşanılan son süreçle ilgili olarak 5 Aralık 1998 tarihinde saat 13.00'da Hatay Demokrasi Platformu'nun düzenlediği basın açıklamasına katılım kitlesel oldu. Açıklamaya demokrasi platformu dışında Direniş, Alınteri ve biz Kızıl Bayrak çalışan ve okurları olarak kitlesel bir şekilde katıldık. Tivoli önünde gerçekleşecek olan açıklama polisin barikat oluşturması üzerine 100 m. geride yapıldı. Kamu emekçilerinin katılımının yüksek olduğu açıklamada reformist sendika yöneticilerinin kamu emekçi hareketine aşladığı pasifist tutumların aşıldığını eylemdeki coşku ve kararlılık açıkça göstermektedir.

Sermaye devleti, onun kolluk güçleriyle hareket edecek ülkü ocakları denen "in"den ne idüğü belirsiz 3-5 serseriye alana getirerek provakasyon girişiminde bulunmuş, ancak eylemin kitlesel, kararlı ve coşkulu bir şekilde geçmesi onları korkutmuş, sermaye devletinin etkeleri arasına saklanmışlardır.

Kısa süren basın açıklamasında sık sık "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Kahrolsun şovenizm!", "Baskılar bizi yıldırılmaz!", "Kırlı savaşa değil, eğitime bütçe!", "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Çeteler halka hesap verecek!" sloganları atıldı. Basın açıklamasından sonra kitle sessizce dağıldı.

Eylemden sonra büromuza gelen polisler, hakaret ve küfür eşliğinde büroda bulunan çalışan ve okurlarımızın kimlik tespitini yapmışlardır. Bu saldırı, eyleme kitlesel katılımımızın onları ne kadar rahatsız ettiğinin bir kez daha göstergesi oldu. Fakat rahatsızlıklarını büyüterek sürdürmeye kararlıyız.

Kızıl Bayrak/Antakya

İzmir:

Reformistler ve sosyal demokratlar ortak zeminde buluşuyor

Buca Demokrasi Platformu tarafından 9 Aralık günü, Buca Çevik Bir meydanında, son günlerde hız kazanan faşist saldırıları protesto etmek amacıyla bir basın açıklaması düzenlendi. Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinin ağırlıklı olarak katıldığı eylemde 250 civarında kitle vardı. "Faşizme karşı omuz omuza!", "Yaşasın halkların kardeşliği!" gibi bilinen sloganların atıldığı eylem okunan basın metninin ardından sona erdi.

Buca Demokrasi Platformu, 9 Aralık'ta bir platform içinde

sözcüsü Azap Fazla'nın (CHP temsilcisi) okuduğu açıklamada birtakım belirlemelerin ardından "Faşist baskılar karşısında hep birlikte durarak engelleyeceğiz. Egemen güçlerin topyekün saldırısına karşı demokrasi güçlerinin topyekün karşı duruşunu gerçekleştireceğiz." tarzında iddialı söylevlerde bulunuldu. Şimdiye kadar Maraş, Çorum, Sivas, Gazi gibi birçok devlet katliamına iktidar olarak imza atan CHP'nin, HADEP, ÖDP, EMEP ve bazı demokratik kitle

yer alması, "egemen güçlerin topyekün saldırısına " karşı durması, insana ilk bakışta "bu ne yaman çelişki" dedirtebilir. Ancak bazı çok küçük ve basit ayrıntılar olayın bir çelişki olmadığını rahatlıkla gösteriyor. Bunun adına, en kolayından platformu oluşturan bileşenlerin kendi cephelerinden ortak bir zeminde buluşması denilebilir. Ama bu zemin öylesine kaygan ki, kimi zaman neye hizmet ettiği sonradan anlaşılıyor.

Kızıl Bayrak/İzmir

Çürüyen burjuva cumhuriyetinden bir kesit: Zonguldak

Müdürü Ahmet Demir adı bulunmaktadır. Ahmet Demir'in Tunceli Emniyet Müdürü olduğu sırada Yeşil'le makam odasında görüşürken CHP milletvekili Sinan Yerlikaya tarafından görüldüğü daha bir buçuk sene öncesinden hatırlanmalıdır. **Yeşil'in, kimliği deşifre olduktan sonra Zonguldak'a geldiği de,** burjuva medyada

ihtiyacı da E. Demir'in sahibi olduğu **Demir Petrol'den karşılanmaktadır.** Kaldı ki Zonguldak eski Emniyet Müdürü İdris Pala ve **Vali Sami Seçkin ile E. Demir'in yakınlığını** Zonguldak'ta bilmeyen yoktur. Örneğin, özel ocakların yasalara uygun olup olmadığı tartışılmaya başlandığı bir evrede özel ocaklardan ve dolayısıyla E. Demir'den yana çıkan ilk kişi Vali Sami Seçkin'dir.

Bu kirli ilişkilerin bir ayağı da, özelleştirme üzerinden yaşam bulduğu için, GMİS'e kadar uzanmaktadır. GMİS yönetiminde bir buçuk sene öncesinde Ş. Denizer ve bir kısım yönetici arasında meydana gelen ve sendika Olağanüstü Genel Kurulu'na kadar uzanan çatışmanın arkasında da yine bu kirli ilişkiler bulunmaktadır. Bu kavga özelleştirme rantı üzerinden beslenen **Ş. Denizer ve Ö. Demir** arasındaki bir it dalaşından başka birşey değildi. Ş. Denizer tarafından özelleştirme karşıtları ile taraftarları arasında sürüyor izlenimi yaratılmak istenen kavganın bir tarafında, açıktan Ş. Denizer ile DYP milletvekili Ömer Barutçu, diğer tarafında ise E. Demir ile ANAP milletvekili Veysel Atasoy yer almışlardı. Olağanüstü Genel Kurul'dan bir gün önce **Ömer Barutçu ve Meral Akşener'in GMİS'i ziyaret etmeleri** oldukça açıklayıcıdır.

Fakat aslında bunlar daha başlangıçtır. İpin uçları bizi Çiller'e, Yılmaz'a, Demirel'e, kısacası Susurluk'a, kontr-gerillaya götürecektir. Ancak biz burada şimdilik bu kadarıyla yetinmek istiyoruz.

Bu kanserli dokunun Zonguldak hücresinden verdiğimiz bu kesit, aslında tüm tabloya ışık tutmaktadır. Çürüyen sermaye sınıfı, asalak yaşamını sürdürebilmek için egemenlik kurumu olan devletini çeteleştirmiş-mafyalaştırmıştır.

Çete-mafya faaliyetinin Zonguldak'ı saran ağları, kömür işçisi için bir tarihi sürecin de sonunu getirmiş bulunuyor. Onyıllar boyunca TTK şahsında kapitalist devletin sömürsüne karşı mücadele veren kömür işçisi, artık, E. Demir ve benzerleri şahsında kontr-gerilla devletine karşı mücadele etmek durumundalar.

Türkiye'de sınıf mücadelesinin bir evresinin kapanıp, bir başka evresinin başladığı aynı sürece denk düşen bu gelişmeler, Zonguldak işçi sınıfının partiye, partili mücadeleye ihtiyacına da tanıklık ediyor. Kara elmasın kazmacılarını, domuz damcılarını şimdi son derece şerefli bir görev bekliyor; çürüyen sermayeye bir kireç çukuru açmak için kazma sallamak...

Çakıcı'nın kasetleriyle başlayan, K. Yiğit'in kaseti ile doruğa çıkan ve daha sonra A. Öcalan'ın İtalya'ya gidişiyile estirilen şoven dalgayla üstü örtülen süreçten ana hatlarıyla şu sonuçları çıkarabiliriz.

1) Mafyalaşma ve çeteleşmenin bir düzen ve devlet gerçekliği olduğu bir kez daha kanıtlanmıştır. Çürüyen sermayenin düzeni, çeteleşme devletidir.

2) Emekçilerin yaşamlarını felç eden özelleştirmenin mafya, sermaye ve onun devleti ortaklığında yürütülen karapara aklanmasıyla, yağma ve talanın adı olduğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

3) Sermayenin tüm kirli ilişkilerinin odağında, bu kirli ilişkilerin beyni ve yürütücüsü olarak MGK bulunmaktadır.

Bu anlamdaki sermaye, mafya ve devlet içiçeliğinin iktisadi ve siyasal olarak yaşadığı çürüme, düzenin tüm bölme ve hücrelerine kadar işlemiş ve onu kangrenleştirmiştir.

Şimdi bu iddiamızı, bölmelerin en önemlilerinden birine bakarak bir kez daha kanıtlayacağız. Üzerinde duracağımız bölme Zonguldak'tır.

Bilindiği üzere sermaye devletince uygulanan özelleştirme saldırısının en temel ayaklarında biri de madenlerdir. Ve bu saldırı madenlerde yıllardır uygulanmaktadır. Özelleştirme

TTK'nın kimi kısımları devredilerek küçültülmesiyle ve kurumda da binlerce işçinin sokağa atılmasıyla yürütüldü. Bu politikanın bugünkü sonuçları şöyledir:

Kurumun işçi sayısı 7-8 senede 30 binden 18 bine düşürülmüş, binlerce işçi işten atılmış, çalışan işçilerin de ücretleri ve sosyal hakları birer birer gaspedilmiş, önemli kömür sahaları "özel" sermayeye devredilerek kurum üretim anlamında da daraltılmış ve kömür sektöründe azgın bir işgücü sömürsüne dayanan yeni bir kömür tekeli (mafyası) oluşturulmuştur.

Bu kömür tekelinin başındaki isim **Erdoğan Demir**'dir. On sene öncesinde beş parasız olan bu kişi bu gün Zonguldak'ın tek hakimi görünmektedir. Bu yükselişin ardında da K. Yiğit'inkine benzer bir durum söz konusudur. Ve tıpkı K. Yiğit olayında olduğu gibi, ipleri de yine birilerinin elindedir. Bu iplerden tutup çözmeye başlanıldığında, Nesim Malkiler'den Yeşiller'e, Çillerler'den Susurluk'a kadar tüm kirli ilişkiler yumağına, dolayısıyla düzene ulaşmış olacağız.

Erdoğan Demir'in arkasındaki isim olarak ilk elden amcasının oğlu olan eski Tunceli, Bursa ve son olarak, Korkmaz Yiğit olayında tefeci Nesim Malki'nin öldürülmesinde rol aldığı açığa çıkınca görevinden alındığı açıklanan **İzzet Emniyet**

yer aldığı gibi, bir gerçekliktir. '98 Nisanı'nda E. Demir'in konukları bu kez de Susurluk "kahramanları" olarak göstermelik bir şekilde tutuklanıp sonra da serbest bırakılan **Sami Hoştan, Oğuz Yorulmaz ve Fevzi Bir** olmuşlardı.

Buraya kadar söylediklerimizi birleştirdiğimizde şu ara sonucu hemen çıkarabiliriz; kirli savaştan, uyuşturucu, silah kaçakçılığı vb. işlerden beslenen kontr-gerilla çeteleri elde ettikleri karaparanın bir kısmını da Zonguldak'ta Erdoğan Demir aracılığı ile madenlerin özelleştirilmesinde aklamışlardır. Çok açıktır ki, Zonguldak'ta binlerce işsiz, açlığın ve yoksulluğun, gencecik bedenlerin pis atölyelerde ve özel ocaklarda yem yapılmasının arkasında bu karapara aklayıcıları, kontr-gerilla çeteleri ve onlarla bütünleşmiş mafya ve devlet vardır. Bu kısa açıklamadan sonra konumuza yeniden dönebiliriz.

Susurluk devletinin kendisi olduğu gibi, Zonguldak'taki mafya çetelerinin arkasında da devletin Zonguldak'taki kurum ve kuruluşları bulunmaktadır. Bunu kanıtlamak için tek örnek vermek yeterli olacaktır. Nasıl ki Bursa Emniyet Müdürlüğü'nün benzin ihtiyacı Erol Evcil'in benzinliğinden karşılanıyorduydu, **Zonguldak Emniyet Müdürlüğü'nün benzin**

Beşli çeteden kriz yönetim planlarına tam destek!

Ordunun müdahalesiyle hizaya geçip hükümet kuran Anasol-D hükümeti de burjuvazinin pisliklerini gizleyemedi. Sermayedar Korkmaz Yiğit'in pislighin "çok küçük bir kısmını" şantaj malzemesi olarak kamuoyuna açıklamasıyla birlikte verilen gensoruyla hükümet düştü. Hemen ardından yeni hükümet senaryoları gündeme geldi. Sermaye düzeninin irili ufaklı hemen tüm kurumları yeni kurulacak hükümete dair görüş beyan ettiler. Bu görüşleri sunanlardan birisi de Sivil İnisiyatif adı altında biraraya gelen patronlar örgütü TİSK, TOBB, TESK, sendikalarımıza çöreklenmiş Türk-İş ve DİSK hain bürokratlarından oluşan işçi ve emekçi düşmanı beşli çete.

Sivil İnisiyatif nedir?

28 Şubat'ta faşist ordunun burjuva partileri ve burjuvazi içindeki akortsuz seslere ayar çektiği dönemde orduya tam destek açıklamaları yapan sınıf düşmanı bir oluşum. Aslında bu beşli çetenin bileşenlerine bakıldığında bile ne olduğu ortada. "Patron işçi elele, yaşasın toplumsal uzlaşma" sloganlarıyla gerçekte işçi sınıfını sermaye düzenine yedeklemeye çalışan ve sonuç olarak da Türkiye kapitalizmini patronlar için işçilerin grev yapmadığı, sorunlarına sahip çıkmadığı, pürüz çıkarmadan rahat rahat sömürüldüğü bir dikensiz gül bahçesine dönüştürmek çabasıdır.

Bu işçi düşmanı örgütlenmeyi 1978'de ilk olarak Ecevit başbakan olarak ortaya attı. Fakat işçi sınıfının politik düzeyi ve sınıf bilincinin üstün gelmesiyle işlerlik kazanmadı. 12 Eylül faşist darbesinin ardından sınıfın ilk militan eylemlilik dönemi olan '89 Bahar eylemlerinden sonra sermaye bu beşli çeteye ihtiyacını açık açık belirtti. Peşinden Tansu Çiller hükümeti bir başbakanlık genelgesiyle böyle bir girişimi yeniden kurdu fakat o da sonuç almadı. Peşinden gelen Mesut Yılmaz ve Refahyol hükümetleri de bu çeteye işlerlik kazandırmak amaçlı genelgeler yayınladılar fakat sonuç alamadılar. En son ordunun başa getirdiği Mesut Yılmaz hükümeti laik-şariat suni ikilemi içinde işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesini, sermayenin saldırılarını perdeleyerek bu çeteyi devreye soktu. İlk olarak da

"kahrolsun şariat" demagojisiyle işçi sınıfını patronlara yedeklemeye çalıştı. Bugün ise bu beşli çete patron partilerine destek toplama telaşına düşmüş bulunuyor.

Türk-İş ve DİSK'in de aralarında bulunduğu beşli çete bugün hükümet kurmaları için kimlere uzlaşma çağrıları yapıyor? Birkaç gün önceki açıklamalarıyla şu an kurulacak en iyi hükümetin ANAP-DSP-DYP hükümeti olacağını söylüyorlar. Ve başbakanlığın Ecevit'e verilmesini takdirle karşıladıklarını açıklıyorlar. Yani bunların hepsini işçilerin adına söylüyorlar, işçilerin adına beşli çetede yer alıyorlar.

Şöyle en kaba biçimiyle bakıldığında bile ANAP ve DSP'nin daha birkaç hafta önce yolsuzluklar nedeniyle gensoru verilerek düşürülen hükümet olduğu ortada. DYP'nin ise her dönem bir patronlar partisi olduğu biliniyor.

Beşli çete bir de seçimlerin erkene alınmasına karşı çıkıyor. Nedeni neymiş? Uygulanacak seçim ekonomisi krize neden olurmuş. TÜSİAD sözcülerinden burjuva partilerine kadar burjuva dünyasının bütün kurumları her seçim öncesinde seçim ekonomisi uygulanmasına karşı çıkarlar. Neden? Çünkü seçim öncesinde oy kapma savaşında öne geçmek için devletin çeşitli maddi olanakları kitlelere sunulur. Devletin elinde biriken serveti burjuvazinin

yemesi varken niye gereksiz yere başkaları nasiplensin? Bu yüzden seçim ekonomisini burjuvazinin istememesi son derece anlamlıdır. Peki işçi sendikalarına ne oluyor? Bunlar kimin sözcülüğünü yapıyorlar?

ANAP, DSP, DYP her hükümete geldiklerine bizlere IMF'nin acı reçetelerini uygulamadılar mı? Mezarda emeklilik istemediler mi? Bir çoğumuzun işten atılması, işçinin işçiye düşman edildiği taşeronlaştırma, sigortasız çalışma, esnek üretim, kalite çemberleriyle sermaye tarafından kuşatılmamız anlamına gelen özelleştirmelere bu sınıf düşmanı patron partileri imza atmadılar mı?

DYP hükümetteyken 5 Nisan paketiyle işçi sınıfını ve emekçileri hayat pahalılığı altında ezerken patronlara bol keseden krediler dağıtıyordu.

ANAP ve DSP ise daha dün hükümetteyken fabrikaları Korkmaz Yiğit ve türevlerine çeteler aracılığıyla peşkeş çekti. IMF'nin acı reçetelerini önceki hükümetleri aratmayacak kadar pervasızca uyguladılar. Hem öyle ki, işçi sınıfı ve emekçiler işten atmalara, özelleştirmelere, hayat pahalılığına ve sermayenin türlü saldırılarına karşı en küçük hareketlenmelerinde başlarında sopayı buldular.

İşte bugün sivil inisiyatif adıyla patronlarla kolkola giren Türk-İş ve DİSK'in hain bürokratları işçi sınıfı adına bu işçi-emekçi düşmanı düzen

partilerine övgüler düzüyor, onları hükümete davet ediyor. Böylece işçi sınıfını da bu özelleştirmeci, tensikatçı, IMF'ci, Amerikancı, "Çakıcıların abisi" partilere destek veriyormuş gibi gösteriyor. Yani bizlere kendi kasaplarımızı destekleyen birer koyun muamelesi yapıyorlar.

Bir işçi sendikası sermaye sahiplerinin, patronların onay verdiği hiçbir politikayı onaylayamaz. Çünkü her sınıf kendi çıkarları yönünde hareket eder. Eğer sermaye sınıfı birşey öneriyorsa, bu, mutlaka kârına daha fazla kâr katmak, işçi sınıfını daha fazla sömürmek içindir.

Bu hain bürokratlar daha dün 28 Şubat kararlarına ve orduya tam destek sunarken işçiye gelince "ükemiz hassas bir dönemden geçiyor" demagojileriyle grev yapılmamasını yani patronlara sorun çıkarılmamasını salık verdiler. Bu hain bürokratlar, patronlar her krize girdiğinde bu kriz sanki işçi sınıfının kriziymişçesine sahiplenip krizin atlatılması için bizlerin ücretsiz mesai yapmasını teklif ettiler.

Sendikalarımız patron uşağı hain bürokratların değil, biz işçilerindir. Sendikalarımızı patron uşağı hainlere bırakmayalım. Sınıf bilinçli işçiler sendika yönetimlerine. Patronla kolkola giren hain sarı sendikacıları sendikalarımızdan alaşağı edelim! Bu ablukayı dağıtalım!

Sendikalarımız
patron uşağı hain
bürokratların değil,
biz işçilerindir.
Sendikalarımızı
patron uşağı hainlere
bırakmayalım.
Sınıf bilinçli işçiler
sendika yönetimlerine.
Patronla kolkola giren
hain sarı sendikacıları
sendikalarımızdan
alaşağı edelim!
Bu ablukayı
dağıtalım!

Karayolu İşçileri bülteni

Taşeronlaştırma, özelleştirmenin önadımıdır...

Saldırıyı püskürtelim!

Sömürünün, yoksulluğun, işsizliğin en üst noktaya ulaştığı ülkemizde sermaye sınıfının işçi ve emekçilere saldırıları devam ediyor. Ekonomik, sosyal ve siyasal alanda bunalım yaşayan burjuva düzen işçilere sefalet içinde bir yaşam dayatıyor. Saldırlardan karayolları işçilerine düşen ise taşeronlaştırma, esnek çalışma, eşel-mobil ve sosyal haklardan yoksunluktur.

Özelleştirmenin ön adımı olan taşeronlaştırma gündemde olan başlıca saldırıdır. Özelleştirme ile Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) yerli ve yabancı tekellere peşkeş çekiliyor.

KİT'ler cumhuriyetin ilk yıllarında burjuvaların ekonomik güçlerinin zayıf olması sebebiyle devlet tarafından kurulup işletildi. Bu işletmeler, emekçilerin sırtından kazanılan paralarla kuruldu. Fakat ucuz hammadde ve aramalı sağlayarak sermayenin aşırı kârlar elde etmesine ve palazlanmasına hizmet etti. Günümüze gelindiğinde sömürümüz üzerinden iyice güçlenen sermaye gözünü KİT'lere dikti. Özelleştirme, sadece KİT'lerin burjuvalara peşkeş çekilmesi değildir. Aynı zamanda işçi ve emekçilere çok yönlü saldırıların bir aracıdır. Şimdiye kadar özelleştirilen her yerde işçilere düşük ücretler, işsizlik, işgüvencesinden yoksunluk dayatıldı. Bunları yapabilmek için de sendikasılaştırma yoluyla bizi örgütsüz bırakmaya çalıştılar. KİT'ler halkın temel ihtiyaç maddelerini veya zorunlu hizmetlerini sunduğu için özelleştirme tüm emekçilere zamlar ve hayat pahalılığı olarak yansıdı.

Özelleştirme sermayenin uluslararası saldırısıdır

Özelleştirme saldırısı sadece bize özgü değil. Rusya, Doğu Avrupa, Latin Amerika, Avrupa vb. tüm kapitalist dünyada yapılıyor. Türkiye'deki özelleştirme uygulamasında en kârlı ve en önemli KİT'ler, uluslararası sermayeye satılıyor. USAŞ, TELETAS, TEK bunlardan başlıcalarıdır. KİT'leri yerli sermayenin aldığı durumlarda ise ya krediler dışarıdan sağlanıyor ya da emperyalistlerle ortak şirketler kuruluyor. Tüm dünyayı etkileyen krizi

emekçilere ödettirmenin yolu olan özelleştirme üzerinde İMF'nin bu kadar ısrarcı olmasının sebebi de budur. Bu yolla ülke zenginlikleri emperyalistlere ve onların yerli işbirlikçilerine peşkeş çekiliyor. SEKA arazısının Ford-Koç ortaklığına bedava verilmesi bunun son örneğiydi.

Özelleştirmeyi ancak kirli yöntemlerle uygulayabiliyorlar

Azınlığı oluşturan bujuvazi, toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan işçi ve emekçilere böyle bir saldırıyı ancak kirli yöntemler kullanarak yürütebiliyor. Önce KİT'ler zarar ettiriliyor ve zararın tek sebebi olarak işçi fazlalığı gösteriliyor. Ama nedense hep en kârlı işletmeler satışa sunulmaya çalışılıyor. Son günlerde de ortaya çıktı ki özelleştirmeler çeteler aracılığıyla yapılıyor.

İşçi sınıfının tepkisini bastırmak için kullanılan araçlardan biri de satılmış işbirlikçi sendikacılarıdır. Türk-İş, DİSK ve Hak-İş'e çöreklenen aynı iplikten dokunmuş sendika bürokratları patronlar için çalışıyorlar. İşçi sınıfının mücadele araçlarından sendikaları etkisizleştirerek efendileri olan sermayeye önemli bir hizmet sunuyorlar. Özelleştirme için karayollarında kullanılan yöntem ise taşeronlaştırmadır.

Taşeronlaştırma özelleştirmenin ön adımıdır

Kurum ve işletmelerin bir defada satılmasının işçi sınıfının tepkisine yol açacağını bilen burjuva devlet karayollarında özelleştirmeyi adım adım uygulamaya çalışıyor. Bunun için de taşeronlaştırma karayollarında yoğun olarak uygulanıyor. 12 Eylül,

işçi sınıfı hareketinin ezilmesi amacıyla yapılmıştı. Bundan güç alınarak 1983 yılında kabul edilen 10 yıllık Ana Ulaştırma Planı ile karayollarında taşeronlaştırmaya hız verildi. Bu planla birlikte karayollarında emanet iş oranı %25'lere düşürüldü ve geri kalan kısım müteahhit ve taşeronlara yaptırılmaya başlandı. Taşeronlaştırma ile beraber sömürünün dozu iyice arttı. Yapılan şaibeli ihalelerle başımızdaki bürokratlar gittikçe zenginleşti ve her geçen gün zenginleşiyorlar. Fakat vurgun bununla da kalmayıp ihaleden sonra da devam ediyor. Taşeron işçiler sendikası, sigortası, işgüvencesiz şartlarda asgari ücretle çalıştırılıyorlar. İhale şartlarına göre müteahhit ve taşeronların karayollarının olanaklarını kullanmaması gerektiği halde buna uyulmuyor. Sosyal tesislerden iş araçlarına kadar tüm olanaklar taşeronların hizmetlerine sunuluyor.

Taşeronlaştırmanın en büyük tehlikesi karayolları işçilerinin sendikası bırakılmasıdır. Bu uygulama sonrasında önceden 65 bin olan sendikalı işçi sayısı bugün 23 bine inmiş durumda. Bu sayı emekli olanlarla gün geçtikçe azalıyor. Taşeronlara karşı başta gıkı çıkmayan sendika ağaları hortumlayacakları aidatlar azalınca işçilerden gelen tepkinin de etkisiyle bir dizi karar aldılar. Birkaç sendika şubesi dışında sendika ağalarının hakim olduğu Yol-İş Başkanlar Kurulu'nun aldığı kararlar şöyleydi:

- Taşeron ve müteahhit işçilerin karayolları binalarında yatmaları engellenecek.
- Bize ait işlerde, ekip çalışmalarında müteahhit ve taşeron işçilerin çalıştırılmasına izin verilmeyecek.
- Taşeron işçiler, tabldotlardan

yararlandırılmayacak.

Gürleyip yağmamakta ustalaşmış bu sendika ağaları kendi kararlarını bile uygulamayıp ihanetlerine devam ediyorlar. Bugüne kadar bu kararlarının hiçbirini hayata geçirmediler. Bu kararların uygulanmasında harekete geçen işçileri denetleyememekten ve işçilerin kendilerine yöneleceğinden korkan bu satılmış sendikacılar sessizliklerini sürdürüyorlar.

Sınıf kardeşimiz olan taşeron işçilerle birlik olalım

Bu kararlar kesinlikle uygulanmalıdır. Fakat uygulanmasından doğacak zararlar taşeron işçilere değil, taşeronların kendisine yani patronlara ödettirilmelidir. Taşeron işçilerin yemek, yatak gibi ihtiyaçları karşılanmalıdır. Ama karayollarının tesisleri tarafından değil, taşeronların kendi imkanlarıyla olmalıdır. Böylece hem taşeron işçiler mağdur olmayacaklar, hem de taşeronlar aşırı kârlar sağlayamayacaklardır. Parası müteahhit tarafından ödense de karayollarının tesislerinin kullanılması taşeronları tesis masraflarından kurtarmakta böylece kârları artmaktadır.

Burada biz karayolları işçilerine düşen görev, kadrolu-işçi, taşeron-işçi ayrımının kaldırılmasını talep etmek ve taşeron sisteminin kaldırılması için mücadele etmektir. Taşeron işçilerinin de sendikalı olması, ve kadrolu işçilerle aynı sözleşme haklarından yararlanmasını talep etmek, taşeronluğu gereksiz hale getirecektir.

Fakat bu mücadelede biz şimdiki işbirlikçi sendikacılara güvenemeyiz. Bu hainler, bizim haklarımız için hiçbir çaba yürütmedikleri gibi sendikası işçileri sendikalı yapmak için de bir çaba yürütmüyorlar. Haklarımızı almak, taşeron işçileri sendikalı yaparak, beraber hareket etmek için bu işbirlikçilerin yerine mücadeleciler öncüsü işçileri seçmek için şubattaki sendika seçimlerine hazırlanmalıyız.

Önümüzdeki TİS döneminde taşeronlaştırmaya karşı kararların sözleşmede yer alması için şimdiden hazırlıklara başlamalıyız. Taşeronlaştırmaya, esnek çalışmaya, eşel-mobile, sefalet ücretlerine karşı olan teleplerimizi sözleşmelerde kabul ettirmek için TİS komitelerinde örgütleneelim.

**Özelleştirmeye,
taşeronlaştırmaya karşı
yaşasın işçi sınıfının birliği!
İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!**

İşçi kaleminden... İşçi kaleminden...

Serko, Serpen ve Serman'da insanlık dışı çalışma ve yaşam koşulları derinleşiyor!

Sömürü ve sefalet kaderimiz değildir!

Serko, Serpen ve Serman'da köle gibi çalıştırılıyor. Sefaletimiz her geçen gün daha da artıyor. Her yeni gün bir önceki günü arar durumdayız.

İşçilerin büyük çoğunluğu ustabaşlarının akrabaları oldukları için vargüçleri ile çalışıyorlar. Ama göremedikleri bir şey var. Bu sömürü çarkları altında onlar da eziliyorlar. Onlar da bizim gibi aç ve sefiller. Sırf akraba oldukları için seslerini çıkarmadan, uysalca itaat ediyorlar.

Zorunlu mesailer arttıkça artıyor. Genelde haftada iki ya da üç kez sabahlamalara kalıyoruz. Sabahlama olmadığı günler ise saat her akşam 10'a kadar çalışıyoruz. Temizleme, paketlenme, dikimhanenin bir kısmı sabahlamadan sonra diğer akşam saat 8'e kadar çalıştırılıyor.

Patron ise servetine servet katıyor. Çalışan, üreten biz değiliz gibi her gün sefaletimize sefalet katılıyor. Sömürüye sesimizi çıkaramıyoruz. İnsanca yaşam ve çalışma koşulları bizim en doğal hakkımız iken bunlar için mücadele etmiyoruz. Patronun dayatmalarına karşı sesini çıkaran arkadaşlarımız kendilerini kapının dışında buluyorlar. Serko'dan arkadaşlarımızın işten atılmalarına karşı sesimizi yükseltmiyoruz. Halbuki onların tek tek dile getirdiklerini biz eğer hep birlikte, daha gür bir biçimde haykırabilirsek o zaman karşıımızda duramazlar.

Şu anda fabrikanın Serpen bölümünde eski işçiler atılıyor, onların yerlerini yenileri alıyor. Serpen bölümü yakında vardiyalı olacak. Bu sömürünün daha da azgınlaşması demek.

Sorunlarımız sefalet ücretleri ve zorunlu mesailer de kalmıyor. Her geçen gün insanca yaşam ve çalışma koşullarından daha da uzaklaşıyoruz. Yemeklerimiz köpeğin önüne konulmayacak kadar kötü. Geçen ay yemeklerden dolayı tüm işçiler zehirlendiler. Eğer şikayet etmesek bizleri hastaneye bile götürmeyeceklerdi. Ustalara rahatsızlıklarının olduğunu söylediğimizde karşıımıza "size birşey olmaz!" diyerek çıktılar. Dünyaya daha fazla kar için bakan patronların uşakları da insanlıktan uzaklaşacaktır kuşkusuz.

Bu insanlık dışı çalışma ve yaşama koşullarına karşı ne yapıyoruz? Hemen hiçbirşey. Belki biraz homurdanıyoruz. Ama

patronun karşısına örgütlü gücümüzle çıkamıyoruz. Aramızdan Serko'da olduğu gibi işi ispiyonculuğa verdirenler bile çıkıyor. Son olarak Serko'daki işbirakma eyleminde de böyle işçiler vardı. Ama bireysel kurtuluşlarını düşleyen bu işçilerin sonları da farklı olmadı. Patron onları kullandı ve sonra kapıdışı etti.

Bunlara artık dur demenin zamanı geldi de, geçiyor. Artık zamanıdır örgütlenmenin. Korkumuzu bir kenara bırakarak örgütlenmeliyiz. Kimden korkuyoruz ki. Hepimiz birbirmize güvenirse, kenetlenirse, birleşirse, patronun karısına tek yumruk olarak çıkabilirsek bizi yenecek hiçbir güç yok! Oysa biz tam da patronun istediğini yapıyoruz. Dağınık bir biçimde, birbirimize güven duymadan hareket ediyoruz. Oysa aynı sömürü koşulları altında çalışan sınıf kardeşlerimizden başka güvenecek kimimiz var ki? Zehirlendiğimizde "size birşey olmaz!" diyen patronun uşakları mı? Onlar akrabamız olsa bile bu neyi değiştiriyor?

Birbirimize güvenmekten, kenetlenmekten, tek yumruk olmaktan başka şansımız yok. İçimizden bireysel kurtuluş yolunu hayal edenler var. Bugüne kadar bu yolla kim kurtulabilmiş? "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!" bizim parolamız değildir. Önce fabrika komitemizi kurarak işyerinde hepimizin yaşadığı ortak sorunlar ve sorunların çözümü üzerinden bu komitenin etrafında kenetlenmeliyiz.

Bilmeliyiz ki bu sömürü, bu sefalet kaderimiz değildir!

**İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır!
İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!**

Serpen'den komünist bir işçi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Tensikatlara ve esnek üretim uygulamalarına hayır!

Esenyurt'ta Örma Tekstil'de çalışan bir işçiydim. Sorunlarımız diğer fabrikalardaki tekstil işçilerinin sorunlarından pek farklı değil. Hepimiz insanlık dışı çalışma ve yaşama koşulları içerisinde sendikasızsız-sigortasız çalışmaya, sefalet ücretlerine, zorunlu mesailere mahkum ediliyoruz. Servislere mezbahaya götürülen hayvanlar nasıl kamyonlara tıklırsa o şekilde biniyoruz.

Daha birkaç ay öncesinde başka bir tekstil işletmesinden bir grup işçi olarak işten atılmıştık. Orayı aratacak koşullar içinde Örma Tekstil'de çalışmaya başladık. Çok geçmedi patronun bir konuşma yapacağını duyduk. Meğer konuşma yetmişe yakın işten çıkarılmaşımı. Yetmişe yakın işçi işten çıkarıldı ve işten çıkarmalara karşı sessiz kaldı. Ardından ikişer üçer çağırıldık patronun "huzuruna". "Krizdeyiz, işler durgun, sizlere iki ay için izin veriyorum" diyordu patron. Hiç kimsenin kılı kıpırdamadı. Yalnızca kendi kendimize söyleniyorduk. Patron "işler açılırsa sizi çağırırım" demeyi de ihmal etmedi. "Parasız mı olacak?" diye sordüğümüzde pek de şaşırtıcı olmayan bir yanıt aldık: "Ücretsiz izin!"

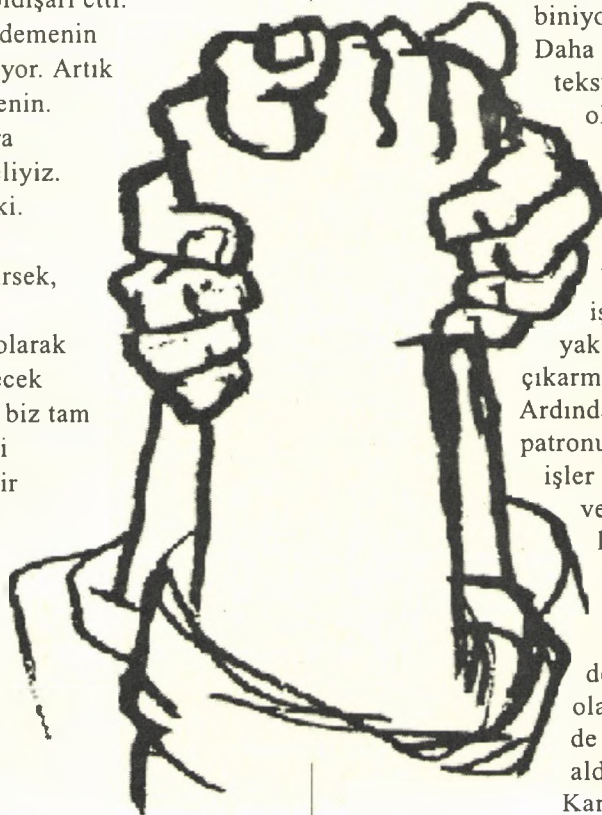
Karşılaştığımız köle muamelesinden başka nedir? Artık derin uykudan uyanmanın zamanıdır. Üreten biz iken, bizim alınterimize, emeğimize el koyan patronlar zenginliklerine zenginlik katıyorlar. Kriz içindelermiş! Krizin faturasını bizlere ödetiyorlar. Fedakarlıkmiş! Bizlere açlık ve sefalet dışında birşey vaatmiyorlar.

İşyerine paramızı almaya gittiğimizde içeri almadılar. İki saat soğukta bekledik. Ve en sonunda birer birer çağırıp paramızı eksik verdiler. İtiraz ettik. Ama bir kez geri adım atmıştık artık. Değil ücretli izin, çalıştıklarımızın karşılığını bile tam alamadık.

Patronların düzeni bizler için işsizlik, açlık ve sefalet demek. Bu ücretli kölelik düzenine dur demeliyiz. Kendilerinin sorumlusu oldukları krizin faturasını patronlara ödetmeliyiz. Yeter ki birbirimize güvenelim, bir olup kenetlenelim. Örgütlü bir güç olarak olarak çıkalım patronların karşısına.

Kahrolsun sermaye düzeni!

Komünist bir tekstil işçisi

TKİP Belgeleri: Parti programı

Program bilinci ve parti

Kongre gündemi üzerine ön değerlendirmeler

Cihan: Öncelikle bir program kavrayışı geliştirmek zorundayız. "Programımız böyle diyor, bu mesele programımızda şöyle ele alınıyor" diyen, dedirten bir kavrayışı ve pratik tutumu geliştirmek zorundayız. Böylesi bir pratik tutum elbette ısmarlama olmaz. Bu tutumu bundan böyle yerleştirebilmenin temel gereklerinden biri, öncelikle kongrede iyi bir program tartışması yapmaktır. Dost düşman önünde ortaya koyacağımız programı bir kolektif ürün olarak ortaya çıkarabilmek, onu tüm partinin üzerinde kenetlendiği bir temel haline getirebilmektir.

Kuşkusuz eğer burada hazır bir metin olsaydı, tartışma bir yanıyla çok kolay olurdu. Ama bir yanıyla da ortaya konulmuş metnin çerçevesi ile sınırlandırılmış olurdu. Metin kuvvetli bir biçimde kaleme alınmışsa mesele yok, dağınık tartışmanın ne yararı olabilir, diye düşünülebilir. Gerçekten çok iyi düşünülerek ve ayrıntılı tartışmalar içinde kaleme alınmışsa, bu elbette böyle olurdu. Ama böyle değilse, önden kaleme alınmış bir çerçevenin belli sınırlılıkları, yaratacağı belli sorunlar da olacaktır.

Bu nedenle ben gerek ön tartışmalarda gerekse kongrede, programın yapısının, çerçevesinin, yönteminin ve nihayet işlevinin, mümkün mertebe ayrıntılı bir biçimde tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Program şu veya bu kişi tarafından kaleme alınsa bile, sonuçta bu, kongreden çıkan, partinin kolektif bilincinin ve iradesinin ürünü olan bir program olabilmeli. Bu partinin kurucu üyelerinin çok değişik yönleriyle tartıştığı, dayandığı teorik temel ve içerdiği politik öz çerçevesinde üzerinde tam olarak birleştiği, bu temel üzerinde kesin biçimini almış ve onaylanmış bir program olabilmeli.

Eğer böyle olursa, bu gerçekten çok kuvvetli bir ideolojik birlik harcı olur, ki programımız ideolojik birliğimizin gerçek harcı olabilmelidir. Bu programa paralel olarak bazı temel tezleri de kaleme almak ve kongrede tartışıp onaylayabilmek çok yararlı olacaktır. Öyle kapsamlı, uzun metinleri kastetmiyorum. Bunları bir programın temel tezleri kavrayışı içerisinde mümkün olduğunca özlü ve kısa tutabiliriz. Bence özlü ve kısa tutulduğu ölçüde işlevsel olur. En temel noktaları toparlayan metinler olabilmeli bunlar. Örneğin genel uluslararası durum, Türkiye devriminin karakteri, Türkiye'de demokrasi ve bağımsızlık mücadelesi, Türkiye'de ulusal sorun, tarım ve köylü sorunu, devrim ve devrimci şiddet, enternasyonalizm vb. üzerine...

Verimli bir tartışma ortamı yakalayabilirsek ve programımızın iskeletini de bu çerçevede oluşturabilirsek eğer, bu bizi gerçekten ilerleten temel bir metin olur. Kişisel metinler (kendi deneyimimizden de biliyorum) ne kadar genel kabul

görürse görsün, ne kadar başarılı sayılırsa sayılsın, ya da ne kadar verimli metinler olurlarsa olsunlar, bir partinin kendi kuruluş kongresinde ortaya konulmuş bir iradenin, bu iradenin ürünü olan metinlerin bağlayıcı gücü ve değeri çok farklıdır. O esasları ortaya çıkarırsak, program dil bakımından, esasa ilişkin olmayan bazı meselelerin maddeleştirilip eklenmesi bakımından daha sonra geliştirilir. Ama kongreden çıktığımızda, tüm temel noktaları bizzat programatik ifade üzerinden, program yapısı çerçevesinde bir sonuca bağlamış olmalıyız.

Kongremizin bir başka temel gündem maddesi, çok doğal olarak tüzük meselesidir. Programımız ideolojik birliğimizin harcı olacaksa, tüzük de örgütsel birliğimizin çerçevesi olacaktır. Parti, herşeyden önce ideolojik ve örgütsel bir birliktir; irade ve eylem birliği burada ifadesini bulur, deriz çoğu kere. İşte program ve tüzük bize bunu sağlayacaktır. Tüzük, birtakım maddelerin biçimsel ifadesi olmaktan çıkmalı, partinin temel yapısına, işleyişine ve iç yaşamına ilişkin temel meselelerin açıklığa kavuşturulduğu, bu konuda belli normların saptandığı bir tartışmanın ürünü olmalıdır. Bu durumda sonradan tüzük maddeleri üzerinde hiç oynanmaz. Program daha sonra merkez komitesi ya da kaleme alan tarafından fikir ve üslup yönünden daha da güçlendirilebilir. Program metni temel ideolojik çizgiye dayandığı için başından biraz esnek bir belgedir. Ancak tüzükle ilgili böyle olabileceğini zanetmiyorum. Tüzük, bu örgütün, hangi örgütsel davranış esasları üzerine anlaşp birleşebildiğini partinin kuruluş kongresinde ortaya koymalıdır ki, bu daha sonra hepimizi tam anlamıyla bağlayabilsin. Oraya buraya çekilebilir metin olmaktan ya da kaleminden çıktığı bir yazarın metni olmaktan çıksın. Örgütün temel işleyiş ve davranış yasası olabilsin.

Bir partinin kuruluş kongresinin "kuruluş" çerçevesinde özel bir misyonu vardır. Bu çerçevede partinin gerekçelendirilmesi, program ve tüzük, birbirini tamamlayan üç temel maddedir. Bunun dışında, olağan kongrelerde gündeme gelebilecek çeşitli siyasal, örgütsel ve pratik sorunlar vardır. Bir de tezler meselesini eklemek istiyorum, ki buna biraz önce değindim.

Bazı temel taktik sorunlar vardır; bunların ilkesel ve politik anlamını açıklığa kavuşturmak durumundayız. Örneğin ittifaklar bir taktik politika konusudur, legaliteden yararlanmak bir taktik politika konusudur. Dönemsel eylem çizgisi, sendikalar, reformizme karşı mücadele vb. sorunlar taktiğe ilişkin sorunlardır. Bunlara ilişkin ilkesel ve pratik esasları tanımlamak zorundayız. Taktik çizginin ilkesel çerçevesini ortaya koymalıyız. Artı dönemi değerlendirerek somut siyasal görevleri saptamak, bu çerçevede partinin politik davranış

Biz ortava bir program koyduğumuz zaman: bu ülkede devrimci sınıf ve devrimci sosyalizm adına program formunda söylenebilecek söz budur. diğerleri ya yanlışdır, ya eksiktir, ya güdüktür, diyebilmeliyiz. Kelimenin ideolojik içeriğiyle ve tarihsel anlamıyla, bütün öteki programlar gavrı mesrudur, tümüyle anlamsız olmasalar bile temel tarihsel amaçlar çerçevesinde vararsızdır, işçi sınıfını temsil etmemektedir, işçi sınıfının kızıl bayrağı değildir, olamazlar diyebilmeliyiz. Bu toklukla siyaset sahnesine çıkabilmeliyiz. Böyle bir programa ihtiyac var Türkiye'de. Dolayısıyla bizim programımız bu ülkedeki devrimci sosyalist birikimin etrafında birleşebileceği bir bayrak olabilmelidir. Bu coğrafyada işçi sınıfının ve sosyalizmin kızıl bayrağı olabilmelidir. Ancak böyle olursa, devrimci ve bilimsel bir parti programı olur, bu niteliği taşır ve bu sıfatı hakeder. Bir hareketin kendi dar ihtivaclarına, özel gelişme süreçlerine yanıt veren bir program bir grup programıdır. Böyle programların hiçbir gerçek işlevi ve dolayısıyla geleceği olamaz. Biz programımızı bu gözle de kavramak durumundayız.

mi üzerine ön tartışmalar/1

i programının sorunları

hattına, eylem çizgisine, çalışma tarzına açıklıklar getirmek durumundayız. İdeolojik ve örgütsel birliğimizi taktik birlikle somutlamak durumundayız.

Bunun dışında çok serbest bir alan var. Bu alana bir dizi sorun giriyor: Sınıf içinde çalışmanın sorunları, sınıf içinde çalışmanın bir boyutu olarak döneme uygun sendikal çizgi temel bir alan. Gençlik çalışması, kamu emekçileri çalışması bir başka alan. Daha çok çalışma alanlarının sorunları oluyor bunlar. Tabii her çalışma alanı kendine özgü çalışma tarzı sorunları olarak karşımıza çıkıyor. Öte yandan döneme ilişkin olarak legaliteden yararlanma sorunu, bu taktik çizgi kapsamına girmekle birlikte, bunları alt başlıklar haline getirebiliriz. Zaten geniş bir alan var derken bunu kastediyorum. İttifaklar, enternasyonal ilişkiler, örgütsel güvenlik sorunları, kadro sorunu, vb... Ve bunlara eklenecek daha pek çok konu...

Ama kongrenin gündemini çok yüklememeye de çalışalım. Mümkün mertebe aynı başlık altında bir dizi sorunu tartışabilelim. Örneğin tüzüğümüzü tartışırken, kadro politikamızın belli esaslarını, üyelik ve aday üyelik konusundaki belli sorunları, örgütsel sınırların belirsizleşmesine ilişkin belli sorunları da tüzük vesilesi ile tartışabilelim. Bunlar sadece belli yanları ile tartışılacak sorunlar olarak kalsın. Muhtemelen birçok gündem birbirini kesecek, içiçe geçecektir. Kaçınılmaz olarak bu böyle olacak, sorunları zorlama bir tarzda birbirinden ayırmamız mümkün olmayacaktır..

Kuruluş kongremizin gündemi çerçevesinde nispeten güç bir durumla karşı karşıyayız. Hem bir kuruluş kongresi gerçekleştirecek, bir kuruluşun temel sorunlarını çözeceğiz. Bunlar temel teorik tezler, program, tüzük, taktik ilkeler gibi bir partinin temellerini atmaya yönelik sorunlardır. Ama öte yandan da biz on yıllık bir örgütüz; bir sürecimiz var; geldiğimiz bir nokta var. Bu noktada kendimize özgü, şu içinde bulunduğumuz döneme özgü olan sorunlarımız var. Özetle bugün geldiğimiz düzey üzerinden tartışmamız gereken sorunlarımız var. Biz partili kimliğin sorunlarını on yıl üzerinden tartışırız. Ama bir de bizim içinden geçmekte olduğumuz güncel sürece ilişkin sorunlar, bir de bunun yarattığı bir yüklülük var. Elbette bir kuruluş kongresinde herşeyden önce program ve tüzük meseleleri önplana çıkar, çıkmak durumunda. İşin böyle anlaşılır bir mantıksal yanı var. Ama öte yandan kongremiz, program ve tüzük alanındaki başarısı kadar, politika ve örgüt alanında da başarılı olmak durumundadır. Zira bunlar halihazırda gelişme süreçlerimizi zorlayan, yer yer aksatan yönler taşıyan sorunlar.

Biz hızlı ve tempolu gelişen güçlü bir örgüt değiliz halihazırda. Demek ki örgütsel gelişme çizgimizde birşeyler aksıyor. Nereden aksıyor?

Bunları genişçe tartışmak ve çözmek durumundayız. Biz politika yapmakta yeterince başarılı olmadığımızı, bu nedenle başta sınıfla olmak üzere kitlelerle birleşmede güçlükler yaşadığımızı söylüyoruz. O zaman kuruluş kongremiz partili kimliğin bu zayıf yanlarına yüklenmek, yani politika ve örgüt sorunlarında önemli açıklıklar yaratmak sorunu ile yüzyüze. Bu doğal olarak kongre gündemine bir yüklülük getirecektir. İşte bir ön çalışma süreci bu zengin ve ağır gündemi hafifletmeye ve verimli kılmaya yönelik olarak da düşünüldü.

Program sorununun genel çerçevesi

Program tartışmalarına geçebiliriz artık. Daha önce de söyledim, programımız partimizin ileri kadroları tarafından ortaya çıkarılan kolektif bir ürün olabilmek durumunda. Programın hazırlanmasında izleyeceğimiz yöntemin bunu hayli kolaylaştıracağına inanıyorum. Birçok yoldaş konunun yapısına şu an için kendini bir parça yabancı hissediyor olabilir. Ama bu konuda özel hazırlık yapmakla görevli yoldaş tartışmanın zeminini oluştursa, ben bu tartışmanın kısa zamanda kolektif bir zemin üzerinden büyüyeceğine, zenginleşeceğine ve programı kaleme alacak yoldaş için de önemli yeni açıklıklar yaratacağına inanıyorum.

Program bir makale yazmaya benzemez, program bir makale değildir çünkü. Program, kurulu düzenin karşısına devrimci alternatif olarak çıkmış bir partinin bu düzene yönelttiği bilimsel temellere dayalı devrimci bir eleştiri ve bu çerçevede ortaya koyduğu alternatif bir çözüm platformudur. Bir manifestodur program. Nitekim komünistlerin ilk programı da *Komünist Manifesto*'ydu. Kapitalist toplumun oluşumunun ve kaçınılmaz çöküşünün

açıklanmasını, yeni bir topluma geçişi olanaklı kılacak devrimci görev ve hedeflerin ortaya konulmasını içeriyordu bu programatik manifesto.

Program eğer böyle bir metinse, bunun gerçekten kolektif bir ürün olması, bu topluma alternatif olarak ortaya çıkmış bulunan devrimci akımın kolektif bir bildirgesi olması noktası çok daha iyi anlaşılır. Engels'in çok bilinen güzel bir sözü var: "Program dostun, düşmanın önünde göndere çekilmiş bir bayraktır" diyor. Program bir partinin altında savaşıcağı bir bayraktır. Parti işçi sınıfının öncüsüdür. Böyle bir parti sınıfın perspektiflerini, hedeflerini, çıkarlarını bir program olarak ortaya koyabilmek durumundadır. Dolayısıyla programı bu açıdan çok önemsemeliyiz.

Biz on yıllık bir siyasal hareketiz, halihazırda bir programımız yok. Bir platform taslağımız var, ama bugüne kadar bizim düşünsel yaşamımızda bu taslak çok özel tartışmalara konu edilmemiştir. Bu bir zayıflık göstergesi sayılmalıdır. Ben program çalışmalarını vesilesiyle *Platform Taslağı*'mıza yeniden baktım. Bu taslakta anlamlı birtakım tanımlar, öneriler var. Bu açıdan biz bunu, bir platform taslağı biçiminde de olsa, programın bir ilk nüvesi sayabiliriz. *Platform Taslağı* kuşkusuz bir program yapısında değil. Daha çok Türkiye'nin sosyal ve siyasal yapısını, onu ortaya çıkaran gelişme sürecini, devrimin karakteri üzerine ulaştığımız ilk sonuçları ortaya koyan bir metin. Bunun dışında bizim genel planda program taslağı diyebileceğimiz bir metnimiz bugüne kadar olmadı.

Ama bu programatik tezlerden yoksun olduğumuz anlamına gelmiyor. Biz bir ideolojik gelişme süreci yaşadık ve her aşamada şunu söyledik: Program bir hareketin yaşadığı teorik-ideolojik gelişmeden süzülüş temel sonuçların özlü bir ifadesidir. Eğer hareketimizin teorik-ideolojik gelişme yaşadığına, çeşitli sorunları

Program bir makale yazmaya benzemez.

program bir makale değildir çünkü.

Program, kurulu düzenin karşısına devrimci alternatif olarak çıkmış

bir partinin bu düzene yönelttiği

bilimsel temellere dayalı devrimci bir eleştiri ve bu çerçevede ortaya koyduğu

alternatif bir çözüm platformudur.

Bir manifestodur program. Nitekim komünistlerin ilk programı da

Komünist Manifesto'ydu.

Kapitalist toplumun oluşumunun ve kaçınılmaz çöküşünün

açıklanmasını, yeni bir topluma geçişi olanaklı kılacak

devrimci görev ve hedeflerin ortaya konulmasını

iceriyordu bu programatik manifesto.

kapsayan bir ideolojik çizgimiz olduğuna inanılıyorsa, bu, bu hareketin programatik bir temele de sahip olduğunun bir göstergesidir. Eğer bizim ideolojik açıdan güçlü bir hareket olduğumuz iddia ediliyorsa, programatik temelde zayıf bir hareket olduğumuzu söylemek mantıksal bir çelişki olur. Zira program hiç de biçimsel bir sorun değildir. Sonuçta ortaya programatik tarzda düzenlenmiş bir belge koymak işin gerçekten de biçimsel yanındır. Eğer biz programın teorik ve siyasal temellerine ilişkin bir ideolojik açıklık süreci yaşamamış olsaydık, bugün bundan süzülecek sonuçların program yapısı içerisinde formüle edilmesini zaten başaramazdık. Temel sorunlarda açıklığa sahip olmayan bir hareket ortaya zaten bir program koyamaz. Kopya edilmiş ya da biçimsel bir program koyar ki, böyle bir programın da hiçbir değeri olmaz. Dolayısıyla sorunun özünü ideolojik çizgi üzerinden, hareketin yaşadığı genel teorik-ideolojik gelişme ve birikim üzerinden kavramak gerekiyor. Eğer hareketimizin bu açıdan anlamlı bir gelişme yaşadığına inanılıyorsa, ortaya anlamlı bir program koymayı başarabileceğine de inanmak gerekiyor.

Dolayısıyla, program meselesini bu çerçevede, yani dünyayı yeniden keşfetmeyeceğimiz gerçeği ışığında kavramamız gerekiyor. Çünkü program teorik çalışmamızın özünün süzülmesi, temel düşünceler halinde formüle edilmesidir. Ve bu temel çizgilerin bir parti için bağlayıcı esaslar olarak ilan edilmesidir. Bu, partiyi en temel noktalardan bağlayan amaçlar, ilkeler, hedefler toplamı işte budur diyebilmek, kendi içinde ve dışında bunu böyle ilan edebilmektir. Bu, bir parti için sağlam bir ideolojik birlik zemini yaratır. Bir parti o güne kadarki ideolojik ve örgütsel birliğini bir program birliği üzerinden de perçinlemek durumundadır. Programımız böyle bir perçinleme imkanı sağlayacaktır bize. Bizi bağlayan en temel esasları formüle edecek ve dost-düşmana ilan edecektir.

Ama bunun ötesinde parti ve partililer için geniş bir düşünsel inisiyatif alanı da kalacaktır. Programın genel çerçevesi, genel esasları ile bağdaşmak kaydıyla, bunun ötesinde özgür bir düşünsel alan kalacaktır. Program bu açıdan partinin bilimsel temellere dayalı düşünsel gelişmesini sınırlandırmak bir yana, bunun için gerekli temel zemini verecektir. Ve bu zemin üzerinde partimiz düşünsel olarak gelişip serpilme imkanı bulacaktır.

Neden program meselesini bugün gündeme getiriyoruz? Çünkü artık bir parti oluyoruz, programı olmayan bir parti düşünemeyeceğimize göre, partinin kuruluşuyla programın oluşturulup onaylanmasının üstüste düşmesi doğaldır. Bir hareket partileşme süreci içerisinde çok yönlü bir ideolojik gelişme yaşar. Partileşme süreci bir yerde bu ideolojik gelişme sürecinin asgari bir başarı ile geride bırakılması olduğuna, partileşme aşamasına ancak bu andan itibaren geçilebileceğine göre, bu asgari ideolojik gelişme seviyesinin kendisi zaten artık bir programı da ortaya koyabilme imkanı demektir. Dolayısıyla parti aşamasına geçiş ile program aşamasına geçişin üstüste düşmesi mantıksal bir bütünlük taşıyor.

Güçlü bir program bilinci...

Programımızı çok önemsemeli ve kongreden sonra bir program kampanyası açmalıyız. Programımızı ilan etmeli ve gerekçelendirilmesi meselesine özel bir önem vermeliyiz. Basınımızda

Program meselesini bu çerçevede,
vani dünyayı yeniden keşfetmeyeceğimiz gerçeği
ışığında kavramamız gerekiyor.
Çünkü program teorik çalışmamızın özünün
süzülmesi, temel düşünceler halinde formüle
edilmesidir.

Ve bu temel çizgilerin bir parti için bağlayıcı esaslar
olarak ilan edilmesidir.

Bu, partiyi en temel noktalardan bağlayan
amaçlar, ilkeler, hedefler toplamı işte budur
diyebilmek, kendi içinde ve dışında bunu böyle ilan
edebilmektir. Bu, bir parti için sağlam bir ideolojik
birlik zemini yaratır.

Bir parti o güne kadarki ideolojik ve örgütsel
birliğini bir program birliği üzerinden de
perçinlemek durumundadır.

Programımız böyle bir perçinleme imkanı
sağlayacaktır bize.

Bizi bağlayan en temel esasları formüle edecek ve
dost-düşmana ilan edecektir.

haftalar, aylar boyu programın tanıtımı, işlenmesi sürdürülmeli. Teorik temelinin, siyasal mantığının açıklanması tam bir kampanyaya dönüşebilmeli. Bu kampanyanın ardından mevcut programların sert ve kapsamlı bir ideolojik eleştirisini yapabilmeliyiz. Bugüne kadar geleneksel harekete yönelttiğimiz eleştiriye bu kez programatik bir çerçevede yürütmeliyiz. Dolayısıyla programımızın ilanı gerçekten sarsıcı bir olay, bu çerçevede gerçek bir bayrak olabilmelidir partimizin elinde. Bizi birleştiren, onunla dostun ve düşmanın karşısına, herşeyden önce bu ülkede sosyalizm ve proleter devrimden yana olan samimi devrimcilerin karşısına çıkabileceğimiz gerçek bir bayrak olabilmelidir. Böyle sarsıcı bir etki ile program meselesini gündeme sokabilmeliyiz.

Siyasal akımlar kongre yapıyorlar, parti kuruyorlar, doğal olarak bir program da kabul ediyorlar ve ardından onu küçük bir broşür olarak basıyorlar. Ama çoğu kere birçok insanın haberi bile olmuyor, programları var mı yok mu bilinmiyor, nedir bunların programı diye soran fazlaca çıkmıyor. Böyle bir program peşinen ölü doğmuş bir programdır. Bu onun biçimsel bir belge olduğunu, dinamik bir öz taşımadığını, kurulu düzene yöneltilen sert bir devrimci eleştiri ve yeni bir toplum alternatifinin ilkeler ve hedefler planında ilan edilmesi anlamına gelmediğini gösterir. Bizim programımız böyle olursa, gerçekte ölü bir program olarak doğmuş olacaktır. Biz programımızı bu hareketin en ileri kadrolarının birleştiği bir zeminde (bu somutta kuruluş kongremizdir) kolektif bir ürün haline getirmeyi başararsak, onun özünü ortaya koyar ve bu öz üzerinden bir ideolojik birlik sağlarsak, ardından öncelikle kendi örgütümüzün geriye kalan güçlerinin gündemine, giderek devrimci hareketin ve sınıfın ileri kesimlerinin gündemine sokmayı başararsak, bu ciddi bir olay haline gelir ve programımız gerçekten temel önemde ve işlevsel bir metne dönüşür. Altında savaşılabileceğimiz bir bayrak haline gelir. Bu açıdan program meselesini çok önemsemeliyiz. Program bilinci Türkiye’de çok zayıf olduğu için, bu özellikle önem taşıyor.

Program bilincinin çok zayıf olmasının gerisinde, program meselesinin hiçbir zaman ciddiyete alınmaması, bilimsel gerçeği var. Ortaya

çok sayıda program konulmuş, ama bunların ortada bırakılmış olması gerçeği var. Düşününüz ki, bu ülkede bir parti adı kullanılarak bir hareket yeniden toparlanıyor, ama programın bu toparlanmada hiçbir rolü ve işlevi olmuyor. TDKP “parti” iddiasını kullanarak 12 Eylül’ün artakalan güçlerini topladı, ama resmi programını sunmayı gerekli görmedi. TDKP’den koparak saflarımıza katılan bir yoldaş özgeçmişinde diyor ki; “Biz döne döne program temeli üzerinde eğitim istedik, ama nedense buna bir türlü yanaşılmadı. Bu programın metni bile sağlanmadı bize...” Böyle saçmalık olabilir mi? Böyle olduğu yerde program bilinci kalabilir mi? Bu türden ciddiyetsizlikler öncelikle bir program bilinci yaratmanın ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Şu türden bir düşünce ve muhakeme son derece sakıncalıdır: Bizim gelişmiş bir ideolojik çizgimiz var. Bu bir dizi konuda ayrıntılarıyla işlenen bir çizgidir. Çizgimiz bu zenginliğe sahipken, bundan süzölmüş birtakım formüllerin ne önemi olabilir ki? Böyle bir küçümsemeye asla düşmemeliyiz. Eğer bir hareketin genel ilke ve amaçlarının, hedeflerinin, öncelikle gerçekleştirmek istediği görevlerin, bunun özlü bir biçimde ifadesinin bir anlamı varsa, bu çerçevede programın da çok özel

bir önemi ve anlamı var demektir. Zira program zaten bundan başka birşey değildir.

Ortaya gerçekten büyük bir kuvvetle, büyük bir coşku ile savunabileceğimiz bir program koyabilmeliyiz. Biz parti oluyoruz, ama program bizimle sınırlı bir ihtiyaç değil. Program bu ülkede bir ihtiyaç; bu ülkede işçi sınıfı sadece öncü devrimci bir partiden değil, devrimci bir programdan da yoksun. Zira öncü partiden yoksunluk işin özünde devrimci bir programdan da yoksunluk anlamına geliyor. Türkiye sol hareketi içinde bir bayrak gibi yükseltilmiş bir program yoktur. Ortada sayısız program var; ama kimsenin bir bayrak olarak yükseltebildiği, böyle bir program altında birleşmek varken öteki çevreler niye uğraşıyorlar diyebildiği bir program yoktur. Bu nedendir ki, birbirlerine karşı bu alanda fazlasıyla anlayışlılar.

Biz ortaya bir program koyduğumuz zaman; bu ülkede devrimci sınıf ve devrimci sosyalizm adına program formunda söylenebilecek söz budur, diğerleri ya yanlıştır, ya eksiktir, ya güdüktür, diyebilmeliyiz. Kelimenin ideolojik içeriğiyle ve tarihsel anlamıyla, bütün öteki programlar gayri meşrudur, tümüyle anlamsız olmasalar bile temel tarihsel amaçlar çerçevesinde yararsızdır, işçi sınıfını temsil etmemektedir, işçi sınıfının kızıl bayrağı değildir, olamazlar diyebilmeliyiz. Bu toklukla siyaset sahnesine çıkabilmeliyiz. Böyle bir programa ihtiyaç var Türkiye’de. Dolayısıyla bizim programımız bu ülkedeki devrimci sosyalist birikimin etrafında birleşebileceği bir bayrak olabilmelidir. Bu coğrafyada işçi sınıfının ve sosyalizmin kızıl bayrağı olabilmelidir. Ancak böyle olursa, devrimci ve bilimsel bir parti programı olur, bu niteliği taşır ve bu sıfatı hakeder. Bir hareketin kendi dar ihtiyaçlarına, özel gelişme süreçlerine yanıt veren bir program bir grup programıdır. Böyle programların hiçbir gerçek işlevi ve dolayısıyla geleceği olamaz. Biz programımızı bu gözle de kavramak durumundayız.

Yeni dönemin programı

Ortaya koyacağımız programın temel özellikleri ne olabilir? Bugünün dünyasında ve Türkiye’inde

ortaya konulacak bir program ne tür bir özgünlük taşıyabilir? Bu sorunun yanıtı bir bakıma EKİM'in ortaya çıkışı üzerine yaptığımız değerlendirmelerde vardır. Bu değerlendirmelerde; '80'li yılların ikinci yarısında Türkiye sol hareketinin bünyesinde ortaya çıkışımızın bir rastlantı olmadığı, birtakım insanların özel yeteneklerinin ürünü hiç olmadığı belirtilmekte; böyle olsaydı pratikte gerçek bir karşılık bulamazdı denilmekte; Türkiye'de ve dünyada bir dönemin kesin bir biçimde kapandığı, yeni dönemin geride kalan dönemin deneyimleriyle de silahlanmış yeni partiler gerektirdiği vurgulanmaktadır.

Yaşanan nedir? Türkiye sol hareketinde burjuva ve küçük-burjuva sosyalizminin temsil ettiği dönem kapanmıştır. 35-40 yılda anlamını bulan bu tarihsel dönemin kendine özgü yapısını, özelliklerini, misyonunu, yükseliş ve düşüşünü tahlil ettik. O halde bunu aşan bir programı ortaya koymak durumundayız. Bu, bu dönemin programlarını aşan bir program demektir.

Bir dönem nasıl aşılar? Kavranarak, o dönemin biriktirdiği deneyim bilimsel olarak özümstenerek aşılar. Kavrayamadığınız bir şeyi hiçbir zaman aşamazsınız. Kavrayamadığınız bir şeyin yanlışlığını görebilir, hissedebilirsiniz, ya da yaşam zaten çıkarır sizin karşınıza. Ama bilimsel bir irdeleme ile onu kavrayamamışsanız eğer, aşma gücünü de gösteremezsiniz. Süreklilik ve kopuş üzerine edilen onca sözün anlamı budur zaten. Yani siz içinden geldiğiniz zemini kavrayamazsanız onu aşan bir bilinci de ortaya koyamazsınız. Bilimsel ilerlemenin mantığıdır bu. Türkiye sol hareketinin bugüne kadarki düşünsel ve pratik birikimini kucaklayan ve aşan, onda geleceğe kalan ne varsa alıp süzeabilen bir program ortaya koymak zorundayız. Bu aynı zamanda sosyalizm adına ortaya konulmuş yüz yıllık düşünsel birikimi ve pratik deneyimi mümkün mertebe kucaklayabilen, en azından yönetsel olarak bu bakış açısı ile hareket eden bir program olabilmelidir. Yüz yıllık bir birikim ve deneyimi kucaklamak çok zor bir iştir kuşkusuz. Bu bugün için bizim kapasitemizi çok aşan bir şey. Ama nihayetinde programımız bizim bilincimizin bir yansıması ve program formunda ifade edilmesi olacağına göre, neyi ne kadar kavırıyorsak ancak o kadar formüle edebileceğiz. Bizden 20, 30, 40 yıl sonra birileri, o günün tarihsel ortamında bu ancak bu kadar kavranabilirdi, diyeceklerdir. Şu sınırlılıklar ya da şu yenilik, bu hareketin bu sorunları bu düzeyiyle, bu kapsamıyla, bu derinliğiyle kavramasını engelledi, zora soktu; ne de olsa kendi dönemlerinin tarihsel koşullarıyla, düşünsel birikimiyle sınırlı idiler, denilecektir. Gelecekte bize yönelik bilimsel eleştiri ancak böyle yapılabilecektir. Ya da 15 yıl sonra kendimize yönelik olarak bunları bizzat biz söyleyeceğiz. Özetle programımız, sosyalizmin 150 yıllık ve devrimci hareketimizin son 30 yıllık düşünsel birikimini ve tarihsel deneyimini kucaklayan bir program olmak durumundadır.

Üçüncü olarak (bu ikincisini belli bakımlardan kesiyor), yüzyılın sonunda bir program ortaya koyuyoruz. Dünyada ve Türkiye'de yaşanan yeni süreçler var. Bu çerçevede programımız, bugünün gerçekliğini yansıtan bir program olabilmelidir. Emperyalist-kapitalist sistemin evriminin bugün ortaya çıkardığı sonuçları ve Türkiye'deki kapitalist

Programımızı çok önemsemeli ve kongreden sonra

bir program kampanyası acmalımız.

Programımızı ilan etmeli ve gerekçelendirilmesi meselesine

özel bir önem vermelimiz. Basınımızda haftalar, aylar boyu

programın tanıtımı, islenmesi sürdürülmeli.

Teorik temelinin, siyasal mantığının açıklanması tam bir

kampanyaya dönüştürülmeli.

Bu kampanyanın ardından mevcut programların

sert ve kapsamlı bir ideolojik elestirisini yapabilmeliyiz.

Bugüne kadar geleneksel harekete yönelttiğimiz elestiriyi bu kez

programatik bir çerçevede yürütmeliyiz.

Dolayısıyla programımızın ilanı gerçekten sarsıcı bir olay, bu

çerçevede gerçek bir bayrak olabilmelidir partimizin elinde.

Bizi birleştiren, onunla dostun ve düşmanın karşısına,

herseyden önce bu ülkede sosyalizm ve proleter devrimden vana

olan samimi devrimcilerin karşısına çıkabileceğimiz gerçek bir

bayrak olabilmelidir.

Böyle sarsıcı bir etki ile program meselesini

gündeme sokabilmeliyiz.

gelişmenin bugün ulaştığı düzeyi gözeten bir program ortaya koyabilmeliyiz. '60'lı ve '70'li yıllardaki programların en büyük talihsizliklerinden biri de, tam da bir geçiş süreci içerisinde formüle edilmeleridir. Geçiş süreci nedir? Geride kalan ve aşılmakta olan bir süreç var. Türkiye'de hala feodal toprak sahiplerinin ve geleneksel köylülüğün belli bir yeri var. Ama '50'ler sonrasında Türkiye kapitalizmi gerçekten de dev adımlarla gelişmiş, '60'larda belirgin bir mesafe de almıştı. Ama henüz bilince çıkarılamayan bu geçiş aşaması içerisinde bir program formüle etmek, geride kalmakta olana bakmayı kolaylaştırıyordu.

Şimdi bu dönem iyi kötü geride kaldı. Türkiye'nin modern gerçekliği artık en kör gözlerin görebileceği bir açıklıktadır. Bu artık öyle çok derinlemesine bilimsel inceleme de gerektirmiyor derken, bunu anlatmış oluyoruz. Ama neticede Türkiye'de sınıf ilişkilerinin bugün bir gerçekliği, ulaştığı bir nokta var. Programımız bu ulaşılmış noktayı yansıtan bir program olmalıdır. '60'larda ya da '70'lerde Türkiye neydi? Bu bizim programımızı değil, Türkiye tarihi üzerine bir incelemeyi ilgilendiren bir sorundur. Bizim programımız geline nokta vermek zorundadır. Program ulaşılan nokta üzerinden konuşur. Kuşkusuz, tarihi doğru bir biçimde inceleyip irdelleyeceksiniz ki, gelişme süreçlerinin vardığı noktayı da doğru anlayabilesiniz. Ama sonuçta program, varılan noktaya ilişkin yargınız ne ise, onu içerecek bir program olacaktır.

Bizim programımız işte bu temel özellikleri taşıyan bir program olmak durumundadır. Sınıfın ve sosyalizmin programı olacak bu program, Türkiye sol hareketinin bugüne kadarki birikimini kavrayan ve onu diyalektik olarak aşan, bir üst düzeyde sentezleyen bir program olacaktır. Dünya sosyalizminin teorik ve pratik birikimini kucaklayan bir program olacaktır. Ve elbette ki dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmeleri kavrayan bir program olacaktır. Ve kritik bir nokta olduğu için yeniden belirtiyim, bizim programımız devrimci sosyalizmin ve devrimci sınıfın programı olacaktır. Sosyalizmi ve sınıfı temsil eden, onlar adına konuşabilen bir partinin programı olacaktır. Bu anlamda partileşme düzeyini yakalamış EKİM'in programı, gerçekte bu ülkede devrimci sınıf adına ve devrimci sosyalizm adına orijinal bir kitap asıvıptuysa, hantey bir

yargıdır kuşkusuz. Yanlışsa hayat boşa çıkaracak, doğru ise bu doğrunun taşıyıcısı olan bir akım tarafından ilanı olacaktır.

Program sorunu, programın önemi ve programımızın genel tarihsel anlamı üzerine söylenebilecek şeyler bunlar. Bir parti kurulduğunda programı çok önemsenir. Kurulduğu süreçte program bilinci zayıf ise, ayrıca özel olarak önemsenir. Lenin İkinci Kongre'de program meselesi üzerine söz alıp çok fazla konuşmamıştır. Bunun gerisinde Iskra'nın ideolojik gücü, yerel marksist gruplar içerisinde belirgin bir otorite kazanmış olması gerçeği var. Yani Marksizm orada zafer kazanmıştır ve Marksizm adına bir program ortaya konulduğunda çok fazla bir güçlük çıkmamaktadır. Bazı marjinal grupların kimi marjinal sorunlar üzerine yönelttiği bazı eleştiriler var.

Kongrede program tartışmaları bununla sınırlı kalmıştır. Ama program sorununda söz alıp konuşmayan, daha önceleri tüzük çok da önemli değildir diyen Lenin, kongrede tüzük meselesini çok özel bir biçimde önemsemiştir. Çünkü ideolojik birliğini sağlamış bir hareketin bunu örgütsel birlikle perçinlemesinin yolu, geline aşamada tüzüktür. Çünkü Rusya'da yerel grup geleneği çok güçlüdür. Bağımsız yerel grup geleneğinin, onun beslediği çevre ruhunun kırılması lazım. Merkezileşmiş bir parti yapısı, işleyişi ve otoritesiyle tek parti kimliği bilincinin ve pratığının oturtulması çok büyük bir önem taşıyor. Bundan dolayı örgütsel sorunlara ilişkin tartışma, dolayısıyla tüzük tartışması orada çok önemli.

Ama bizde program tartışması daha da önemli. Çünkü program bilinci bu ülkede çok tahrip olmuştur. Devrimci saflarda program bilinci çok zayıftır. Biz bunun üzerine gitmeli, bunu olağandışı birşey olarak kabul etmeliyiz.

Çok belirgin bir program bilinci yaratmalıyız. Ekim Devrimi'nin ertesinde Bolşevikler buna o kadar önem veriyorlar ki, iç savaş ortamında program sorunu üzerine iki yılı bulan tartışmalar yapıyorlar. Böyle bir süreçte iki yetenekli bolşevik, Buharin ve Preobrajensky, oturup 1919 Kongresi'nde kabul edilmiş yeni program üzerine, bu programın her maddesini popüler bir dille açıklayan ve gerekçelendiren koca bir kitap çıkarıyorlar. *Komünizmin ABC'si* isimli bu kitap tümüyle 1919 Programı'nın madde madde popüler bir açıklamasıdır. Bu programın sıradan işçi ve köylülerin anlayabileceği bir dille gerekçelendirilmesidir. Bu program bilincinin, programa verilen önemin bir göstergesidir.

Lenin 1918-19'da döne döne, ne edip edip ortaya bir program koymalıyız, diyor. Elbette ki sosyalist devrimini yapmış, iktidarı almış, önünde sosyalizmi inşa etmek gibi yeni bir tarihi görev bulunan bir partiye acilen bir program gerekiyordu. Ama öte yandan partide ciddi bir ideolojik karışıklık yok, bu açıdan ideolojik otorite tam, bu çerçevede program çok özel ve yakıcı bir ihtiyaç da değil. Kaldı ki program gerçekleştiriliyor habire de. Ama bize bir program gerekli, diyor Lenin. Özellikle uluslararası devrim açısından önemini vurguluyor. Dünyanın dört bir tarafında işçiler ne yapmak istediğimizi en iyi ortaya koyduğumuz program

üzerinden kavrayabilirler, diyor ve bu çerçeveden çok önemsiyor. Eksik olabilir, bu önemli değil; bugün dünyada milyonlarca işçi, Rusya işçileri ne yapıyor ve ne yapmak istiyor, nasıl yapıyor, bu sorulara yanıt arıyor; bunu en iyi bizim programımız üzerinden görebilirler, diyor. Ve Lenin'in Engels gibi programı mümkün mertebe özlü bir metin olarak savunan tutumuna rağmen, 1919'da kabul edilen yeni programın biraz geniş olmasının gerisinde, ona bir bildirge havası vermek, yani bir propaganda metni olarak da düşünmek kaygısı vardır.

Biz kendi saflarımızda harekete, ideolojik çizgisine olan güvenden dolayı program konusunda bir kanıksama olduğu gerçeğini tespit ediyorsak; Türkiye sol hareketinde ciddiyetsiz programlar pratiğinin programı itibardan düşürdüğü tespitini yapıyorsak ve bir tarihsel dönemin geride kaldığını söylüyorsak (ki bunu artık bu ülkede birçok başka kimse söylemeye başladı), saflarımızdaki kanıksamayı kırmalı, Türkiye sol hareketinin program sorunundaki ciddiyetsizliğine bir yanıt oluşturacak ve bir dönemi kucaklayacak bir programı ortaya koymada çok iddialı olmalıyız.

Altını bir kez daha çizmek istiyorum. Biz bir program bilinci yaratmak amacı çerçevesinde, kapsamlı ve iyi planlanmış bir program kampanyası açmalıyız. Nasıl programatik sorunlar üzerine konferanslar bir dönem yayınlarımızda önemli bir yer tuttuysa, bu aynı şey parti programı sorunu üzerinden de olmalı. Ama bu mevcut programların sıkı bir eleştirisi ile de birleşmelidir.

Programımız bugünkü bilincimizin ifadesi olacaktır

Öte yandan, programın ilkesel ve politik önemine yaptığım vurgular kesinlikle bir program fetişizmi de yaratmamalıdır. Bu çerçevede mükemmeliyetçi bir tutuma hiç düşmemeliyiz. Yani program şahsında söz bir kez söylenir, o halde herşey tam söylenmelidir türünden bir kaygı içerisinde olmamalıyız. Bu tür bir aşırı mükemmeliyetçilik bir kere yaşama aykırıdır ve ayağıma dolanır, bizi zora sokar. Biz devrimini yapmış, iç savaşı büyük bir başarı ile yürüten ve aynı dönemde uluslararası komünist hareketin sürükleyici kuvveti haline gelen, başında Lenin gibi teorik bir otoritenin ve saflarında çok sayıda yetenekli ve deneyimli teorisyenin bulunduğu bir partide bile, eksiklikleri olan, ideolojik ve ilkesel hatalar içermesi muhtemel olan bir program çalışmasından söz edilebildiğini görüyoruz. Bunu bizzat Lenin ifade ediyor, eksikliklerden ve yetersizliklerden, hatta hatta muhtemel bazı teorik hatalardan bile korkmayalım, böyle yetersizlikleri ya da muhtemel hataları sonraki kongrelerde nasılsa düzeltiriz, diyor.

Bizim düşünsel gelişmemiz tam değil ki, programımız tam olsun. Henüz derinlemesine incelemediğimiz birtakım sorunlar olduğunu söyleyebildiğimize göre, bundan gelen zayıflıklar bizim programımıza da bir biçimde yansımaktır. Programımızda bazı şeyler eksik kalacaktır, muhtemeldir ki bazı şeylerin de kusurlar taşıdığı

Bir konuda genel teorik ve ilkesel açıklık ile, onu ayrıntılı olarak ele almak ve işlemek farklı şeylerdir. Sıddet konusunda Marksizm adına söyleyeceğimiz programatik düşünce bizim için '87 yılından beri açık.

Bu ülkede devrimci sıddet meselesini doğru bir biçimde ortaya koymak gibi kapsamlı bir sorun ile sıddet meselesindeki ilkeli tutum avnı sev değil. ilkesel tutumumuz bugünden belli.

Fakat bir ilkeyi koymak yetmiyor. bunu açmak ve işlemek gerekiyor. Ama bu zaten programa değil, teorik-ideolojik gelişme kapsamına, taktiği geliştirmek, zenginleştirmek ve somutlamak dediğimiz sorunların kapsamına giriyor.

Lenin'in program ve taktik ayrımı üzerine güzel bir tanımı var. Bir program, sınıflar arasındaki temel ve genel ilişkileri, yani ancak tarihsel dönemler ile birlikte değişebilen kalıcı ilişkileri tanımlar; taktik ise, sınıflar arasındaki öznel ve gecici ilişkilere ilişkindir, der.

Taktik bu çerçevede her an değişebilir.

Dolayısıyla programda sıddet meselesini formüle etmenin bir güclüğü yoktur.

Ama bunun açılmanması nedir? Kapsamlı bir sorundur bu.

zamanla görülecektir. Herhalükarda bu program, bizim bugünkü bilincimizi yansıtan bir program olacaktır. Ve biz parti olmanın ideolojik gelişme sürecini durdurmayacağını, tersine, asıl partili kimlik üzerinden önemli bir teorik-ideolojik gelişme süreci yaşayacağımızı söylüyorsak ve bunun sonuçları daha sonra programda da ifadesini kazanacaksa, bu, parti ile birlikte ortaya koyduğumuz programın belli bakımlardan eksik ve yetersiz olabileceğini gösterir. Bazı şeylerin iyi formüle edilemeyebileceğini gösterir. Biz yönetsel bakış açısı çerçevesinde bu türden muhtemel durumların bilincinde olmalı, fakat bunu problem etmemeliyiz. İki sene sonra bir kongre yaparız ve ulaştığımız ek ideolojik açıklıkları programımıza yedirmeye çalışırız. Bazı şeyleri çıkarır, bazı şeyleri ekler, bazı şeyleri düzeltir, bazılarını daha kuvvetli bir ifade kazandırırız. Düşünsel gelişme sürecimiz durmadığı ve dahası devrimci pratik birtakım şeyleri kavramamızı kolaylaştırdığı için, bu çerçevede ulaştığımız ek açıklıklar da var deriz, bunu programımıza yediririz. Biz bugün demokrasi sorunu üzerine ulaştığımız perspektiflerimizi ortaya koyuyor ve kitaplaştırıyoruz, ama bunun önüne Platform Taslağı'nın soruna ilişkin bölümünü de koyuyoruz. On sene önce bunu böyle koymak büyük bir önem taşırdı, diyebiliyoruz. Bizim bugünkü kavrayışımız Program Taslağı'ndaki koyuşu birçok noktada aştığı, oradakiler daha çok kısa birer formülasyondan ibaret olduğu halde bu böyle olabiliyor. Dolayısıyla, partinin düşünsel ve pratik bakımdan gelişip olgunlaşmasına paralel olarak bizim programımız da gelişecektir, serpilecektir, olgunlaşacaktır.

Şunu da eklemek istiyorum. Program ne denli temel çizgiler içinde kalırsa, sık sık müdahale ihtiyacı da o ölçüde ortadan kalkacaktır. Program bunun için mümkün mertebe en temel noktaları, en temel gerçekleri içerebilmelidir. Derinleşme ve zenginleşme çoğu kez bu temel gerçeklerin esasına, temel formülasyona ilişkin değil, içeriğine ilişkin olur. Bir konuda derinleşmek, onu bütün bir zenginliği ve çok yönlülüğü ile kavramaktır. Siz onu bütün bir zenginliği ve çok yönlülüğü ile kavrasanız bile, programdaki ifadesi en özlü nokta olarak kalmak zorundadır. Ulusal sorunun programatik kapsamı konusunda çok şey söyleyebilirsiniz. Nitekim Lenin bu konuda döne döne ve çok şey yazmıştır. Ama bundan 90 yıl sonra programda ifade

edilmesi, "Rus devleti bünyesindeki bütün ulusların kendi kaderini tayin hakkını tanır" mealinde bir cümlelik bir maddeden ibarettir. Lenin'in kendi yazılarında sık sık "programımızın ulusal soruna ilişkin ünlü 9. maddesi" dediği madde bir cümleden ibarettir. Siz Polonyalı milliyetçilere, Bundculara, Ukraynalı milliyetçilere karşı ideolojik mücadele içerisinde ne kadar derinleşirseniz derinleşin, zenginleşirseniz zenginleşin, programatik ifade o bir cümleden ibarettir. O cümle çok şeyi kapsıyor. O bir cümledeki tutumun karşılaştığı sorunlardır tartışılan tüm öteki sorunlar. Programı böyle kavradığınız ölçüde, programınızı ikide bir değiştirmek diye bir sorun da zaten ortaya çıkmaz. Ama ben bizdeki programlara bakıyorum, ikide bir çok şeyi değiştirmek yoluna gidebilenler var. Yaşam durmadan ayrıntılarda

değişiklikleri kavrama ya da bizim önden görmediklerimizi ortaya çıkarma biçiminde işlediği için, durmadan programlarını gözden geçirmek zorunda kalanlar oluyor.

Bu biraz programın yapısına ilişkin bir sorun. Buna zamansız olarak çok fazla girmek istemiyorum. Bizim programımız birtakım muhtemel eksiklikler içerebilecektir, ama biz düşünsel gelişimimize bağlı olarak zaman içerisinde düzeltiriz, demiştik. Bu çerçevede eklemiş oldum bunları. Zira sorunun bu yönü de fazlasıyla önemlidir.

Lenin'in bu soruna ilişkin özlü bir vurgusu var (ki bu meseleyi program yapısı üzerine konuşurken ayrıntılı olarak açacağım). 1903 Kongresi'nde ezilen milletlere mensup olan delegelerden bazıları ulusların kendi kaderini tayin hakkına birtakım ekler yapılmasını öneriyorlar. Lenin diller üzerine çok özel maddeler eklenmesine karşı çıkıyor. Ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı vurgusu yeterlidir, diyor. Lenin'den okuyorum: "*Oradaki ilke sorunu şudur: Programın genel ve temel tezlerini, kendi özel koşullarına uygulamayı ve o tezleri böyle bir uygulama amacıyla geliştirmeyi partinin örgütlerine ve üyelerine mi bırakmalıyız, yoksa salt kuşku duyulur korkusuyla programı, küçük ayrıntılarla, ufak-tefek şeylerle, yinelemelerle ve kaçamakla, safsatayla mı doldurmalıyız?*"

Programda ayrıntılara yer veremeyiz, diyor Lenin. Dillerin eşitliğine çok özel vurgu, özellikle çevre bölgelerde çok özel bir ihtiyaç olarak mı ortaya çıkıyor; programımızın ulusların kendi kaderini tayin hakkını tanıyan maddesine dayanarak bunu çevre bölgelerde çok özel bir propaganda ve ajitasyonun konusu yapmak, bu konuda bazı özel şiarlar formüle etmek, o bölgede faaliyet gösteren örgütlerimizin zaten görevidir; bırakalım bunu onlar yapsınlar; programımızda ortaya koyduğumuz genel esas bunu zaten kapsıyor, diyor. Sonuçta mesele dillerin tam hak eşitliğini vurgulayan bir maddeye programda gerek olup olmadığından çok (ki bence gereklidir), burada önemli olan Lenin'in program yöntemine ve kapsamına ilişkin "ilkesel" yaklaşımıdır.

İşte ben, programımız, bizi bağlayan, bu partinin birlik harcı olan temel esasları verecek, en genel çerçevesini belirleyecektir; bu zengin bir düşünsel gelişmeyi sınırlamak bir yana onun önünü açacaktır derken, benzer bir yönetsel tutumu

anlatmaya çalıştım...

Program sorununda muhtemel güçlükler

Tuna: Programı daha önce de ideolojik-teorik gelişmemizden süzölmüş bir metin olarak tanımladınız. Programın, bir yanda esasta değişmezliği, bir yanda da bizim bugünkü gündemimizin ürünü olacağına göre, belli sınırları ve dolayısıyla sınırlılıkları olduğunu söylüyorsunuz. Partinin kuruluşu vesilesi ile eksiklik alanlarımızı tanımlamak ve önümüzdeki dönemin temel hedeflerini belirlemek sorununu programla birlikte mi çözmemiz gerekiyor? Program metni olarak söylemiyorum, tartışmalar çerçevesinde...

Cihan: Programın yapısını tartıştığımız, bir partinin programında neler yer alır, hangi temel sorunlar formüle edilir sorusuna girdiğimiz zaman, karşımıza bir dizi soru çıkacaktır. Nihayetinde bunlar yaşadığımız toplumun ve bugünün dünyasının sorunları. Gerçekte bizi orada zorlayan ne var, açık olmadığımız, bugünkü bilincimizle kucaklayamadığımız, yanıt veremediğimiz ne var, buna somut olarak bakacağız. Bizim nelerde eksik kalacağımızı bu çaba açığa çıkaracaktır. Bu kapsamdaki sorunlarda belki de çok bocalamadığımız, birçok temel konuda yeterli açıklıklara, sorunların formüle edilmesinde yeterli bir kolaylığa sahip olduğumuz görülecektir. Ama öyle noktalar da olabilecektir ki, bu aşamada programda bu konuda bağlayıcı birşey söylemekten, bu meseleye bu aşamada programda yer vermekten kaçınma yoluna da gidebiliriz. Bunu gelecek kongremiz tartışsın, programı bu noktada geliştirsın, demek durumunda kalacağımız şeyler de olabilir. Zorlandığımız bir nokta olursa, benim çözüm önerim budur. Ama neyde ne kadar zorlanacağız, bu biraz program yapısı üzerine tartışmalarla açıklığa kavuşacak.

Benim her zaman söylediğim bir şey var. Bir konuda genel teorik ve ilkesel açıklık ile, onu ayrıntılı olarak ele almak ve işlemek farklı şeylerdir. Şiddet konusunda Marksizm adına söyleyeceğimiz programatik düşünce bizim için '87 yılından beri açık. Bu ülkede devrimci şiddet meselesini doğru bir biçimde ortaya koymak gibi kapsamlı bir sorun ile şiddet meselesindeki ilkeli tutum aynı şey değil, ilkesel tutumumuz bugünden belli. Fakat bir ilkeyi koymak yetmiyor, bunu açmak ve işlemek gerekiyor. Ama bu zaten programa değil, teorik-ideolojik gelişme kapsamına, taktiği geliştirmek, zenginleştirmek ve somutlamak dediğimiz sorunların kapsamına giriyor. Lenin'in program ve taktik ayrımı üzerine güzel bir tanımı var. Bir program, sınıflar arasındaki temel ve genel ilişkileri, yani ancak tarihsel dönemler ile birlikte değişebilen kalıcı ilişkileri tanımlar; taktik ise, sınıflar arasındaki özne ve geçici ilişkilere ilişkindir, der. Taktik bu çerçevede her an değişebilir. Dolayısıyla programda şiddet meselesini formüle etmenin bir güçlüğü yoktur. Ama bunun açıklanması nedir? Kapsamlı bir sorundur bu. Programdan önce açıklanmış olsaydı çok iyi olurdu. Programın o maddesinin özü çok daha iyi kavranırdı. Programdan

önce açıklanmamış olması onun programatik ifadesi imkanını ortadan kaldırmıyor, ama devrimci militan için özünün ve kapsamının doğru kavranmasında güçlükler yaratacaktır. Gelgelelim biz bu türden konuları programın ardından da açıp işleyebiliriz. Bilincimizde bu noktada bir bulanıklık yok. Yalnızca bu türden bazı meselelerin işlenmesinde belli bir zayıflık var. Nihayetinde demokrasi sorunu üzerine bugün yazdıklarımız da bizim zamanında özlü bir biçimde ortaya koyduğumuz görüşlerden oluşuyor. Ama sorunun kapsamı ancak açılıp işlendiği zaman yeterli ölçüde kavranabiliyor.

Program meselesinde önemle vurgulanması gereken noktalardan biridir bu. Tüzüğümüzde, ancak programı kabul eden insanlar parti üyesi olabilirler, diyoruz. Bu nedenle saflarımıza üye olarak aldığımız insanlara programımızın özünü ve esasını kavratmak çok özel bir sorun haline gelmelidir. Parti üyeliği ve partinin kadrolaşma politikasının özel bir boyutu olmalıdır. Dolayısıyla programın özünü kavratmak çok önemli. Bir programın özü ise ancak açılıp işlenerek kavratılabilir. Devrimci şiddet konusundaki genel ilkesel program maddesi onaylanarak da bir partinin saflarına katılınır, ama onun kırk türlü yorumu vardır. Zaten programın yaşanmış ideolojik gelişmenin süzölmüş sonuçlarının bir ifadesi olması, programatik sorunların açıklanmış biçiminin bir ideolojik çizgi olması ya da bir partinin teorik birikimini oluşturmaya, bunu anlatır. Öyle sorunlar vardır ki, temel ideolojik özü ve ilkesel anlamı konusunda bizim hiçbir karışıklık içinde olmadığımız, ama halen de yeterince açıp işleyemediğimiz sorunlardır bunlar. Biz bunlara programımızda yer veririz de, döner programdan sonra açar işleriz.

Temmuz: Devrimci şiddet sorunu örneğinde olduğu gibi işlenmesi gereken sorunlar ayrı. Fakat farklı olarak, tarihsel evrimin ortaya çıkardığı yeni olgular ve sorunlar çerçevesindeki bir teorik gelişmeye ilişkin sorunlar var. Teorik gelişmenin temel alanları hareketimizce yıllar öncesinden saptanmıştır, örneğin bunlar 1. Genel Konferans

belgelerinde yer almaktadır. Bir yönü uluslararası komünist hareketin ve sosyalist insanın deneyimidir, bunun sonuçları ve dersleridir. Bir yönü de yaşadığımız dünyadaki değişimlere ilişkin açıklıklar yaratmak, bunları anlamak ve kavramaktır. İkinci emperyalist savaş sonrası dönemde dünya kapitalizminin aldığı mesafe, bu alandaki değişimler...

Cihan: Bunun programımızın özünü ilgilendiren ciddi bir sorun olduğunu zannetmiyorum. Ön tartışmanın birinde Rusların 1903'de ortaya koyduğu ve 1919 Programı'na Lenin'in özel ısrarıyla olduğu gibi aktardığı temel esasların bugün bile Rusya'da verilen mücadeleye ışık tutacağını söylerken de bunu vurgulamaya çalıştım. Kapitalizmin temel işleyiş yasaları üzerinden konulmuş bir ön teorik bölüm var orada. O bölümü somut olarak tartıştığımız zaman daha iyi anlaşılacaktır. Bugünün kapitalizmi halen o temel üzerinden işliyor. Kapitalizm apayrı bir gelişme safhasına ulaşmış, dünya çapında yayılmış, yüzyılın başı ile kıyaslanmayacak kadar kendi içinde derinleşmiş, toplumsal yaşamın çok değişik alanlarını kapsar bir mahiyet kazanmıştır. Ama kapitalizmin temel işleyiş yasaları değişmemiştir. Programdaki, onun teorik bölümündeki kalıcı yan da budur zaten.

Programda kapitalist gelişmenin özgünlükleri...

Nadir: Nerede tartışacağız bilemiyorum, ama önemli olduğunu düşündüğüm bir sorun var. 1903 Kongresi öncesindeki program tartışmaları esnasında Lenin'in Plehanov'un ikinci taslağına yönelttiği bir eleştiri var. Lenin burada Rusya'da kapitalizmin özgün gelişmesine programla ilişkisi çerçevesinde özel bir biçimde değiniyor. Türkiye'deki kapitalist gelişmenin somut süreçlerini somut olarak ele alan bir incelememiz yok. Genel çerçevesi içerisinde programı yazan yoldaş bu konuda çok açık olabilir, ama programın kavranabilmesi bakımından önemli sonuçlar doğurabilir bu diye düşünüyorum.

Cihan: Program meselesine çok soyut bakıldığı ölçüde, bu meselenin anlaşılmasında önemli karışıklıklar çıkabiliyor. Yoldaşın söyledikleri de buna bir örnek. Gerek bu ön tartışma sürecinde gerekse kongrede, programın, mantığı, yöntemi, yapısı, işlevi vb. sorunlar üzerinden ayrıntılı biçimde tartışılarak kavranması meselesine işte bundan dolayı apayrı bir önem veriyorum. Türkiye kapitalizminin gelişmesi üzerine özel bir inceleme yapılması özel bir ihtiyaç haline gelebilir. Nitekim Lenin Rusya'da bunu yapıyor. Lenin bunu yaptığında Rusya'da kapitalizmin gelişemeyeceğine ilişkin narodnik düşünce büyük ölçüde gözden düşmüş, bir bakıma sözkonusu tartışma bitmişti. Narodnik önyargıların eleştirisinde

Siyasal akımlar kongre yapıyorlar. parti kuruyorlar. doğal olarak bir program da kabul ediyorlar ve ardından onu küçük bir broşür olarak basıyorlar.

Ama çoğu kere birçok insanın haberi bile olmuyor. programları var mı yok mu bilinmiyor. nedir bunların programı diye soran fazlaca çıkmıyor.

Böyle bir program pesinen ölü doğmuş bir programdır. Bu onun biçimsel bir belge olduğunu. dinamik bir öz taşımadığını. kurulu düzene yöneltilen sert bir devrimci eleştiri ve yeni bir toplum alternatifinin ilkeler ve hedefler planında ilan edilmesi anlamına gelmediğini gösterir.

Biz programımızı bu hareketin en ileri kadrolarının birleştiği bir zeminde (bu somutta kuruluş kongremizdir) kolektif bir ürün haline getirmeyi başarırız. onun özünü ortaya kovar ve bu öz üzerinden bir ideolojik birlik sağlarsak. ardından öncelikle kendi örgütümüzün geriye kalan güçlerinin gündemine. giderek devrimci hareketin ve sınıfın ileri kesimlerinin gündemine sokmayı başarırız. bu ciddi bir olay haline gelir ve programımız gerçekten temel önemde ve işlevsel bir metne dönüşür.

Altında savaşabileceğimiz bir bayrak haline gelir. Bu acıdan program meselesini çok önemsemeliyiz. Program bilinci Türkiye'de çok zayıf olduğu için. bu özellikle önem taşıyor.

çok büyük mesafeler alınmıştı. Bir bakıma Lenin'in klasik eseri, vurulan son darbelerden biridir. Narodniklerin Rusya'da kapitalizmin gelişemeyeceğine ilişkin olarak, '90'lı yıllarda hayat tarafından yıkılmakta olan katı bir ideolojik önyargısı var. Bu önyargıyı yıkmak ihtiyacı, Rusya'da kapitalizmin nasıl da gelişmekte olduğunu somut ve zengin verilerle sunmayı, buna dayalı kapsamlı incelemeleri özel bir ihtiyaç haline getirmişti.

Lenin'in Plehanov'a yönelttiği eleştiri nedir? Plehanov kapitalizmin her toplumda aynı olan işleyiş yasalarını o soyut kuruluşu ile ortaya koyan bir program formüle etmiş. Lenin Avrupa'daki programların teorik bölümünün birbirinin tekrarı olması çok normal diyor. Neden? Çünkü Almanya'da, Avusturya'da, Belçika'da, Fransa'da gelişen kapitalizm bildiğimiz klasik kapitalizmdir ve aşağı yukarı bu toplumlarda birbirine benzer sonuçlar yaratmış bulunmaktadır. Ama Rusya kendine özgü bir ülke. Burada kapitalizm yaygın serflik kalıntıları ile sakatlanmış bir biçimde, onunla içiçe gelişen bir kapitalizm. Eğer biz Rus proletaryasının altında savaşacağı bir bayrak ortaya koyarsak, Rusya kapitalizminin bu kendine özgü yönü bizim programımıza yansımali, diyor.

Gelgelelim Rusya'da kapitalizmin gelişmesi üzerine koca bir kitap yazmış olan aynı Lenin'in kendi taslağının teorik bölümüne bakıyorsunuz, ki toplamı 12-13 maddedir, burada Rusya'da kapitalizmin az gelişmişliğine, serflik ilişkileriyle içiçe olmasına ilişkin birkaç cümlelik vurgu dışında özgün olan, Rusya'ya özgü olan bir şey bulamıyorsunuz. Dolayısıyla, Lenin'in eleştiri olarak ortaya koyduklarını soyut biçimde almayın, yanısıra kendisinin aynı konudaki uygulamasına, somutta Lenin'in kendi alternatif taslağına bakın. Yaygın serflik ilişkilerinin kapitalist gelişmeyle içiçe geçmiş olmasının yarattığı kendine özgü durumu 13. maddede ifade etmenin ve elbette ki bunu Rusya'daki otokratik feodal iktidar yapısıyla birlikte demokratik devrime bir gerekçe olarak sunmanın dışında kapitalizme ilişkin teorik bölümde Rusya'ya özgü olan bir şey bulamazsınız. Ki bu kadarı aslında Plehanov'un kendi taslağında da var.

Daha da önemli bir nokta hatırlatacağım. Plehanov'un taslağının bu bölümü İkinci Kongre'de yaklaşık olarak bu biçimiyle resmi program haline geliyor. İşte Plehanov'un kaleminden çıkmış bir programın kapitalizme ilişkin bu ön teorik bölümünün 1917'de gündeme gelen yeni programda olduğu gibi korunmasını Lenin özel bir ısrarla savunuyor. Ve nitekim 1919'da onaylanan programda da kapitalizme ilişkin bu bölüm olduğu gibi yer alıyor. Düşünün, üstelik aradan geçen 15-16 yıllık düşünsel olgunlaşmaya, 1905 Devrimi, 1917 Şubat ve Ekim devrimleri ve iki yıllık iç savaş deneyimlerine rağmen... Nihayetinde altı paragraflık bir bölüm. İnsan oturur bunu yeni bir biçimde, daha güçlü, amaca daha uygun bir biçimde yeniden kaleme alır. Hele ki, o gün Ekim Devrimi'nin karşısına çıkmış bir Plehanov'un kaleminden çıkmış bir metin söz konusu iken... Ama böyle bir ihtiyaç duyulmuyor. Dolayısıyla Lenin'in Plehanov'un ikinci taslağına yönelttiği eleştiriye bakıp bize özgü kapitalizmin bize özgü yanları ne olacak demeden önce konuya bu kapsam içinde, bu yönleriyle bakmak gerekir.

Lenin'in eleştirisi, Plehanov'un genel planda

Biz kendi saflarımızda harekete. ideolojik çizgisine olan güvenden dolayı program konusunda bir kanıksama olduğu gerçeğini tespit ediyorsak:

Türkiye sol hareketinde ciddivetsiz programlar pratiğinin programı itibardan düşürdüğü tespitini yapıyorsak ve bir tarihsel dönemin geride kaldığını söylüyorsak (ki bunu artık bu ülkede birçok baska kimse söylemeye başladı). saflarımızdaki kanıksamayı kırmalı, Türkiye sol hareketinin program sorunundaki ciddivetsizliğine bir yanıt oluşturun ve bir dönemi kucaklayacak bir programı ortaya koymada çok iddialı olmalıyız.

Altını bir kez daha çizmek istiyorum. Biz bir program bilinci yaratmak amacı çerçevesinde. kapsamlı ve iyi planlanmış bir program kampanyası açmalıyız.

Nasıl programatik sorunlar üzerine konferanslar bir dönem vavınlarımızda önemli bir ver tuttuysa, bu aynı sev parti programı sorunu üzerinden de olmalı. Ama bu mevcut programların sıkı bir eleştirisi ile de birlesmelidir.

Rus toplumsal gerçekliğinden uzaklığına, onun o akademik diline yönelen bir eleştiridir. Lenin'in ki savaşı bir dildir, en akademik çözümlemeleri bile büyük bir devrimci ruh içerir, kuru ve yavan değildir. Lenin işçi sınıfı adına konuşuyor. Lenin bir akademisyen, mücadele dışı bir bilim adamı değil. Devrimin bilimini yapan bir devrimci... Buna uygun dil, buna uygun vurgular kullanıyor. Nitekim tarihçiler sorunu tam da bu noktadan çokça tartışıyorlar. Plehanov'un bilmem ne dediği yerde Lenin şunu dedi, diyorlar. Kelime değişikliği, vurgu, coşku... Çünkü devrimci bir program, bir sınıfın bir başka sınıfa karşı savaş ilanıdır, bunun ruhunu taşımalıdır, bunun militan dilini kullanmalıdır.

Sonuçta Lenin'in savunduğu yönetsel tutumun kendi taslağında böyle bir karşılığı var. Şu tartışmanın ardından Lenin'in taslağını inceleyin, Rusya'da kendine özgü olan ne imiş ve Lenin bunu bizzat kendisinin kaleme aldığı bir metne ne kadar yedirmiş, buna bir bakın bakalım. Bunu 1919 Programı'na alınan ve bizim elimizde bulunan örneği ile karşılaştırın. Lenin Plehanov'u iyi tanıyan biri olarak taslağındaki ruhsuzluğu eleştiriyor. Rusya'da kapitalizmin kendine özgü yönü daha çok tarım sorunlarında ortaya çıkıyor. Yani burjuva demokratik devrim aşamasındaki bir ülkede en anlamlı olan sorun üzerinden ortaya çıkıyor, ki bu da zaten tarım programı bölümünü oluşturuyor. Lenin'in Rus devriminin temel bir sorunu olarak tarım ve köylü sorunundaki hassasiyeti biliniyor, ki ilgili bölüm de programa Lenin'in önerisi üzerine ve onun taslağı çerçevesinde konulmuş bir bölümdür. E bölümünde 5 maddelik bir tarımsal bölüm var, orada ifadesini buluyor.

Bizim ortaya koyacağımız programın kapitalizme ilişkin genel teorik bölümünde de Türkiye kapitalizminin kendisine özgü yönleri öyle çok belirgin bir yer tutmayacaktır. Bunlar söz konusu olduğu kadarıyla bizim ilk temel belgemiz olan *Platform Taslağı*'mızda bile fazlasıyla var. Biz bu ülkede kapitalizmin nasıl, hangi safhalardan geçerek geliştiğini, bunun kendine özgü yönlerinin neler olduğunu daha 1987 yılında, o günkü bilincimizle ortaya koyduk. Yakın zamanda benzer bir çabayı biraz daha ayrıntılı ve daha derli toplu bir biçimde *Bağımsızlık ve Devrim* konulu konferans vesilesiyle yaptık. 19. yüzyılın ortasından günümüze kadar olan kapitalist gelişme süreçlerini, bu süreçlerin

özelliklerini ve temel gelişme safhalarını, üstelik emperyalizme bağımlılık ilişkilerinin seyri üzerinden ortaya koyduk. (*Bağımsızlık ve Devrim*, Eksen Yayıncılık, XI. ve XII. Bölümler, s.244-272 -Red.) Toplum bilincinde yeterince açık olan, kanıtlanmış bulunan bir olguyu ya da gelişme sürecini özel olarak yeniden kanıtlamak gerekmez. Kapitalizmin gelişme süreçlerinden çıkarılabilecek sonuçlar vardır, bu sonuçlarla ilgilenirsiniz. Örneğin kapitalizmin gelişemeyeceğini iddia eden Narodniklere Rusya'da kapitalizmin nasıl geliştiğini göstermek bir ihtiyaç olmuştur, Lenin'in kitabı baştan sona kadar Narodnikler ile polemik halinde ilerliyor. Narodnizm Rusya'da siyasal yaşamın bir dönemine (1870'ten 1890'a kadar) egemen bir akımdı. Bu akımın etkisini yıkmak gerekiyordu. Belirli bir toplum söz konusu olduğunda elbette soyut bir kapitalizm üzerine konuşmakla yetinemeyiz. Tam tersine somut ve özgün olanı da ortaya koyabilmeliyiz. Nitekim az önce sözünü ettiğim

değerlendirmelerimizde, ayrıntılara inen, çok özel tanımlamalar içerisinde ilerleyen, değişik safhalarda hangi özelliklerin ortaya çıktığını, örneğin siyasal bağımsızlığı kazanmakla sınırlı kalan bir burjuva devriminin yarattığı sorunlar üzerinden, Türkiye kapitalizminin kendine özgü gelişme süreçleri üzerine bir sürü şey söylemişiz. Fakat temel esasları, temel yapıları ve işleyiş yasalarını içermesi gereken programda, hele de bu programın en genel bölümü olan teorik bölümde, bu tür özel ya da özgün yönleri çok fazla yer verilemez, verilirse program ayrıntılara boğulur, temel esasları veren bir belge olmaktan çıkar, bir tahlil ve tarihsel anlatım metnine dönüşür. Yineliyorum, Lenin'in taslağını okuyun. Rusya'ya özgü serflik kalıntılarının gücüne yapılan vurgu dışında Rusya kapitalizmine özgü sayılabilecek birşey bulamazsınız.

Geçmişten gelen birikimin olanakları...

Cezmi: Bu durumda, biz 1987 yılında da işin esasında bir program ortaya koyabilirdik, diyebilir miyiz? O zamanki birikim ve açıklığımızla, bir program formu çerçevesinde...

Cihan: Biz belli sancılı evrelerden geçen bir ideolojik kopuş süreci yaşadık. Başlangıçta, henüz kopuşa varmayan evrede, birtakım şeyleri el yordamıyla götürmeye çalıştık. Bir hareketin saflarında ağırlaşan bir bunalımın belirginleştirmeye başladığı birtakım gerçekleri yakalayarak mesafe aldık. Kopuş döneminde haftaları, ayları alan, 8-9 aya yayılan bir tartışma süreci yaşadık. Örneğin proleter devrim perspektifinin formüle edilmesinde başlangıçta daha geri bir konumda idik. Epeyce zorlandık, düşündük, tartıştık. Bir yönetsel açıklık yakaladığınız andan itibaren ki, birtakım temel gerçekleri de yerli yerine oturtmayı başarabiliyorsunuz. Bizim yaşadığımız da esasta bu oldu.

Biz bir boşluktan doğmadık; bir bilincimiz, kendi çapında bir birikimimiz vardı. Ama bu bilinç geçmişe ait belli bir bakış açısı, belli bir yönetsel tutum içine oturuyordu. Bu kalıpları parçaladığımız andan itibaren yönetsel bir üstünlük yakaladık. Marksist yöntemi yakaladık ve o güne kadarki birikimimiz apayrı bir anlam kazanmaya, bir başka

işlev görmeye başladı. Bu yöntemsel üstünlük sayesinde ki, tüm verileri yeni bir bakış açısının süzgecinden geçirdik. Bu bizi yeni sonuçlara ulaştırdı. Doğru bir yöntemsel tutum yakaladığınız zaman, sizin o güne kadarki düşünsel birikiminiz bambaşka anlam kazanmaya başlıyor, bir başka biçimde değerlendiriliyor. Hiçbir şeye sıfırdan başlanmaz, hiçbir kopuş boşluktan yaşanmaz. Her kopuş bir önceki birikimin olanakları üzerinde yaşanır. O güne kadarki düşünsel birikiminiz olmazsa, siz sizi yeni bir düzeye ve konuma ulaştıracak bir sıçramayı da yapamazsınız. Yani her kopuş kendinden önceki birikimden bir kopuştur. Yaşanan kopuşun yeni bir varlığa dönüşebilmesi, ancak o güne kadarki birikimden süzülüp alınanla olanaklı olabilecektir.

Fakat yine de kopuşun o ilk evresinde ortaya derli toplu bir program koyamazdık. Yakaladığımız düşünce sistemini geliştirmek, olgunlaştırmak, çeşitli sorunlara uygulamak, özetle belli bir teorik-ideolojik gelişme süreci yaşamak zorundaydık. Programımızı ancak bu tür bir düşünsel gelişmeden süzüp çıkarabiliriz. Çıkış safhasında ortaya koyabileceklerimiz konusunda *Platform Taslağı*'mız zaten yeterli bir fikir vermiyor mu? Ki ben bu taslağı bir başlangıç metni olarak bugünkü bakış açımla bir hayli anlamlı ve başarılı da buluyorum. Kaldı ki bir program formu denemeye kalksaydık, ortaya çıkaracağımız metin *Platform Taslağı*'ndan çok daha kapsamlı ve çok daha güçlü olurdu. Böyle bir ihtiyaç duymadığımız için böyle bir şeyi de zorlamadık.

Yeni olgulara yeni programatik yorumlar

Temmuz: Türkiye kapitalizmi açısından çok sorunumuz olduğunu düşünmüyorum. Ama dünya kapitalizminin ikinci emperyalist savaş sonrası süreçleri açısından bakıldığında şunları söyleyebilirim. 1900'lerin başında kapitalizmin ve emperyalist dönemin temel eğilimlerini ve çelişkilerini görmek, buradan hareketle teorik bir bakışla hala bu evrede olduğumuzu tespit etmek bir şey. Bu sınırlar içinde kolaylık var. Ama 20. yüzyılın başında kapitalizmin yaşadığı dönüşüm ve emperyalizm aşamasına ulaşması ile o dönem marksistlerinin o sorun üzerinde yoğunlaşması söz konusu. Bunun siyasi sonuçları açısından açıklıkları var. Şimdi bugünün dünyasına dönüp baktığımızda, globalleşme üzerinden, MAL sözleşmesi üzerinden, emperyalist tekellerle ulusların bugünkü ilişkisi üzerinden, Amerika'da Japon sermayesinin veya Avrupa'da Amerikan sermayesinin yatırım düzeyi üzerinden, emperyalist devletler ile emperyalist tekeller arasındaki ilişkinin nasıl bir mahiyet kazandığı, emperyalist rekabetin kızışacağı ve çatışmalı bir gelişme seyri izleyeceği, ama bunun biçimlerinin ne olacağı (bugün kurmaya çalıştıkları kurumlardan hareketle) üzerinden vb. bakıldığında, fazlasıyla zor bir alanda olduğumuzu fark ediyoruz. Ve yanlış şeyler söylememek için, deyim uygunsa köşe taşlarını tutarak bir şeyler söylemeye çalışıyoruz.

Cihan: Sorulan sorunun yanıtı demin kullandığın tanımında var. Program köşe taşlarını ve temel yasaları verir. Yani biz doğru bir devrimci taktik izlemek istiyorsak, program ortaya çıkan değişimlerin somut karşılığını bulabilmemizi sağlar.

Program ne denli temel çizgiler içinde kalırsa, sık sık müdahale ihtivacı da o ölçüde ortadan kalkacaktır. Program bunun için mümkün mertebe en temel noktaları, en temel gerçekleri içerebilmelidir.

Derinleşme ve zenginleşme çoğu kez bu temel gerçeklerin esasına, temel formülasyona ilişkin değil, içeriğine ilişkin olur.

Bir konuda derinleşmek, onu bütün bir zenginliği ve çok yönlülüğü ile kavramaktır.

Siz onu bütün bir zenginliği ve çok yönlülüğü ile kavrasanız bile, programdaki ifadesi en özlü nokta olarak kalmak zorundadır. Programı böyle kavradığınız ölçüde, programınızı ikide bir değiştirmek diye bir sorun da zaten ortaya çıkmaz. Ama ben bizdeki programlara bakıyorum, ikide bir çok şeyi değiştirmek yoluna gidebilenler var.

Yaşam durmadan ayrıntılarda değişiklikleri kavrama ya da bizim önden görmediklerimizi ortaya çıkarma biçiminde işlediği için, durmadan programlarını gözden geçirmek zorunda kalanlar oluyor.

Emperyalizmin temel işleyiş yasaları değişmiştir demediğimiz sürece, programı etkileyecek önemli bir sonuç ortaya çıkmayacaktır.

Temmuz: Bizim bugün kalkıp devrimci şiddet sorununu gerekli kapsamda incelememiz, aslında önderlik planında başından itibaren sahip olduğumuz bir açıklığı bütün parti üyelerine mal etmek, programı anlaşılır hale getirmek olacaktır. Devrimci şiddet sorunu çerçevesinde bakıldığında, programda bir satır olarak geçecek bir meselenin bütün parti üye ve taraftarlarına mal edilmesi görevidir bu. Ama sorun dünya kapitalizminin ikinci emperyalist savaş sonrası gelişmeleri olduğunda, bu alandaki teorik gelişme ihtiyaçları şu anki birikimimiz açısından ne ifade ediyor? Aslında somut olarak tartıştığımızda daha rahat göreceğiz; bu sorunun devrimci şiddet sorununa benzemeyen yönleri var. Yoksa program bugüne kadarki ideolojik-teorik gelişmenin sonuçlarından hareketle süzülür, köşe taşları konulur. Bu bir program oluşturmak için fazlasıyla sağlam bir zemindir. Buna ilişkin bir itirazım yok.

Cihan: Programda kapitalizmin emperyalist aşamasının bu safhasına ilişkin neyi koyacağız sorununu tartıştığımızda, bizim nerede zayıf olduğumuz ya da bu sorunda bulanıklık taşıyıp taşımadığımız da somut olarak ortaya çıkar. Bir ihtiyacın genel kapsamını vurgulayarak programda bu konuda ne kadar zorlanacağımızı söylemek çok mümkün değil, birinci nokta bu.

İkincisi, bence burada yapılan tartışmada şöyle bir göz yanılması da var: Şimdi nasıl olur, yüz yıllık bir gelişme var, bizim programımız bunun sonuçlarını içermek zorunda değil mi, diye düşünülüyor. Ben de diyorum ki, biz bu gelişmeleri, yani özellikle ikinci emperyalist paylaşım savaşı sonrasında gelişmelerini ve bunun ortaya çıkardığı yeni olguları hesaba katmasaydık, bunun Türkiye'nin kendine özgü yapısında yarattığı değişimi ortaya koymasaydık, acaba EKİM olabilir miydi? Bu ülkede emperyalizme bağımlılık varsa önce ulusal bağımsızlık mücadelesi verilir, önce bağımsızlık kazanılır, sonra sosyalist devrime geçilir, deniliyor mu? Bu, bu ülkenin 70 yıllık bilinci değil mi? Bu, geleneksel halkçı hareketlerin kuru bir formül olarak tekrarladıkları 30-35 yıllık bir önyazıdır. Bir kitap Arslan <https://arhiv.org>

bilincimiz de bu değil miydi? Mesela TDKP çizgisinin eleştirisine dönüp bir bakın, "Kapitalizme karşı demokratik devrim!" arabaşlıklı bölümü yeniden inceleyin. Bu ne anlatıyor? İkinci emperyalist savaş sonrası dönemde dünya çapında yayılan ve hızlanan bir kapitalist gelişme yaşıyor. Savaş öncesine kadar kapitalist gelişme sömürge, yarı-sömürge ülkelerde hammaddelerin yağmasına ve mamul malların ihracına dayanıyor, her ülkeye öyle kapsamlı bir sermaye ihracı gerçekleşmiyor. Sermaye akışının geri ülkelere belli bir güçle akmasının ikinci dünya savaşı sonrasına denk geldiğini, sadece Türkiye tarihi üzerinden değil birçok başka bağımlı ülke tarihinden de biliyoruz. Poulantzas'ın *Geçiş Süreci* kitabı Portekiz'de, İspanya'da, Yunanistan'da bunun tam da

böyle olduğunu anlatıyor. Kitap Yunanistan'da, İspanya'da, Portekiz'de faşizmden bugünkü siyasal düzene geçişi anlatıyor, kendince bunun arkasındaki iktisadi-toplumsal değişimi vermeye çalışıyor.

Biz TDKP şahsında bütün sol hareketle tartışırken ne demiştik? Savaş sonrası kapitalist gelişme, geri ve bağımlı ülkelerin emperyalizmle ilişkilerinde köklü bir değişime yol açmıştır. Artık emperyalizmin ülkedeki dayanakları ticari faaliyet içerisindeki komprador burjuvazi, artı feodal, yarı-feodal sınıflar olmaktan çıkmış, bu egemenlik artık dosdoğru kapitalist üretim içerisinde gelişip serpilen işbirlikçi tekelci burjuvazi dediğimiz burjuva sınıfa ve onun temsil ettiği kapitalist iktisadi ilişkilere dayalı hale gelmiştir. Emperyalizme bağımlılığın iktisadi ve sosyal temelinin değiştiği bir durumda, emperyalizme karşı mücadele anti-kapitalist bir perspektife oturmak zorundadır. Yoksa emperyalizme karşı mücadele burjuva ya da küçük-burjuva milliyetçi bir bakış açısı olarak kalır. Türkiye kapitalizminin kendine özgü yanını kavramasaydık farkımızı nasıl ortaya koyacaktık, devrim anlayışımız nasıl değişecekti? Bizim farklı bir devrim anlayışı ortaya koyduğumuz, ama Türkiye'nin gerçeklerine birilerinin 30 yıldır baktığı şekilde baktığımız iddia edilebilir mi? Eğer öyle olsaydı, emperyalizme karşı mücadele meselesine farklı bir bakışı biz nasıl gerekçelendirebilirdik ki?

Farklılığımız nereden doğuyor? Türkiye sol hareketi içerisindeki en ileri akımlardan biri herşeye rağmen TİKB'dir. Ama biz TİKB'yi bu sorunda hala geleneksel kavrayışın içerisindeyiz diye eleştiriyoruz. Eleştirimizin ilk bölümü "*Geleneksel çizgiye geleneksel dayanaklar*" başlığı taşıyor; temel yöntemsel ve ideolojik yaklaşımlar eleştiriliyor. İkinci bölümün başlığı ise "*Yeni olgulara eski kalıplar!*" (Bkz. *Bağımsızlık ve Devrim*, Ek bölüm, s.273-300 -Red.)

Demek ki siz olguyu yeniliği içerisinde görmüş ve buna yeni bir bakış açısı ile yaklaşmışsınız ki, bir ideolojik kimlik oluşturmuş, geleneksel olandan kopmuşsunuz... Yoksa yaşadığınız kopuşun ideolojik özü nerede kalır? İkinci emperyalist savaş sonrasında yeni gelişmeleri, bundan çıkarılabilecek yeni sonuçlar, bunların programımızda ifade bulması vb. derken, tüm bunları gözönünde tutmanız gerekmez mi?

(Devam edecek...)

Kriz ve sınıf hareketi üzerine güncel değerlendirmeler...

– Yaşanan kriz yapısalıdır.

Alınan tüm önlemlere rağmen bir türlü arzulanan istikrara ulaşılamamaktadır. Ekonomik istikrarsızlık yansımalarını yönetim erkinde de göstermekte, siyasal istikrarsızlığı derinleştirmektedir.

Öyle ki, sermaye sınıfı son yıllarda krizden kurtulmaktan çok, onu yönetmenin yolunu aramaktadır.

“Kriz Yönetim Merkezleri” gibi, hükümetler ve partilerüstü kurumsallaşmalar bunun ifadesidir.

Dünya ölçeğinde yaşanan ekonomik kriz Türkiye’de de kendisini belirgin bir biçimde hissettirmeye başlamıştır. Başlangıçtaki iyimser açıklamalar, yerini giderek daha temkinli ifadelere bırakıyor. Krizin '99'da kendisini daha fazla hissettireceği ve bu yönde önlem alma ihtiyacının zorunluluğu nihayet kabul edilmiş, hatta daha şimdiden bu önlemlerin 5 yıllık bir döneme yayılması gerektiği telaffuz edilmeye başlanmıştır.

Ekonomik kriz siyasal alanda da yansımalarını buluyor. Hem iç hem de dış siyaset cephesindeki yeni yönelimler bunun ifadesidir.

Ekonomik alanda yaşanan kriz ve yansımaları

Mali kriz çerçevesinde yaşananlara ve bu yöndeki önlemlere daha önce fazlasıyla değinilmişti. Günümüzde ise vergi yasasındaki değişiklikler, borsaya yönelik iyileştirmeler ve bunun gibi emek cephesini çok daha doğrudan ilgilendiren ve sonuçları da işçi ve emekçilerin yaşamlarını doğrudan etkileyecek olan önlemler gündemleştirilmiştir.

Ekonomik kriz bazı sektörleri daha önce etkilemiş bulunuyor. Bunların başında ise tekstil, otomotiv, deri ve taşımacılık gelmektedir. Bu sektörlerin en belirgin özelliği ise ihracata yönelik üretim yapmalarıdır. Dolayısıyla dünya pazarında hem daralma hem de kriz nedeniyle rekabetin kızışması, sözkonusu sektörlerdeki krizin derinleşmesini ve bu kadar çabuk açığa çıkmasını

anlaşılır kılmaktadır. Özellikle Uzakdoğu Asya’daki kriz, tekstil ve otomotiv sektörünü dolaysız olarak etkilemektedir. Zira tekstil piyasasında bu ülkelerin devalüasyon sebebiyle daha ucuza mal satmaları, yine ihracat yapılan Rusya vb. ülkelerin kriz nedeniyle pazarı daraltması stokların artmasına ve üretim fazlasına yol açmaktadır. Sözkonusu ülkelerde işçi ücretlerindeki gerileme bu alandaki krizi derinleştiren bir başka etken olmaktadır.

Bu nedenledir ki sermaye çevreleri peşin vergilerin kaldırılması, kurumlar vergisinin düşürülmesi, ihraç mallarında KDV indirimine gidilmesi, özel kredi ve teşvik sağlanması gibi talepler öne sürebiliyorlar. Besbelli ki sermaye çevreleri krizin faturasını yine işçi ve emekçilere yükleme hesabı içerisindedirler. Kriz bahanesiyle toplu iş sözleşmelerinde sıfır zam dayatmakta, toplu tensikata gitmekte, ücretsiz izin gibi uygulamalarla esnekliği fiiliyata geçirmektedirler.

Geçerken değinelim; IMF ile yapılan anlaşmalar çerçevesinde, yapısal reform ve istikrar paketleri adı altında piyasaya sürülen ve öncelikle işçi ve emekçileri hedefleyen saldırılar hayata geçirilmektedir. Bu saldırı paketleri aynı zamanda orta ölçekli işletmelerin de iflasını ve daha yoğun tekelleşmeyi öngören programlar niteliğindedir. Bu anlaşmalar vesilesiyle M. Yılmaz’ın “bazılarının iflas edeceği, bunun da kaçınılmaz olduğu” şeklindeki açıklamaları da bunun itirafıdır.

Krizden nasıl çıkılacağını ve ne tür önlemlere ihtiyaç olduğunu tartışan, yalnızca tekel dışı burjuvazi değildir. Tekelci sermaye grupları, bu konuda çok daha yoğun bir çabanın içindedirler. Yoğun bir biçimde krizi nasıl aşacaklarını ya da krizden en az nasıl etkileneceklerini ve ne tür önlemler alıp hangi yönde adım atacaklarını açıklamaktadırlar. Tekelci sermayenin ilk on grubuyla Ekonomist dergisinde yapılan röportaj dikkate değerdir. En belirgin olan ve ortaklaşılan noktalar şunlardır:

Paranın likidite tutulması: Bu, sermaye dolaşımı ve geriye dönüşü zaman alan sektörlerdeki yatırımlardan vazgeçileceği ya da yatırımların sınırlandırılacağı anlamına gelmektedir. Anlaşılacağı gibi bu önlem bazı mülklerin elden çıkarımı vb.ni içerse de esasta göz önünde tutulan ve vurgulanan, yatırımlarda bir daralmanın olacağıdır.

Maliyetin düşürülmesi: Bu önlem ise üretimde girdilerin düşürülmesi pek mümkün olamayacağına göre, üretimin planlanması ve işçi ücretleri ile ilgilidir. Üretimin planlanmasında maliyet düşürücü yöntemler, şimdiye kadar yapılanların yoğunlaştırılacağı anlamına gelmektedir. Demek oluyor ki üretimin planlanmasında maliyet düşürücü yöntemlere bundan böyle daha fazla başvurulacaktır. Tekelci sermaye grupları arasındaki rekabet bunu zorunlu kılmaktadır. Bu da gösteriyor ki önümüzdeki dönemde taşeronlaştırma, esnek üretim, düşük ücret ve tensikat saldırıları daha da

Yine sözkonusu gruplar daha kârlı alanlara yatırım yapacaklarını ifade etmektedirler. Bu alanların başında da gıda sektörü gelmektedir. Bu sektör, Türkiye’de kapitalizmin gelişmesi çerçevesinde tekelci sermayenin en az girdiği alanlardan birisidir. Son yıllarda bu alana yatırım yapıldığı biliniyor. Fakat bundan sonra kalan pazara da göz dikmiş bulunuyorlar. Dolayısıyla bu, alanda faaliyet gösteren orta düzeydeki işletmelerin geriletebileceği anlamına geliyor. Nitekim bu adımı İstanbul’daki su istasyonları üzerinden atmış bulunuyorlar. Sabancı Grubu’nun işyerlerine ve üretim tesislerine su dağıtımını yapacağı yönündeki açıklamaları buna bir örnektir.

Krizin hafifletilmesi için hükümet cephesindeki arayışların bir başka yönünü de IMF’den para yardımı sağlayabilmek oluşturuyor. Dünya krizinin aşılması için IMF’ye aktarılan ve yeni oluşturulan bütçeden yardım alabilmek amacıyla habire IMF’nin kapısı aşındırılıyor. Ne var ki böylesi bir yardım için IMF’nin çok daha kapsamlı yaptırımlar isteyeceği açıktır. Bu yaptırımların başında ise sosyal güvenlik, tarımsal destekleme politikalarının gözden geçirilmesi, yapısal, sosyal, ekonomik önlem paketleri geliyor. Bundan da anlaşılacağı üzere sanayiden tarıma işçi ve emekçilerin yaşam standartlarının inanılmaz boyutlarda düşürülmesi, işsizliğin görülmedik oranda artması, sağlık, emeklilik, iş güvencesi vs. sosyal kazanımların gaspedilmesi gibi çok daha genel ve kapsamlı saldırı politikalarının hayata geçirilmesi istenmektedir.

Yaşanan krizin boyutu ve uzun süreceği de düşünülürse besbelli ki bu uygulamalar için öncelikle yolun düzlenmesi gerekmektedir.

Yaşanan kriz yapısalıdır. Alınan tüm önlemlere rağmen bir türlü arzulanan istikrara ulaşılamamaktadır. Ekonomik istikrarsızlık yansımalarını yönetim erkinde de göstermekte, siyasal istikrarsızlığı derinleştirmektedir. Öyle ki, sermaye sınıfı son yıllarda krizden kurtulmaktan çok, onu yönetmenin yolunu aramaktadır. “Kriz Yönetim Merkezleri” gibi, hükümetler ve partilerüstü kurumsallaşmalar bunun ifadesidir.

Son yılların burjuva siyaset arenasında en dikkate değer olgu, hiç kuşkusuz, bir türlü aşılamayan hükümet krizleridir. Bilindiği üzere, 12 Eylül karşı-devrim darbesinden başlayarak '80'lerin ortalarına kadarki dönem, tekelci burjuvazi ve hükümetleri için nispeten rahat bir

dönemdir. Ancak, '80'lerin ikinci yarısından itibaren, silahların gölgesinde sağlanan bu göreceli istikrar dönemi sona ermeye başlamıştır. Sonrası süreç, ekonomide tıkanma ve onunla atbaşı giden toplumsal muhalefeti ve özellikle de Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin yükselişini önleyememe süreci olarak yaşanmıştır. İşçi ve emekçilere yönelik saldırı politikaları yine devrededir, fakat işçi ve emekçiler de içine sokuldukları cendereyi parçalamak yönünde yoğun ve yaygın bir hareketlilik içine girmişlerdir. Bir taraftan toplumsal muhalefeti sindirmek, diğer taraftan sömürü ve ranttan büyük pay kapma savaşı, süreç içinde, iş başındaki hükümetlerin hızla yıpranmalarına yolaçmıştır. Neredeyse her iki yıla bir seçim sığırdırılmıştır. Bu durum bugün de aynen sürmektedir.

Gelenen yerde burjuva partiler, görüntüdeki çok parçalılığa karşı programda tekleşmişlerdir. Fazilet Partisi bir parça dışta tutulursa, diğerlerinin tek partide birleşmelerinin önünde esasa ilişkin ciddi bir engel yoktur. Bu konuda, özellikle sosyal-demokrat partilerin evrimine genel hatlarıyla da olsa bakmak açıklayıcı olacaktır.

Dünya genelinde sosyal demokrat partilerin girdikleri değişim süreci yansımalarını Türkiye'de de bulmuştur. Kapitalizmin genişleme döneminde uygulanan Keynes politikaları, iç pazara yönelik kısmi üretim, bunu karşılayacak alım gücü anlamında belli bir yaşam standardının tutturulması, sosyal devlet, adaletli bölüşüm vb. gibi sosyal demokrat partilerin programlarının temel unsurlarını içeren, propagandalarını şekillendiren politikalar ve taleplerdir. Bunlar üzerinden liberal-sağ partilerle ayrımlarını netleştirebiliyorlardı. Fakat genişleme döneminin bitmesi, ekonomide Keynes politikalarının sonu ve girilen kriz koşulları farklı arayışlara ve ekonomik politikalarda değişimlere neden oldu. Dolayısıyla "sosyal devlet", "adaletli bölüşüm" vb. kavramlar sosyal demokrat partilerin programlarından kalkarak, yerini yeni ekonomik programlarla uyumlu olacak kavramlar almaya başladı. Bu durum Türkiye özgülünde de yansımalarını buldu. Tekelci burjuvazi ile orta burjuvazi (siz bunu milli burjuvazi diye okuyun) arasındaki ilişki yeni bir mahiyet kazandı. Artı-değerden alınan payın orta burjuvazinin aleyhine azalması ve giderek hızlanan rekabet koşullarının doğrudan bir sonucu olan orta ölçekteki işletmelerin iflası gibi sorunlar, tekelci burjuvazi ile orta burjuvazi arasında sorunlara yol açıp çatışmalara neden olsa da, baskın durum burjuvazinin iki kesimi arasında çıkarların uyumlaştırılması çabasının ön plana çıkmasıdır. Diğer etkenlerin yanı sıra özellikle toplumsal patlama korkusu, orta

burjuvaziyi tekelci burjuvaziye daha çok yaklaştırmış, daha bağımlı hale getirmiştir. Bu durum doğal olarak sosyal-demokrat partilerin programına da sirayet etmiş, farklı partiler biçimindeki bölünmüşlüğe karşı programda tekleşme olgusunu ortaya çıkarmıştır. Deyim yerindeyse partilerüstü politikalar izlenmeye başlanmıştır. Tüm partiler devlet partisi görünümünü kazanmışlardır. Aralarında zaman zaman sürtüşmeler yaşansa dahi işçi ve emekçiler ve Kürt ulusal kurtuluş hareketi karşısında yekvücut hareket etmektedirler. İşbaşında hangi hükümet ya da hükümetler olursa olsun aynı program uygulanmaktadır. O kadar ki yığınlar karşısında tümüyle alabildiğine yıpranmış, alternatif olma özelliklerini yitirmişlerdir. Burjuvazi, yığınlara yeni hükümet alternatifleri sunmakta her geçen gün biraz daha zorlanmaktadır. Kriz koşulları, bu alanda manevra yapma kabiliyetini iyice sınırlamıştır. Ancak, yıpranan yalnızca burjuva partiler ve hükümetler değildir. Siyasal alandaki istikrarsızlığı besleyen önemli başka etkenler de vardır.

Bu etkenlerden en önemlisi çeteleşen devlet olgusudur. Toplumsal muhalefeti sindirmek amacıyla uygulanan politikalar, kontra örgütlenmeler ve bunlar aracılığıyla gerçekleştirilen "1000 operasyon"lar ve Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini ezmek için sürdürülen kirli savaş, sömürücü ve sömürgeci sermaye devletini bir hayli yıpratmış bulunuyor. Sermaye devleti, işçi-emekçi ve devrimci harekete ve Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine karşı sürdürdüğü kirli savaşı finanse edebilmek için her yolu mübah saymış; silah ticaretinden uyuşturucuya, kara para aklamadan fuhuşa her türlü pis ve kirli işe el atmıştır. Ve bütün bunlar Susurluk olayı ile tüm yönleriyle açığa çıkmıştır. Tüm gizlenme çabalarına rağmen anlaşılmıştır ki, sermaye devleti, ordusundan polisine, özel timinden korucusuna, parlamentosundan siyasal partilere ve onların mensubu milletvekillerine kadar bu pis ve kirli işlerin boylu boyunca içindedir. Günümüzde bir kontr-gerilla aygıtına dönüşen sermaye devleti 75. kuruluş yıldönümünü her türlü pis ve kirli işin dışı vurulduğu kaset savaşlarıyla karşılamaktadır. Baştan aşağı çeteleşen devlet, ranttan daha fazla pay almak için birbirleriyle it dalaşı içine giren çetelerin kavgasıyla her geçen gün biraz daha yıpranmaktadır. Sermaye devleti, günümüzde tarihindeki en kanlı, kirli ve yıpranmış dönemini yaşamaktadır. Tüm bunlar siyasal alandaki istikrarsızlığı ayrıca beslemektedir. Ve bu, kolay kolay düzeleceğe de benzememektedir. Türkiye'de iktisadi, siyasi ve toplumsal koşullar öyledir ki bir hükümeti bir yıldan fazla bir süre

kaldıramamaktadır.

Son dönem politikaları ve tırmandırılan devlet terörü

Susurluk, devletin kanlı ve kirli yüzünü açığa çıkarmış, böylece, komünist ve devrimcilerin yıllarca açıkladığı ama bir türlü kabul ettiremediği gerçekleri gizlenemez bir biçimde gözler önüne sermişti. Bu gerçekler, devletin yığınlar nezdindeki imajını ciddi biçimde sarsmış, çeteleşme olgusu üzerinden devlet, ciddi bir biçimde sorgulanmaya başlanmıştır. Çete devlet, toplumun çeşitli kesimlerince protesto edilmeye başlandı. Tekelci burjuvazinin vurucu gücü ordu, bu gelişmenin önünü kesmek, yani yükselen toplumsal muhalefetin hedefini saptırmak ve kendi yedeğine almak amacıyla laiklik-şeriat manevrasını gündeme soktu. Bir yandan TUSİAD'ın "demokratikleştirme" manevrası, öte yandan laiklik-şeriat ikilemi üzerinden sürdürülen kampanyanın temel hedefi, devletin ordu ve polis başta olmak üzere çete yüzünü gizlemektir. Bir MGK-TUSİAD hükümeti olarak Anasol-D, bu amaçla iş başına getirildi. Devletin tüm olanakları bu yönde seferber edildi. Özellikle kirli medya etkin bir biçimde kullanıldı. Çeteleşen cumhuriyete 75. yıl kutlamaları düzenlendi. Özellikle ordu ve polis özel bir çaba ile aklanmaya çalışıldı.

Ve bu hala da sürdürülmektedir. Nedir ki tüm bunlar, düzendeki çürüme, devletteki çeteleşmeyi gizlemeye yetmedi/yetmiyor. Sözde "temiz toplum-temiz siyaset" parolasıyla iş başına gelen ve çetelerle mücadeleyi kendisine misyon edindiğini açıklayan Anasol-D hükümeti de bir yıl gibi kısa bir sürede yıprandı; hükümetin başı Mesut Yılmaz ve önemli bakanlarından birinin çetelerle içiçe olduğu açığa çıktı. İşbaşından uzaklaştırıldı.

Giderek biriken iktisadi, toplumsal ve siyasal sorunlara çözüm bulamayan sermaye devleti, yukarıda sözü edilen hedef saptırıcı manevralarını sürdürmekle birlikte artan bir şekilde devlet terörünü tırmandırmaya başlamıştır. İşçi ve emekçilerin en meşru hak istemleri dahi azgın bir devlet terörüyle bastırılmaya çalışılmaktadır. Cumartesi Anaları'nın eylemine, tutsaklara, sosyalist ve devrimci basına, demokratik kitle örgütlerine dönük saldırılara hız verilmiştir. Özellikle metropollerde "huzur operasyonları" adı altında yoğun ve yaygın bir terör estirilmekte, binlerce kişi gözaltına alınmakta, toplumda bir korku psikozu yaratılmaya çalışılmaktadır. Neredeyse büyük kentlerde polis tarafından gözaltına alınıp fişlenmeyen kimse kalmamıştır. Son günlerde buna bir de kardeş Kürt halkına dönük faşist-şovenist saldırganlık eklenmiştir. PKK başkanı Abdullah

İşçi hareketini bekleyen tehlikelerden biri devletin son dönemde tırmandığı şovenizm zehiridir. Türküyle, Kürdüyle, Lazıyla, Çerkeziyle, Arabıyla işçi sınıfının sermaye karşısında çıkarları bir ve aynıdır. Başta sınıf bilinçli işçiler olmak üzere bütün işçiler, sermayenin işçileri milliyetlerine göre bölme ve parçalama yönlü oyunlarını bozmalılardır. Örgütlenmeli ve birlik halinde mücadele için ileri atılmalılardır. Sermayenin ardı arkası kesilmeyen saldırılarını püskürtmenin başkaca yolu yoktur.

**Giderek biriken iktisadi, toplumsal ve siyasal sorunlara
çözüm bulamayan sermaye devleti,
yukarıda sözü edilen hedef saptırıcı manevralarını sürdürmekle birlikte
artan bir şekilde devlet terörünü tırmandırmaya başlamıştır.
İşçi ve emekçilerin en mesru hak istemleri dahi
azgın bir devlet terörüyle bastırılmaya çalışılmaktadır.**

Öcalan'ın İtalya'ya gidişi bahane edilerek PKK ve Kürt düşmanlığı bir histeriye dönüştürülmüştür. Bizzat MGK'nın direktifiyle sivil faşist çeteler sokaklara salınmış, polisle işbirliği halinde Kürt emekçilerine saldırtılmış, güpegündüz linç ayinleri düzenlenmiştir. Yine polis ve sivil faşist çeteler işbirliği halinde başta HADEP olmak üzere Kürtlere ait kurumlara saldırmakta, talan etmekte ve burada bulunan herkes gözaltına alınıp tutuklanmaktadır. Tüm bu histerik sahneler kirli medya tarafından "vatandaşların" haklı tepkisi olarak sunulup alkışlanmaktadır. Devlet tarafından organize edilen bu saldırıların bir amacı genel olarak kitleleri sindirmekken, daha önemlisi de Kürt-Türk çatışması yaratmaya çalışmaktır. Sermaye devleti, Maraş, Çorum ve Sivas'ta gerçekleştirdiği katliamları nasıl Alevi-Sünni çatışması olarak lanse etmeye çalıştıysa, bu şoven kampanyasına da Türk-Kürt çatışması görüntüsü kazandırmaya çalışmaktadır. Nedir ki, gericiliğin kalesi bir iki il dışta bırakılacak olursa, bu ırkçı "eylem"lerin kitlesini, sivil polislerle "sivil" faşistlerin oluşturduğu açıkça görüldü.

Sermaye devleti, içerideki bu aynı sıkışmışlığı dış politika cephesinde de yaşamaktadır. İsrail'le ABD'nin isteği ve çıkarları çerçevesinde imzaladığı stratejik işbirliği antlaşması TC'yi Ortadoğu'da tam bir tecrit konumuna sürüklemiştir. Öyle ki bu saldırgan ittifak yalnızca Kürt ve Filistin halklarının düşmanlığını değil, hemen tüm Arap halklarının düşmanlığını kazanmıştır. Sermaye devleti başta Suriye ve İran olmak üzere bölgedeki komşu devletlerle sık sık karşı karşıya gelmekte, savaş tehditlerinde bulunmaktadır. Örneğin yakın dönemde Suriye ile savaştan son anda dönülmüştür. Tarihi Yunan düşmanlığı ise hiçbir zaman terketmediği bir politikasıdır. Batılı emperyalist ülkelerle ilişkileri de iyice zayıflamış olup bu cephede de tecrit olma konumundadır. Abdullah Öcalan'ın İtalya'ya girişiyle başlayan Türkiye-İtalya arasındaki gerginlik bu süreci daha da hızlandırmıştır. Sermaye devleti tecrit olmuşluğun yarattığı çaresizlik içinde giderek daha çok saldırganlaşmakta, çözümünü ise İtalya ve diğer Avrupa karşıtı histerik kampanyalar düzenlemekte bulmakta, İtalyan mallarını boykot gibi kampanyalarla gülünç ve zavallı

durumlara düşmektedir. Sermaye devletinin ABD ve İsrail'den başka, neredeyse dünyada tek "dostu" kalmamıştır. TC 75. yılında tarihinin en yalnız dönemini yaşamaktadır. Bu, içerde ve dışarda izlenen halklara düşmanlık politikasının kaçınılmaz bir sonucudur. Sermaye devleti bu haliyle kendi yıkılışının koşullarını kendi eliyle hazırlamaktadır.

**Gericiliği dağıtacak tek kuvvet:
İşçi ve emekçi hareketi**

Sermaye devletinin zincirlerinden boşanmış saldırganlığını ve Kürt halkına dönük faşist-şovenist kampanyalarını püskürtecek yegane güç devrimci kitle hareketidir. Ancak reformizm bunun önünde ciddi bir barikat oluşturmaya devam ediyor. Reformizm, her zaman olduğu gibi günümüzde de bir dalgakıran rolü oynamakta, bu ise devleti pervasızlıkta cesaretlendirmektedir. Reformistler "gerçekçi", "somut" politikalar izlemek adına kitle hareketinin gelişmesini engellemektedirler. Yeniden taktik adına, sermayeye iyi niyet jestleri sahnelemektedirler. Susurluk'un yıldönümü vesilesiyle Ankara'da düzenlenen mitingin içi boş bir gösteriye dönüştürülmesi buna bir örnektir. İller İdaresi Yasası devreye sokularak İstanbul'da yapılması düşünülen mitingin yasaklanması karşısında da herhangi birşey yapmamışlardır. Kitle hareketi reformistlerin marifetiyle sürekli mevzi kaybetmektedir. En son KESK yönetim kurulu toplantısı, 12 Eylül gerici atmosferi işçi hareketi dağıtmıştı. Bir kez daha bugünkü gerici atmosferi dağıtıp topluma nefes aldıracak olan, emekçi katmanların da desteğini arkasına alan işçi hareketi olacaktır. Kuşkusuz ki Türkiye işçi sınıfı henüz misyonunun gerektirdiği bir sosyal aktivite içinde değildir. Fakat yine de yılların deneyimine ve mücadele potansiyeline sahiptir. İşçi cephesinden yaşanan son dönemdeki eylemlilikler umut vericidir. Örneğin metal işçilerinin TİS'e yönelik ve sendikayı hedefleyen yakın dönemdeki eylemliliği istenilen sonuçlara ulaşmasa da sınıfın diğer bölükleri üzerinde uyarıcı bir etkiye bulunmuştur. Ardından bayrağı SEKA işçileri devraldı. SEKA işçileri'nin direnişi, taşıdığı zaaflara karşın, inatçılığıyla devlete geri adım attırmayı başardı. Söz konusu eylemde İzmit SEKA işçileri öne çıksa da eylemlerin yaygınlığı ve verilen destek dikkat çekiciydi. Burada bir gerçeğin daha altının çizilmesi gerekmektedir. SEKA eylemleri sırasında işçilerin, daha önce eylemleriyle örnek olmuş Yatağan ve Soma işçilerine göndermeler yapmaları sınıfın deneyimlerden öğrendiğinin somut bir göstergesidir. Demek oluyor ki

çakılan her kıvılcım, o gün olmasa bile daha sonra kullanılmak üzere sınıfın bilincinde yer ediyor. Bunun bir somut örneğini de Paşabahçe işçileri göstermiştir. SEKA'nın akabinde işçi kıyımına karşı direnişe geçen Paşabahçe işçileri işyerlerini terketmeme eylemi başlatarak SEKA'dan öğrendiklerini göstermişlerdir. SEKA ve Paşabahçe işçilerinin hemen ardından, sırayı Köy Hizmetleri'nin geçici işçileri aldı. Tuzla Deri işçilerinin sınıfın mücadelesinde en ileri mevziyi tutmakta olduğu ise biliniyor. Zaman zaman politik taleplerle de eyleme geçen deri işçileri günümüzde de kendilerine yönelen hak gasplarını engellemek ve mevzilerini korumak için mücadelelerini kararlılıkla sürdürmekte. Sonuç olarak işçi hareketinde yavaş da olsa bir kıpırdanma var. DİE istatistikleri bile bunu doğrular niteliktedir. Örneğin geçen yıl greve giden işçi sayısı 7 bin civarındayken, içinde bulunduğumuz yılın

Ekim ayına kadarki diliminde kaydedilen grevci sayısı 10 bindir. Bu rakamlar yalnızca sendikalı işyerlerini, dolayısıyla resmi grevleri göstermektedir. Önümüzdeki günlerde krizin alacağı boyutlara bağlı olarak binlerce işçinin kendini sokakta bulacağı muhtemeldir. Bu ise kendiliğinden yeni eylemleri davet edecektir.

Bu arada TİS süreci tıkanan tekstil işçileri, grevin eşiğine gelmiş bulunuyorlar. Ancak dikkat edilmelidir; tekstil kapitalistleri taleplerini devlete kabul ettirmek üzerinden işçilerle birlikte eylemlere gidebilecekleri yönünde açıklamalar yapıyorlar. Kapitalistlerin bu; "işçilerle birlikte eylem yapma" açıklamaları "aynı gemideyiz" masalına bir uygulama alanı açma çabasıdır. Geçmiş yıllarda otomotiv sektöründe denediler, tutmadı. Çünkü işçi sınıfının kendiliğinden bilinci bile kapitalistlerle aynı "gemi"de olmadığını hissedecek kadar gelişmiş bulunuyor.

İşçi hareketini bekleyen bir başka tehlike de devletin son dönemde tırmandırdığı şovenizm zehiridir. Türküyle, Kürdüyle, Lazıyla, Çerkeziyle, Arabıyla işçi sınıfının sermaye karşısında çıkarları bir ve aynıdır. Başta sınıf bilinçli işçiler olmak üzere bütün işçiler, sermayenin işçileri milliyetlerine göre bölme ve parçalama yönlü oyunlarını bozmalıdırlar. Örgütlenmeli ve birlik halinde mücadele için ileri atılmalıdırlar. Sermayenin ardı arkası kesilmeyen saldırılarını püskürtmenin başkaca yolu yoktur.

Ekim devrimi üzerine güncel düşünceler...

Ekim Devrimi'nin 81. yıldönümünü yaşadığımız şu günler onun muazzam gücünü ezilen yığınlar için yeniden güncelleştiriyor. Dünya tarihinde yeni bir çağ açan, ezilen-sömürülen yığınlar sermayenin kölelik zincirlerinden kurtulmanın ve yeni bir yaşam kurmanın yolunu gösteren, tüm ezilen sınıfları burjuvaziye yenmeye davet eden büyük Ekim Devrimi, bugün hala tüm ezilenlerin umudu olmaya devam ediyor.

Dünya tarihi henüz Ekim Devrimi'ni aşan nitelikte bir sosyal kurtuluş hareketine tanık olmadı. Bu nedenle Ekim Devrimi'nin derslerini özümsemek, güncelleştirmek, süzülen deneyimleri yaratıcı bir biçimde bugüne uygulamak, Ekim Devrimi'ne bağlılığın olduğu kadar iktidar mücadelesindeki ciddiyetin de bir göstergesi olacaktır. Zira bilinir ki, Ekim Devrimi'nin başarısında, önceki devrimlerin deneyimlerinin doğru değerlendirilmesinin ve yaratıcı bir biçimde güne uyarlanması payı büyüktür. Lenin haklı bir horgörüyle, İkinci Enternasyonal'in bilgiç teorisyenlerini, Marksizmden aslanan şeyi, onun devrimci diyalektiğini anlayamamakla, dolayısıyla devrimci dünya görüşünü yeni dönem ve durumların gerektirdiği biçime uygulamakla eleştirmiştir.

Ekim Devrimi'yle Bolşevik Parti birlikte anılır. Çünkü her başarılı devrim, nesnel temelini ülkenin devrimci durumunun olgunlaşmasında bulurken, öznel karşılığını ise toplumun en devrimci sınıfına nüfuz etmiş, proletaryanın en ileri, en kararlı öncülerini bağrında toplamış, stratejisi, taktiği ve somut pratiği ile sayısız mücadelede sınanmış devrimci sınıf partisinde bulur. Parti, parti önderliğine dayalı mücadele, tüm başarılı ve başarısız devrimlerde kilit durumundadır. Bu önemli gerçeğin altı bizzat 20. yüzyılın zengin tarihi deneyimleriyle çizilmiştir. Bu nedenle partili mücadele, sınıf partisinin önemi, onun güncelliği, bu tarihi adımın atılması coşkusu, sosyalist Ekim Devrimi'nin bu yıldönümüne ayrı bir anlam katmaktadır.

Her ciddi partinin tarihi, karşılaşılan muazzam zorluklarla ve bu zorlukların altedilmesiyle yazılıdır. İktidar mücadelesinde yerini almış bir partinin sorunlarla karşılaşmaması mümkün değildir. Zira devrimci sınıf mücadelesi, egemen sınıflara karşı, onların güçlü baskı ve denetim örgütlenmelerine, yönetim ve sömürü aygıtlarına karşı sürdürülen sayısız muharebe demektir. Bu savaşımdaya ilerlemek için, geriye düşmek, hata yapmak kaçınılmazdır. Fakat karşılaşılan zorluklara, engellere yenik düşmeden, azim ve kararlılıkla savaşarak çelikleşildiği, önderlik yeteneği kazanıldığı da bir gerçektir. Adımlar atılırken, keskin dönemeçlere girilirken, önemli olan, gerçeğin gözünün içine bakabilmek cesaretini ve özgüvenini gösterebilmektir. Bolşevik parti tarihinin bütün deneyimleri bu cesaretin göstergeleriyle doludur. Kendi tarihimize baktığımızda, haklı bir gururla söyleyebiliriz ki gerçeğin gözünün içine bakmaktan asla yılmadık. Karşılaştığımız güçlükleri aşma azmimiz, çabamız ve gücümüz, bize, bundan sonra karşılaşacaklarımızı aşma gücü verecek zengin deneyim ve birikimleri sağlamıştır.

Devrimci bir sınıf partisi söz konusu olduğunda, onun ideolojik-teorik cephede sürdürdüğü savaşım örgütsel cephede sürdürdüğü savaşımınla genelde içiçe geçer. Örgütsel süreçlere salt pratik örgütlenme şemalarından bakılmıyorsa eğer, teorik değerlendirmelerin ve politik süreç tahlillerinin, kendisini örgüt anlayışında da ifade edeceği kuşkusuzdur. Bolşevik partisi tarihine bakıldığında,

başlangıçta ekonomizmle, ardından menşevizmle ve tasfiyecilikle girilen ideolojik mücadelenin örgüt bağlantısıyla da ele alınması, hatta bazı kesitler için tartışmanın merkezine oturtulması, bu açıdan öğreticidir. Girilen mücadelelerin her birinin bir sonrakinin yolunu düzlediği, emperyalist savaş dönemi oportünist akımın yenilgisini hazırladığı, devrime yürüyen partinin önündeki engellerin kaldırılmasına muazzam önemde hizmetler sunduğu açıktır. Bolşevizmin legal-marksistlerle, liberal demokratlarla, sağ ve sol tasfiyecilerle, nihayet tüm süreç boyunca küçük burjuva-devrimciliğiyle hesaplaşması, tarihi değerinde ideolojik ve taktik açımlar sundu. Bu ideolojik-örgütsel açımlar, bizim ideolojik mücadelelerimize de ışık tutmuştur. Başlangıçta gerçekleştirilen devrimci-demokrasiden kopuş, liberal demokratizme, dış ve iç tasfiyeci akıma karşı sürdürülen mücadele süreci, bizim gerçekliğimizi de belirleyen ve sınayan mücadeleler oldu, olmaya devam ediyor. Burada amaçlanan, sözü edilen tarihsel olaylar ve akımlarla birebir eşleştirmeler yapmak değil, söz konusu akımların yaklaşımlarındaki şaşırtıcı uyumun sınıfsal içeriğini görebilmektir. Sınıf zemini ve temsiliyeti esas olduğu içindir ki, güncel tartışmaların biçimi değişse de özü aynı kalmakta, bu da kaçınılmaz olarak karşılığını politik ve örgütsel alanda üretmektedir.

Sosyalist Ekim Devrimi, onu önceleyen burjuva-demokratik devrimlerin taleplerinin karşılanması anlamına geldiği gibi, Paris Komünü'nün sonuna kadar götürülmesi, Komün derslerinin özümsemekle daha ileriye taşınmasıdır da. Avrupa burjuva devrimleri demokratik taleplerin köklü ve kalıcı bir biçimde karşılanması noktasında başarısız kalmıştır. Bazı vaatlerde bulunulmuş, fakat bunlar yaşam pratiğinde karşılığını bulamamıştır. Proleter devrim burjuva demokrasisinin yerine getiremediklerini gerçekleştirerek, tarihin gördüğü en demokratik toplumsal yapıyı kurmuştur.

Kapitalist sistem altında burjuva demokrasisinin tam içeriğiyle uygulanabilmesi mümkün değildir. Çünkü kapitalizmin özel mülkiyet ve sömürü üzerine kurulu olması, özel mülkiyetin korunması zorunluluğu, demokratik istemlerin gerçek içeriğiyle uygulanabilme koşullarını ortadan kaldırır. Bazı talepler bir dönem için karşılanabilse dahi, kapitalist üretim ilişkileri söz konusu sorunları başka biçimler altında yeniden üretir, sorunların kalıcı çözümüne engel teşkil eder.

Şu anda en ileri burjuva demokrasilerinin uygulayıcıları olan Avrupa ülkelerinde bile demokratik sorunların çözülmediği, geçmişte çözülmüş gibi görünenlerin ise zamanla kendisini yeniden ürettiği görülmektedir. Din, kadın, çevre vs. sorunlarının yanı sıra, çözülmüş gibi görünen başka sorunlara da bakmak gerekmektedir. Burjuva demokrasisi, kitleleri aldatmak ve daha sancısız yönetebilmek için bir dizi inceltirilmiş yöntem demektir. O, zengin burjuvalar için bir cennet, yoksul emekçi yığınları için ise bir cehennem, bir tuzaklar zinciridir ve böyle olmak zorundadır. En demokratik burjuva devletleri bile, parlamento vb. kurumlarıyla, burjuva diktatörlüğünü gizleyen/perdeleyen bir işlev görür. Burjuva demokrasisi, deney emekçi kitlelerin basın, yayın, toplanma, gösteri ve yürüyüş ile örgütlenme gibi temel hak ve özgürlüklerini fiilen kısıtlayan bir burjuva sınıf diktatörlüğüdür. "Halkın kendi kendini yönetmesi" olarak sunulan burjuva demokrasisinde yönetim, egemen burjuvazinin elindedir. Milyonlarca işçi-

emekçi, mahalle muhtarlığı dahil olmak üzere yönetimin hiçbir aşamasına gerçek anlamda katılamaz. Sözü edilen ileri demokratik ülkeler olduğu için bu şaşırtıcı gelebilir. Fakat mesele soruna nereden bakıldığıyla ilgilidir. Tahmin edildiği üzere tartışılan bu hak ve özgürlüklerin yasal olarak garanti altına alınıp alınmaması değildir. Bu da tartışmanın bir başka boyutunu oluşturmakla birlikte, esas vurgulanmak istenen, biçimsel eşitliğin varlığıyla, gerçek uygulamalar arasındaki derin çelişkidir. Basın, yayın ve toplanma özgürlüğü kısaca

ele alınacak olursa çıkan tablo şudur: Basın-yayın özgürlüğü vardır; fakat en iyi basımevleri, matbaalar, radyo, TV istasyonları, iletişim araçları, kağıt stokları vb. burjuvazinin elindedir. Birkaç büyük medya kuruluşu tüm imkanları kendi tekellerinde toplamıştır. Toplanma özgürlüğü vardır; fakat en iyi salonlar, saraylar, köşkler burjuvaziye ayrılmıştır. O halde soruna sınıfsal temelde yaklaşıldığında, kağıt üzerinde var olan özgürlüğün, fiili olarak engellendiği, kısıtlandığı görülür.

İşte Ekim Devrimi bu alanda da başardıklarıyla, bu hak ve özgürlükleri, bir avuç sömürücü ve asalak azınlığın elinden alarak toplumun ezilen çoğunluğuna sunarak, yalnızca yasalarla değil, siyasi, ekonomik, eğitsel altyapısını da oluşturarak, gerçek kılmıştır. Bu örnek vesilesiyle de anlaşıldığı üzere, toplumun burjuva demokratik talepleri de, en ileri düzeyde ancak proletarya diktatörlüğü tarafından çözülebilmektedir.

Giderek derinleşip/yaygınlaşan mali-iktisadi kriz, kapitalist-emperyalist dünyanın yeni arayışlarına yol açmaktadır. Bilindiği gibi krizler, tekeller ve tekelci egemen devletlerin güçlenmesi, sistemin yeni ekonomik-politikalarla tahkim edilmesiyle sonuçlanabileceği gibi, sosyal kurtuluşlara zemin hazırlaması nedeniyle, sistemden büyük kopuşların gerçekleşmesi, güç dengelerinin değişmesiyle de sonuçlanabilmektedir. Bunda belirleyici olan proletaryanın süreçlerde oynayacağı aktif rol olacaktır. Keza her ikisi de emperyalist savaşlara neden olan iki büyük bunalım buna örnek teşkil etmektedir. Bolşeviklerin, krizi nasıl devrimci bir krize dönüştürdükleri, aldıkları doğru taktik tutumla süreçlerden nasıl başarıyla çıktıkları somuttur. Bu vesileyle ve tam da kriz sürecinden geçilirken, o dönemin derslerinden öğrenmenin, süzülen deneyimlerin kılavuzluğunda sürece müdahale etmenin zorunluluğu da ortadadır.

Uluslararası burjuvazi krizin faturasını işçi sınıfı ve ezilen yığınlar çıkarmanın hesabı içinde saldırı ve yıkım programları hazırlıyor. Girilen krizin şiddetiyle de bağlantılı olarak öngörülen fatura bir o kadar ağır olacaktır. Şimdiden birçok ülkede geniş çaplı işçi çıkarımları başlamıştır. İşsizlik görülmedik oranlarda artmıştır. İşçi ve emekçiler açlığa, dipsiz bir sefalet batağına itilmiştir. Fakat henüz bu bir başlangıçtır.

İktisadi saldırılar siyasi gericilik, militarizmin tırmandırılması ve halkların savaşa sürüklenmesiyle bütünlenmektedir. Geçtiğimiz günlerde Türkiye'nin Suriye'ye karşı tırmandırdığı savaş politikası bunun göstergeleridir. Bu tekil bir örnek de değildir. Savaşların kaçınılmazlığı koşullarında ise marksist taktik açıktır: Silahları içte burjuvaziye yöneltmek, iç savaşı körükleyerek gerici savaşı devrimci savaşa dönüştürmek ve süreci devrimle noktalamak. Marksist teorinin pusulası daima doğru yönü gösterir. Beceri bu pusulayı doğru olarak okuyabilmektedir.

Ekim Devrimi sosyalizm mücadelesine paha biçilmez yararlar sağlamış, dünya devrimini, ezilen sınıfların ve halkların mücadelesini inanılmaz ölçüde büyütmüş, ilerletmiştir. Ekim Devrimi'nin kazanımları dünya proletaryasının yüreğinde, beyninde ve mücadelesinde yaşamaya devam etmektedir ve yarın burjuvaziye karşı girişeceği amansız savaşımdaya proletaryanın elinde en sağlam silaha dönüşecektir.

Girilen yeni süreçte Türkiye proletaryası da partisinin önderliğinde dünya mücadeleler ve devrimler tarihinde onurlu yerini alacaktır.

A. Başak

Kapitalizminin krizi derinleşiyor:

“Kapitalizm tarihinin en çetin sınavını veriyor!”

İktisadi kriz süreci burjuva iktisatçıların uyuduk öngörülerini, çaresizlikten kendi kendilerine moral verme ötesinde bir değeri olmayan iyimserliklerini hiçe sayarak ilerlemeye devam etmektedir. İktisadi yaşamın somut gerçekleri ile bu gerçekler hakkında yapılan değerlendirmeler arasındaki çukur derinleşmeye devam ediyor. Oysa, burjuva iktisatçıları verilerin salt bilimsel analizini yapmakla övünür ve kendilerini de önemli ölçüde öyle kabul ettirirler. Ancak, somut verilere, sabit rakamlara dayanılarak yapıldıkları iddia edilen söz konusu analizler, öngörüler yaşam tarafından gününbirlik yalanlamakta, burjuva iktisatçılık mesleği kendi kendisini yalanlayan bir komediye dönüşmüş durumdadır.

Yaklaşık bir buçuk yıldır iktisadi kriz hakkında söylenen yalanları, bilimsel analiz kategorisine konulan aptallıkları tek tek sıralamak mümkün değildir. O kadar çok şey söylendi ki

sadece kaba bir özetini yaparak hatırlatmak olanaklıdır. Asya ülkelerini iflasla başbaşa bırakan gelişmeler önce yerel bir fenomen olarak irdelendi, ardından en kötü ihtimalle konjonktürel bir sıkıntı olarak tanımlandı. Ancak, Asya ülkelerinin çöküşünün dünyanın diğer kesimi ve özellikle de ileri düzeyde gelişmiş kapitalist ülkeler üzerindeki etkileri görülmeye başlandığında, kriz, spekülasyonda “aşırılıkların giderilmesi”, sistemin geleceği için “selamet getirici bir faktör” olarak değerlendirildi. Domino misali kriz Rusya’ya sıçradığında ve Moskova dış borçlarını ödeyemez durumda olduğunu ilan ettiğinde bu ülkenin dünya ticaretindeki % 1’lik payı önplana çıkartıldı ve dolayısıyla iflasının dünya kapitalist sistemi için kayda değer bir vaka teşkil etmediği iddia edildi. Bu ülkenin elinde nükleer silahların bulunmasına tek endişe verici faktör olarak işaret edildi. Bir çok çelişik yorumun içinde analizin

İtfaiyeci pozuna bürünen bir kundakçı gibi konuşsa da George Soros somut bir gerçeğe parmak basmaktadır. İktisadi krizin bir tek elemanı, hammadde fiyatlarının akıbeti üzerinden düşünenecek olursak kapitalizmin geleceğinin pek parlak olmadığı kendiliğinden anlaşılmaktadır. Çünkü, hammadde fiyatlarının düzenli düşüşlerinin yaratacağı iktisadi, mali ve sosyal sonuçlar yakın bir gelecekte gündeme gireceklerdir. Soruna elbette bütünlüklü ve ilişkili bir açıdan bakmak, farklı boyutlarını hesaba katmak gerekiyor.

anahatlarını, belkemiğini esas olarak bu değerlendirmeler oluşturdular.

Bir yılı aşkın bir gerileme ve çöküş döneminin ardından geçen Kasım ayı başlarında başta New York borsası olmak üzere batı Avrupa ülkelerinin borsalarında yeniden bir canlılık görüldü. Hatta, kimi iktisatçılara göre, bazı borsalarda bir kaç gün içinde birbirlerini izleyen yükseliş rekorları sonucu son bir yılın kaybı telafi edildi. ABD ve Avrupa borsalarındaki bu yükselişin nedenlerine önceki sayılarımızda değinmiş ve iktisadi kriz sürecinin tamamlandığı anlamına kesinlikle gelmediğini belirtmiştik. Ama, burjuvazinin kiralık uzmanları döne döne ezberledikleri dersi yine tekrarladılar. Dünya ekonomisini yukarı doğru çeken gelişmiş ülkelerin borsalarında yeniden yükseliş rekorlar kırılmaya başlandı. Özetle “**Biz dememiş miydik; iktisadi kriz konjonktürelidir. Kanıt mı istiyorsunuz: İşte Wall Street’in rekoru!**” türünden nakaratlar sıralanmaya başlandı.

Dünya pazarında mevcut bulunan sanayi sermayesi, mali sermaye toptan söz konusu borsalara yığılmış durumda. Wall Street’te, City’de Frankfurt’ta, Paris’te dar mekanlara çekilen ve dışarı açılmaya cesaret edemeyen sermaye buralarda kapitalizmin iç hesaplaşmasında ustura işlevi görüyor. Bu sermaye düne kadar ejderha diye tanıtılan Asya ülkelerinde yıllar boyu emekçi kitlelerin kanını emdi. Şimdi ise postuna sığmaz bir durumda Avrupa borsalarında bekliyor. Tekellerin, sermaye gruplarının nereye yatıracaklarını bilemedikleri bu sermayeye dayanarak birbirlerini boğazlamaktadırlar. Geçen ilkbaharda Travelers 82 milyar dolar ödeyerek Citicorp’u satınalmış, olay tarihi

rekorlar kategorisine girmişti. Ardından başkaları petrol, kimya, eczacılık, banka, otomobil gibi sektörlerde benzer operasyonlar gerçekleştirdiler ve gerçekleştirmeye devam ediyorlar. JP Morgan kuruluşunun yaptığı hesaplara göre geçen Ekim ayının sonuna kadar 1998 yılı içinde tekellerarası boğazlaşmada 2000 milyar dolar harcandı. İşte söz konusu borsalar iktisadi krizin sonuçlanmış olduğundan değil bu boğazlaşma dinamiğinin sağladığı vurgunlardan ötürü yükselişe geçtiler.

İktisadi yaşamın karakteristikleri sadece borsa grafiklerinde okunmuyor, tekellerin birbirlerini yutmalarından ibaret kalmıyor. Borsalarda görülen saman alevini, mum ışığını güneş sananların karşılarında kara gerçek, kapitalizmin olduğu gibi duruyor, derinleşmeye devam ediyor. Geçenlerde Amerika’da “Dünya Kapitalizminin Krizi” başlıklı bir kitap yayınlayan spekülasyon dünyasının ünlü demagogu George Soros “Asya krizi ve onun sonuçları kapitalizmi tarihinin en çetin sınavı ile yüzyüze getirdiğini” söylemekte ve “mali kriz nedeniyle yürürlüğe konan politikaların sonuçta dünya kapitalist sisteminin kendisini de batırmasından korkuyorum. Önceden bir defa öyle olmuştu” diyerek endişelenmektedir.

İtfaiyeci pozuna bürünen bir kundakçı gibi konuşsa da George Soros somut bir gerçeğe parmak basmaktadır. İktisadi krizin bir tek elemanı, hammadde fiyatlarının akıbeti üzerinden düşünenecek olursak kapitalizmin geleceğinin pek parlak olmadığı kendiliğinden anlaşılmaktadır. Çünkü, hammadde fiyatlarının düzenli düşüşlerinin yaratacağı iktisadi, mali ve sosyal sonuçlar yakın bir gelecekte gündeme gireceklerdir. Soruna elbette

bütünlüklü ve ilişkili bir açıdan bakmak, farklı boyutlarını hesaba katmak gerekiyor.

Sabit gerçek şudur. Başta petrol olmak üzere istisnasız tüm temel hammadeler bir yılı aşkın bir süreden bu yana sürekli değer kaybetmektedirler. Düşüş hızla genelleşmeye ve hızlanmaya doğru gidiyor. Örneğin, 17 hammaddenin değer göstergesi olan CRB indeksi 4 aralık günü 1975,68 puana düşerek 1977 yılındaki seviyesine inmiş bulunuyor. Aynı şekilde, 22 hammaddenin bir başka değer endeksi olan Goldman Sachs ise 1972 yılındaki düzeyine inmiş durumdadır. Altın fiyatları 19 yıl önceki düzeyde seyrediyorlar. Geçen hafta London Metal Exchange'da bakır fiyatları son 12 yılın en düşük düzeyine indiler. Bu örnekler bazı istisnaları değil genel eğilimi temsil etmektedirler.

Bu gerçekten birçok sonuç çıkarmak, yani petrol fiyatlarında son bir yıl içinde yaşanan % 40 oranındaki düşüşü sadece körfezdeki kralların, şeyhlerin başına gelmiş bir felaket olarak algılamamak gerekiyor.

Hammadde fiyatlarındaki bu genelleşmiş düşüş herşeyden önce talebin düştüğü yani üretimin düştüğü anlamına gelmektedir. Bu genel anlamda dünya ölçeğinde ciddi bir iktisadi daralmanın yaşadığından başka bir anlam içermemektedir. Örneğin, soruna Asya ülkeleri üzerinden bakıldığında bunu şöyle tanımlamak mümkündür. Güney Kore, Endonezya, Malezya vs hammadde almakta sıkıntı çekmektedirler, daha doğrusu sanayi üretimlerinin ihtiyacı olan ithalatı döviz darboğazından ötürü fiyatların düşmesine rağmen gerçekleştirememektedirler. Dolayısıyla, bu ülkelerde üretim süreci eskiden olduğu gibi tam kapasite işlememektedir. Bu durgunluğun sonucu olarak sözkonusu ülkelerde işçiler toptan işten çıkarılmakta, işsizlik çığ gibi gelişmekte, yoksulluk ve sefalet yaygınlaşmaktadır.

Bu coğrafya ile sınırlı kalındığında sorunun en kaba özeti böyledir. Ama, sözkonusu ülkeler yakın bir geçmişe kadar dünya ticaretinde önemli bir paya sahiplerdi, yani dev bir pazar oluşturmaktaydılar. Bu ülkelerin döviz darboğazına girmiş olmaları, üretim kapasitelerinin düşmesi, yoksullaşmanın artması ve kitlelerin alım gücünün hızla aşağı çekilmesi sadece onlara özgü bir sorun olarak kalmamaktadır. İşte bu aşamadan itibaren iğnenin ucu gidip başkalarına, krizden etkilenmeyecekleri

iddia edilen ileri kapitalist ülkelere dayanmaktadır. Bu ülkeler bugüne kadar bu pazara yönelik yaptıkları üretimlerini aşağı çekmek ya da tamamen durdurmak zorundadırlar. Dolayısıyla, aynı oranda hammadde ihtiyaçları da azalmış olmakta, üretim kapasiteleri düşmekte, toplu işten atmalar hızlanmaktadır.

Dünyada ihracatlarının esasını hammadde oluşturan ülkeler ezici bir çoğunluk oluşturuyorlar. Körfezdeki Arap ülkelerinin petrolden başka satacakları hiçbir şeyleri yoktur, Venezuela, Cezayir ve birçok başkasının durumu eşdeğer konumdadır. Rusya yeraltı zenginliklerinin talanını hızlandırarak darboğazdan kurtulacağını sanıyor. Afrika ülkelerinin konumu herhangi bir yorum gerektirmeyecek kadar açıktır. Deyim yerinde ise bu ülkelerin tek geçim kaynağını hammadde satmak oluşturmaktadır. İktisadi kriz derinleştikçe bu ülkelerin uluslararası mali kurumlara, bankalara olan borçları ve borç faizleri artmakta, ithal etmek zorunda oldukları mamül ürünlerin fiyatları en azından düşmemekte ama buna karşılık kendilerin gelir kaynakları sürekli bir daralma yaşamaktadırlar. Onun için, üretim kapasitelerini arttırmakta, sürekli fiyat kırarak daha fazla satmaya çabalamakta, ihracatın hacmini arttırarak doğan açığı kapatmaya çalışmaktadırlar. Bu politika tünelden çıkışı hızlandırmak yerine tam tersine fiyatların düşüşünü hızlandırmakta ve tüneli daha da uzatmaktadır.

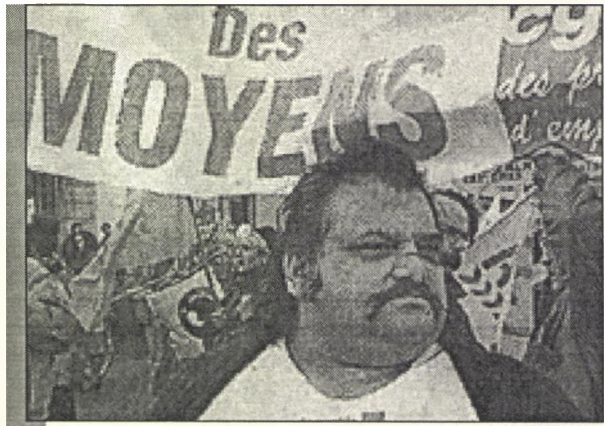
İktisadi yaşamları esas olarak hammadde ihracatına dayalı olan ve ayrıca dış borçlanmalar altında ezilen geri kalmış ülkelerin bu şekilde gelir kaynaklarının kuruması tıpkı Asya ülkeleri örneğinde olduğu gibi etkilerini çok geçmeden ileri kapitalist ülkelerde hissettirmektedir. Örneğin, bu yıl üretim rekorları kırmış olan California'daki ABD tarım tekelleri

ürünleri satmakta zorlanmaya başladılar. ABD silah sanayisi dara düştüğünde hemen bir yolunu bulup petrol üreticisi ülkelere savaş donanımı satmaktaydı. Bugün bu pazar objektif olarak daralmaktadır ve sancısı şu veya bu şekilde Washington'da hissedilecektir.

Hammadde fiyatlarında yaşanan bu genelleşmiş düşüşün sonuçları sadece iktisadi, ticari ve mali boyutlardan ibaret kalmayacaktır. Çöküşün sosyal sonuçları da olacaktır. Kasım ayının ilk haftasındaki sayımızda konuyu kısmen işlemiş ve Cezayir örneğini vermiştik. "Bu ülkenin temel gelir kaynağı yıllardan beri petrol ürünleri ve doğalgaz yani hammadde ihracatına dayanmaktadır. Bu alanda Cezayir'in sahip olduğu verimli kaynaklar düzene yüksek oranda bir rant geliri, bir petrol rantı sağlamaktadır. Bu rant gelirinin güvenceye alınması ve sayılı eller tarafından paylaşılması yıllardır sürdürülmekte olan bir kirli savaş sayesinde mümkün olmaktadır. Fakat, iktisadi kriz nedeniyle son dönemde hammadde fiyatlarında hızlı bir düşüş yaşanmakta dolayısıyla rant geliri azalmaktadır. Düzen buradan doğan açığını namluların gölgesinde ve son derece zor koşullarda yaşayan emekçi kitlelerin alım güçlerini biraz daha kırarak telafi etmeye çalışmaktadır."

Le Pétrole et le Gaz arabes (PGA) dergisinin son sayısında yer alan tahminlere göre 1998 yılında Cezayir'e hidrokarbür ihracatının sağladığı gelirde % 25 oranında bir düşüş yaşanacaktır. Hammadde fiyatlarında devam eden gerilemeden kaynaklanan bu düşüş sonucu 1998 yılında Cezayir'in ihracat geliri 10 milyar doları geçmeyecektir. Önümüzdeki günlerde bu rakamlarla muhtemelen biraz daha oynamak gerekecektir. Ancak, kesin olan Cezayir'in toplam ihracat gelirinin % 95'ini petrol ve doğalgaz ihracatının

karşıladığıdır. Bu rant için ve onun sayesinde mevcut düzen ayakta kalabilmekte ve yıllardır kirli savaş sürdürülebilmektedir. Bu gelir kapısının daralması sonucu Cezayir'de düzen çok geçmeden ciddi bir darboğaza girecek ve emekçi kitlelerle doğrudan yüzyüze gelecektir. İslami heyula ve faşist devlet terörü korkusu bir başka bağlamda Endonezya'da olduğu gibi aşılacaktır.

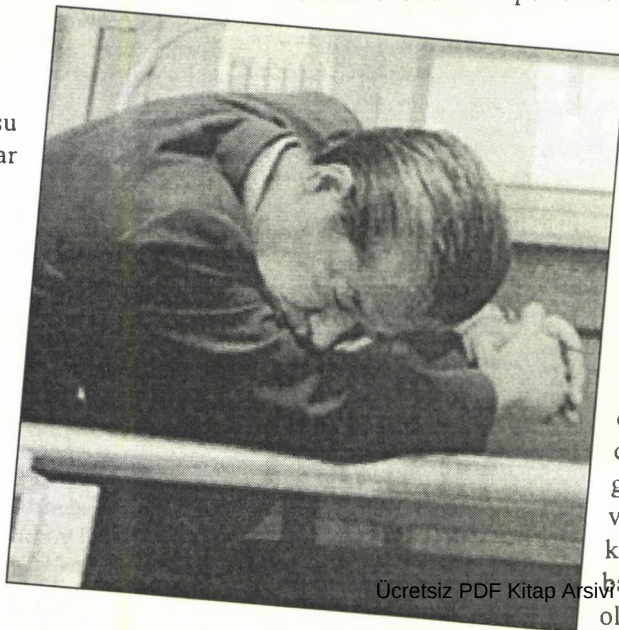

Avrupa'da işsizler hareketi

Fransa'da geçen yıl Aralık ayı ortalarında patlak veren işsizler eylemi o dönem Avrupa'nın ya da dünyanın bir başka ülkesinin tanık olmadığı bir eylem türü, **işsizler hareketini**, yaratmıştı. Kısa süre sonra Fransız işsizler hareketinin etkileri Almanya'da da görülmüş, aynı yoğunlukta olmasa da benzer bir protesto dalgası, bir hak arama girişimi başlamıştı. Haftalarca süren ve hükümeti fena zorlayan işsizler hareketi yeni, alışılmamış türden bir eylem çığırı olarak gündeme girmişti. Hükümet epeyce zorlandıktan sonra 1 milyar frank değerinde bir fon tesis ederek, işsizlik tazminatlarını yükselterek, işsizlere bazı ek haklar tanıyarak eylemin son bulmasını kolaylaştırmıştı.

Bu yıl işsizler yine mücadele alanına dolmaya, aynı mücadele yöntemine başvurmaya başladı, işsizlik aidatlarını ödeyen kurumun (Assedic) Marsilya'daki bürolarını basarak işgal ettiler. Geçen yıl da aynı olmuştu. Katılımın son derece düşük olduğu sembolik eylemlerle yola çıkan işsizler kısa süre içinde ülkenin gündemine girmiş, dahası haftalarca baş köseyi işgal etmişlerdi. Devlet başkanı, parlamento, hükümet, siyasi partiler haftalarca işsizlerin eylemi hakkında görüş bildirmek, ona politika saptamak zorunda kalmışlardı.

İşsizler geçen yıl Noel bayramını geleneklere göre kutlamak ve çocuklarına hediyeler almak için istisnai bir prim (1500 Frank) talep etmekteydiler. Bu yıl bu talep 3000 Frank olarak ifade edilmektedir. Aslında, düzen açısından, devlet demiryolları grevi '95 Aralığını yeniden yaşatma risklerini taşısa bile sonuçta kendi içinde belli bir olağanlığa, alışkanlığa tekabül etmektedir. Üstelik sendikaları ve FKP üyesi Ulaştırma Bakanı gibi kozları kullanma olanaklarına sahiptir. Fakat, işsizler hareketi karşısında ve onu bastırmak için kolluk kuvvetlerini kullanmaktan, hemen kaba şiddete başvurmaktan başka bir olanağı yoktur. Böyle bir girişimin kitleler üzerinde ne tür bir tepki yarattığı ve harekete olan sempatinin arttığı geçen yıl görülmüştü. Dolayısıyla, işsizler hareketi başlangıcının daha ilk günlerinde, üstelik daha bir kentle sınırlı bir düzeyde iken iktidarın korkulu bir rüyasına dönüşmüş durumda. Her halükarda, değişik sektörlerden yükselen eylemler ve özellikle de işsizler hareketi, bir kez daha Aralık ayının Fransa'da hareketli geçeceğini gösteriyor.

Fransa: Demiryolları işçileri ayakta!

1995 yılının Aralık ayında devlet demiryolları emekçilerinin önderliğinde Fransa'yı eşine az rastlanır dev bir grev dalgası sarmıştı. Üç yıl aradan sonra Fransa'da devlet demiryolları emekçileri yeniden mücadele alanlarına akmaya başladılar. Yeni eylem dalgası çoktandır başladı ve adım adım ilerliyor. 23 Kasım günü Fransa, Belçika, Yunanistan, İspanya, Portekiz, İngiltere, Lüksemburg gibi birçok Avrupa ülkesinde aynı anda devlet demiryolları emekçileri iş bırakarak ortak bir eylem gerçekleştirmişlerdi. Devlet demiryolları işçilerinin bu başarılı ortak eylemlerinin hedefi sermayenin sektöre yönelik özelleştirme planlarını teşhir etmek ve karşı mücadeleyi örgütlemektir.

Katılımın yoğun olduğu bu ortak Euro-grev'den birkaç gün sonra Fransa'da devlet demir yolları emekçileri çoktandır öngördükleri, haberini verdikleri eylemi başlattılar. Eylem üçüncü haftasına girmek üzere. 1995 yılında da benzer bir süreçten geçilerek doruğa ulaşılmış, ülke tamamen kitlenmişti. 1995 yılında emekçilerin taleplerinin başında özelleştirme projesine karşı çıkmak, çalışma koşullarının düzeltilmesini sağlamak, kamu hizmetinin kalitesini arttırmak geliyordu. Bu yılki talep, bugüne kadar ifade edildiği biçimi ile çok daha yalın. Emekçiler işsizlik rekorlarının kırıldığı bir ülkede istihdamın artırılmasını istiyorlar.

Düzen kurumları ise sözbirliği içinde işçilerin eylemine toplu bir sansür uygulamakta. Burjuvazi 1995 Aralık'ının tekrarlanmaması için eylemi kamuoyuna duyurmadan, işçilerin zamanla

moralinin bozulmasını ve eylemin kendiliğinden fiyasko ile sonuçlanmasını bekliyor. Elbette bu arada da direnişin faturasına da katlanmasını bildi. Çünkü, grev nedeniyle Fransız Devlet Demir Yolları Kurumu SNCF her gün 800 milyon frank zarar etmektedir. Ama, geçmişin deneyiminden yararlanan işçiler mücadelede uzun soluklu olmasını ve sonuçta seslerini duyurmayı başardılar. Ve 13 gün sonra anlaşıldı ki, adı geçmeyen grev ülkenin 22 bölgesinin 17'sinde güçlenerek devam ediyordu. İşçilerin bu kararlılığı ve özellikle de 1995 korkusu sonucu SNCF yönetimi hemen pazarlık masasına oturmaya karar verdi.

Fakat yine geçmiş aldatmacalardan, tutulmayan vaatlerden çıkarılan derslerden hareketle işçiler boş vaat değil somut rakam ve bu rakamların uygulanmaya konacakları somut tarih istiyoruz diye direnmektedirler. Her bölge eksik personel sayısını saptamış ve böylece ulusal düzeydeki toplam ihtiyaç üzerine yönetimle pazarlığa oturmak istiyor. Devlet başkanı Chirac'ın alışılmış kabalığı eylemin sertleşmesine ve perspektif kazanmasına yol açtı. Çünkü, Chirac, işbaşındaki sosyalist/komünist ve yeşiller koalisyon hükümetini yıpratmak amacıyla, ulaştırma bakanının "FKP'nin iki numarası olduğu"nu, "kamu sektöründe grev hakkının sınırlandırılması, bir asgari hizmet zorunluluğunun getirilmesi" gerektiğini söyledi. Ama böylece, düzen içi küçük politik hesaplardan kaynaklanan bu kaba müdahaleyle işçilerin kararlılığını ve mücadele azimlerini de bilemiş oldu.

Unitrans Transport firmasında tensikatlar ve gelişmeler hakkında ropörtaj:

Kızıl Bayrak: Kendinizi tanıtır mısınız?

İşçi: Adım Otfried Stein. Almanya'nın Nürnberg şehrinde Unitrans adlı transport firmasında uzun yıllardır tır şöförlüğü yapıyordum. ÖTV sendikasının işyeri grup sözcüsüyüm.

Kızıl Bayrak: Neden işveren size çıkış verdi, işyerine girmeme yasağı getirdi?

İşçi: Almanya'nın birçok şehrinde işveren işçilerden habersiz, ya işyerini kapatmış ya da başka ülkelere kaydirmiş. Ben de bu gelişmeleri bildiğim için bir bildiri kaleme aldım. Bu bildiride birinci olarak; bir merkezde yapılan nakliyatların küçük küçük firmalara verilmesi veya tırların şöforlere satarak bütün sorumluluğun şöforlere yüklenmeye çalışılması ele alınıyordu. Böylece şöforler firmaya kölece bağlı olacak, sendikalaşma son bulacaktı. Veya taşeron firmalara vermek de yine sendikalaşma ve sendikal yapıyı tahrip ve tasfiye etmelerine yarayacaktı.

Hollanda'nın Rotterdam Limanı'ndaki konteynerlerin %30.8'i Unitrans firmasına ait. Bu konteynerleri de Unitrans hep karayolu ile ulaştırıyor ve bunu da bizim firma yapıyor. Biz bu firmanın bağlantılarını, üretimdeki kâr payını, Nürnberg üzerindeki kapatma kararlarını açığa çıkardık. Ve yine Rotterdam liman işçileri grevde iken biz işyerinde destek kampanyası örgütledik ve oradan bölgemize bir öncü işçi davet ettik. Bu doğrultuda faaliyet yürütmüştük. Rotterdam liman patronlarıyla çıkarları aynı olduğuna göre, liman işçilerinin kayıpları bütün patronların kârları olacaktı. Bütün bu nedenlerden dolayı patron gözü dönmüş bir biçimde birtakım yalanlar uydurarak (güya bizim bildirimizde işverene ağır hakaretler varmış vs.), bana işyerine girme yasağı verdi. 22 Nisan '98'de bu yasağı uyguladı. İşyeri işçi temsilciliği de komple bir uyarı aldı.

Kızıl Bayrak: Çıkışınızı verdiklerinde tepkiniz ne oldu?

İşçi: 8 Mayıs'ta bana çıkışıma verdiler. İşyeri işçi temsilciliği buna

itiraz etti. Gelişmeler üzerine 1 Mayıs '98'de DGB bana bir konuşma hakkı tanıdı. Beni destekleyeceklerini söylediler.

ÖTV Sendikası mahkeme masraflarını kabul etti.

Destek eylemleri, kamuoyu bilgilendirmeleri, imza kampanyası, bu türden kampanyalar yaptık ve yapıyoruz.

Bunların dışında işyerindeki arkadaşlar destek kampanyası sürdürdüler, dayanışmada bulundular.

Semikron, Siemens, AEG, MAN, Fürth Devlet Hastahanesi çalışanları, SI, MLPD vs. kurumlarda, sendikalarda ve fabrikalarda çalışan sınıf kardeşlerimizden de destek ve dayanışma kampanyaları geldi.

Kızıl Bayrak: Tensikat tarihi ve iş mahkemesindeki vs. gelişmeler nedir?

İşçi: Dava duruşması 10 Aralık '98 günü olacak. Tensikat tarihi 31 Ekim '98'di. Normalde iş mahkemesi tensikatlar gerçekleşmeden önce olacaktı. 31 Ekim '98'e kadar yasal olan maaşımı yolladılar. O tarihten sonra ödemediler.

Biz önce yasağın kaldırılması için uğraştık. Bu dönemde henüz tensikatlar ortada yoktu. Mahkeme "Biz çıkış kağıdını bekliyoruz. Bu kağıt gelmeden birşey yapamayız" dedi. Bütün süreç bize mahkeme ve yasaların patronele yana olduğunu gösterdi.

Kızıl Bayrak: 10 Aralık '98 günü siz iş mahkemesini kazanamazsanız ne olur? Son sözünüz nedir? Türkiye proletaryasına bir mesajınız var mı?

İşçi: Bu saldırı ve buna benzer saldırılar, kapitalistlerin ne kadar güçsüz ve ne kadar zavallılaştıklarını gösteriyor. Bildiride belirttiklerimiz, hayat tarafından doğrulandı.

Buna karşı biz işçilerin görevi ise sınıf sendikacılığını ve sınıf dayanışmasını geliştirmektir. Tek tek kapitalistlere karşı mücadele de yerindedir. Ama daha da önemlisi, kapitalist sistemi değiştirmek, tek tek ülkelerde devrim ve dünya devrimini geliştirmek. Uluslararası sınıf dayanışmasını örnek gerekiyor.

Türkiye işçi sınıfına mücadeleciler ve devrimci selamlarımızı yolluyoruz. Yapılacak daha çok işimiz var!

İlanlar neler söylüyor, neleri gizliyor!

Çeteleşen sermaye devleti, A. Öcalan'ın "yakalanması" üzerine, tüm kurumları ve karanlık oluşumları ile şovenist bir histeri kampanyası başlatmış, bu çerçevede İtalya konsoloslukları önlerinde üniformalı, üniformasız it sürülerinin "İtalya'yı tel'in" gösterileri (ki bu gösteriler eşliğinde devrimci, sosyalist ve yurtsever basına ve kültür merkezlerine yönelik azgın bir terör ve özelde HADEP'e ve yurtseverlere karşı gitgide yoğunlaşan bir saldırganlık örgütlenmiş, iki yurtsever katledilmişti) ve "boykot" çağrıları birbirini izlemiş, İtalyan tekellerinin Türkiye'deki ayakları ise kendi söylemlerine göre "milli" görevleri, aslen sınıfsal çıkarları gereği İtalya'daki "merkezlerine" mektup seferberliği başlatmış, bunun yanında ve buna karşın "tel'in" gösterilerinde İtalyan malı gözlükler, otomobiller, beyaz eşya, oto lastiği vb. imha edilerek gösteriler renklendirilmişti. Sermaye devleti, resmi ağızlardan savunma ihalelerine İtalyan şirketlerinin alınmayacağını açıklarken, İtalya'yı protesto fakslarından ücret alınmayacağını da açıklıyordu. Birkaç gün sonra ise sermayenin sözcüleri "İtalya ile ortak çıkarlardan" dem vurarak halkı "sağduyuya" çağırıyordu.

İtalyan tekellerinin Türkiye'deki ayakları bu "protestoların" bir tarafı olduğundan sessiz kalamazdı, nitekim kalmadı da. Burjuva medyanın sayfaları bu "milli" şirketlerin tam sayfa ilanları ile doldu taşı. Bu yazımızda bu ilanlara bir gözatacağız.

"Bu fabrika bizim!"(1)

Üstte yaklaşık yarım sayfa boyutlarında bir fotoğraf var hemen gözümüze çarpan. Otomobil montaj bölümünde gülümseyen genç bir işçi görülüyor. Fotoğrafın altında ise büyük puntolarla bu slogan var. "Bu fabrika bizim!" Duy da inanma. Daha birkaç ay önce faşist Türk Metal'le elele bize satış sözleşmesini ve sefalet ücretlerini reva görenler, her kriz döneminde bizleri kapı dışarı edenler fabrikanın sahiplerinin biz işçiler olduğunu söylüyorlar. Bu, sermayenin sınıfa saldırıda ve bilinç bulandırmada ne kadar sinsice,

alçakça ve aşağılık biçimleri kullanabileceğini gösteriyor.

İlanda TOFAŞ "Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'nin hep ülkesi için var oldu"ğu, "hep bu ülke için var olaca"ğı, "Türk kamuoyunun duygularını aynen paylaşıyor" olduğu, "30.000 insanımıza iş imkanı" sağladığı, "sanayisi, ekonomisi güçlü bir Türkiye için çalıştığı" söyleniyor.

"Türk-Pirelli Türk malı üretir!"

Siyah bir sayfa üzerinde (yastalar herhalde) büyük puntolarla ve büyük harflerle yaklaşık yarım sayfa bunları yazıyor Türk-Pirelli'nin ilanında. "1962'de ilk Türk lastiğini üreten fabrikasıyla, çalışanları ve yetkili satıcılarıyla 38 yıllık köklü bir Türk şirketi" olduklarını, Pirelli Tyre Holding, Türkiye İş Bankası ve Eczacıbaşı'nın ortakları arasında olduğunu, "çalışanları, yetkili satıcıları ve yakınlarıyla 20.000 kişilik bir Türk ailesi" olduklarını, ürettikleri "Türk malı lastiklerin protesto" edilmesinin, "Türk-Pirelli ailesine ve Türk ekonomisine haksızlık" olacağını, "her Türk vatandaşı gibi"(!) İtalyan hükümetini kınadıklarını, "Türk-Pirelli olarak, Türkiye'nin haklı davasını duyurmak için bugüne kadar üzerlerine düşeni" yaptıklarını ve "yapmaya devam ede"ceklerini söylüyor ilanında Türk-Pirelli Lastikleri A.Ş.

"Biz Türkiye'de Türkiye için üretiyoruz!"

Nispeten "dürüst" davranan ARİSTON ise böyle diyor. Sloganın hemen altında Türkiye haritasının içine yerleştirilmiş ARİSTON fabrikasının fotoğrafı görülüyor. Duygu yoğunluğu yüksek bir manzara. İlanda "Manisa'daki ARİSTON fabrikasının Türkiye için üretim yaptığını", "yıllık üretiminin % 60'ının 'Türkiye'de imal edilmiştir' damgası ile dünya ülkelerine ihraç ettiği", "1000'den fazla Türk çalışanının alinteriyle... .. Türk ailesine konfor sunduğu"nu söylüyor. Gündeme ilişkin ise "ARİSTON'un Türkiye'de Türkiye için üreteceği, hep Türkiye'nin

Bu fabrika bizim

**TÜRK
PIRELLİ
TÜRK MAL
ÜRETİR.**

yanında olacağı" belirtiliyor.

İlanların ortak yanı

Üç ilanda da açık biçimde gördüğümüz bir vurgu var. "Bu ülkede, bu ülke için" üretiyorlar. Dolayısıyla bu ülkede, sermaye iktidarının çıkarları onların çıkarlarını da ifade ediyor. Halklara düşmanlık politikası ile tamamen örtüştüklerini "Türk kamuoyunun duygularını paylaşıyoruz", "her Türk vatandaşı gibi İtalyan hükümetini kınıyoruz" sözlerinden de anlayabiliriz.

Emperyalist tekellerin bir başka ortak vurgusu ise "Türk" malı üretmeleri, "binlerce Türk'e iş imkanı" sağlamaları, "binlerce Türk işçinin" emeği ve alinteriyle "Türk ekonomisine güç katmaları". Ucuz işgücü için Avrupa'daki fabrikalarını kapatıp üretimlerini Türkiye, Doğu Avrupa ve Uzakdoğu ülkelerine taşıyan emperyalist tekeller, sefalet ücretlerine mahkum ettikleri, işten atma kılıcı altında ağır koşullarda çalıştırdıkları "Türk" işçilerin emeklerini ve alinterilerini yüzüstüce ağızlarına alabiliyorlar.

Hatırlarsak birkaç ay önce sermayenin sömürü cumhuriyetinin cumhurbaşkanı Ford'a Çankaya'nın bahçesini vereceğini açıklamıştı büyük bir pişkinlikle ve bedelsiz arazi verilisine karşı yükselen protestolara yönelik olarak. Sermaye

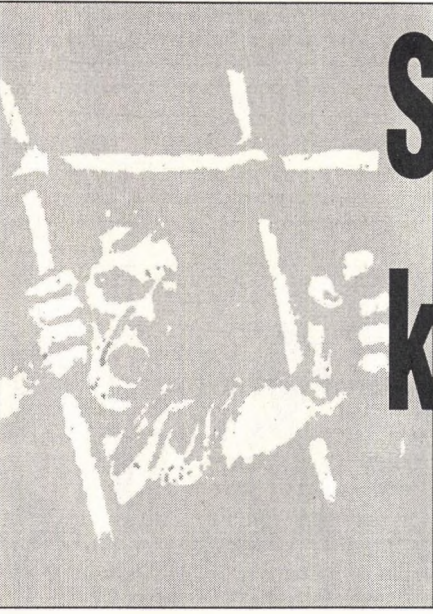
iktidarının başbakanı ise bedelsiz araziye "karşı çıkmak vatana ihanettir" demişti. Emperyalizme uşaklıkta böylesine sınır tanımıyordu sermaye iktidarının sözcüleri.

Şimdi de uluslararası sermaye tekellerinin "Türk" ayaklarından "milli" mesajlara gelmişti sıra. Sıra "Türk emeği" ile üretilen "Türk malı" oto lastiklerinde, buzdolaplarında, otomobillerdeydi şimdi.

Ama yağma yok! Emeğin vatani olmaz. Sömürüde sınır tanımayan, sınırları aşan emperyalist tekellerin çıkarları halklar arasında düşmanlığın, şovenizmin körüklenmesidir. Biz işçilerin bu asalak sömürgelemlerle hiçbir ortak çıkarımız olamaz. Bizim çıkarımız, kendi sınıfsal birliğimizi sağlamak, kardeş Kürt halkının özgürlük talebini sahiplenmek ve bu doğrultuda "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" şiarı ile mücadeleyi yükseltmekten geçiyor.

**Kahrolsun emperyalizm!
Kahrolsun şovenizm!
Yaşasın işçilerin birliği,
halkların kardeşliği!**

(1) Bu sloganı Avrupa Kalite Ödülü'nü aldıktan sonra BRİSA da bir reklamda işçisine söyletiyordu. Esnek üretim ve toplam kalite yönetiminin temel sloganı olan bu slogan tüm işçilere benimsetilmeye çalışılmaktadır.

Saldırıyı

karşı saldırıyla püskürteceğiz!

Sermaye devleti cezaevlerine yönelik yeni bir saldırı dalgasına hazırlanıyor. Aslında yeni olan politikalar değil. Çünkü hücre politikası birkaç yıldır hazırda beliyor. Hatta bu politikayı hayata geçirmek amacıyla defalarca hamle yapıldı ve devrimci direniş karşısında her defasında bozguna uğramıştır. Aldığı yenilgilerden de ders çıkaran sermaye devleti saldırı sürecine daha geniş ve kapsamlı bir hazırlıkla başlama telaşında. '96 SAG ve ÖO eylemlerinin ardından hazırlandığı anlaşılan, ancak 22 Kasım '98 tarihli ve sonrasında mehmetchik medyada güncelleştirilen ve 30 Kasım '98 tarihli MGK toplantısının kapsamını oluşturur niteliktedir. Bahsi geçen saldırı planının gazetelere yansıyan maddelerini olduğu gibi aktarıyoruz.

*Eylemlerin gerçek yüzünü ortaya koyan basın açıklamalarının yapılması.

*Bunların Türkiye'yi içeride ve dışarıda güç duruma düşürmek istedikleri.

*Eylemlere adli suçluların katılmadığını açıklamak.

*Cezaevlerinde örgütlü isyan ve ölüm orucu gibi durumlarda diğer ülkelerin tedbirlerinin açıklanması.

*Bayrampaşa Cezaevi başta olmak üzere terör örgütlerinin kontrolünde bulunan cezaevlerinde lider konumunda bulunan suçluların bu cezaevlerinden alınarak Eskişehir Cezaevi gibi müsait olan cezaevlerine nakillerinin sağlanması.

*Ölüm orucu eylemlerinde ağırbaşlıların tıbbi müdahale amacıyla cezaevinden uzaklaştırılması.

*Sağlık bakanlığının müdahale yetkisi konusunda Tokyo ve Malta bildirgeleri çerçeveleri konusunda kamuoyuna açıklamalar yapılması.

*Terör suçlularının eylemlerinden zarar gören ailelerin cezaevi eylemlerine ve bunlara destek veren odaklara karşı bir tepki olmak üzere gösteri yapmalarının sağlanması.

*Örgütlü eylemler ve ölüm oruçları gibi menfi propagandaların TV, gazete ve dergilerde kontrolsüz bir şekilde haber konusu yapılmasının önlenmesi amacıyla mevcut yasaların ihtiyaca cevap verir hale getirilmesi.

*Cezaevlerinde yürütülen örgütlü eylemlerin asıl amaçlarını açıklayan yazı, makale, haber ve yorumların haber konusu yapılmasının önlenmesi amacıyla sağduyulu köşe yazarlarının ve özel TV yetkililerinin teşvik edilmesi.

*İhtiyaca cevap verecek yeni tip cezaevlerinin inşa edilmesi.

*Cezaevlerinde iç denetimi sağlayacak yasal düzenlemenin yapılması.

*Cezaevi personelinin özlük haklarının iyileştirilmesi.

*Özel TV ve basın organlarının devlet aleyhinde olan konuları istismar etmelerini önleyecek yasal düzenlemelerin yapılması.

Görüldüğü gibi saldırı oldukça kapsamlıdır. Öncelikle kamuoyunun cezaevi direnişlerine karşı duyarlılığını ve desteğini kırmayı ve saldırıları meşrulaştırmak amacıyla yoğun bir propagandayı esas almaktadır. Dikkati çeken diğer bir madde ise, "Terör suçlularının eylemlerinden zarar gören ailelerin cezaevleri eylemlerine ve bunlara destek olan odaklara karşı tepki olmak üzere gösteri yapmalarının sağlanması..."dır. Bu maddenin nedeni tutsak ailelerine karşı yeni bir "Cuma Anneleri" adı altında sivil faşist odağın örgütlenmesidir. Böylelikle direnişlere destek veren tutsak ailelerine yönelik resmi kolluk kuvvetleri yerine -ya da yanısıra- bu sivil faşist odak saldırtılacaktır. Cumartesi Analarına karşı "cuma anneleri"ni örgütleyen, ancak beklediği sonucu elde edemeyen sermaye devleti şimdi de tutsak ailelerine karşı "terör suçlularından zarar gören aileleri"ni hedef almaktadır. (Ayrıca, <http://www.kizilbayrak.org>)

Bunun ne kadar başarılı olup olmayacağı bir yana, bizler bu saldırı odağını da hesaba katarak hazırlıklarımızı yapmak zorundayız.

Hücre uygulamasına geçişin zeminini birçok yönüyle hazırlamayı hedefleyen saldırı paketinde başta Bayrampaşa olmak üzere kimi cezaevleri ilk saldırı için pilot nokta belirlenmiştir. Bu pilot cezaevlerinden biri -belki de başında- Ankara Merkez Kapalı Cezaevi gelmektedir. Uzun süreden beri Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ni oldukça abartılı ve yalan haberlerle hedef gösteren medya, bahsi geçen saldırı paketinin ön hazırlıklarını yapmaktadır.

Ceyhan Cezaevi'ndeki devrimci tutsaklara saldırıdan sonra başlayan cezaevi direnişlerinin hemen akabinde başka bir cezaevine ait olan fotoğrafları ekranlarda göstererek "Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde siyasi suçluların ellerinde telsizler var. Polis ve jandarma telsizlerine girip dinliyorlar. Birbirleriyle haberleşiyorlar." şeklinde haberler çıktı. En son ise Yeni Yüzyıl gazetesinde büyük puntolarla "Ulucanlar Cezaevinde Firar Alarmı" başlığıyla bir haber çıktı. "Cezaevinin yapısının tünel kazmaya müsait olduğu, denetimin siyasi tutuklularda olduğu, infaz koruma memurlarının koşullara giremediği, her an büyük bir firarın gerçekleşebileceği" gibi oldukça abartı ve yalanla beslenmiş ve saldırıya zemin olabilecek bir haberdir bu.

Bütün bunların MGK'nın "Acil Tedbirler" adlı saldırı programına zemin hazırlamak olduğuna kuşku yok. Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nin öne çıkarıyor olması, olsa olsa bu saldırı dalgasının öncelikli hedeflerinden biri halinde olmasındandır.

Sermaye devleti yeni bir saldırıya sadece fiili olarak hücre cezaevlerinin inşası ve tutsakların hücrelere konulması anlamında hazırlanmıyor. Aynı zamanda bu saldırının zeminini hazırlayacak ve saldırıya her düzeyde olanak sağlayacak yasa ve düzenlemeleri de hazırlamış durumda. Belki de bütün bunlar zaten bugüne kadar varolan ve uygulanmaya çalışılan yasalardı. Ancak bugün yeni olan şey düşmanın cezaevleri cephesinde aldığı yenilgilerden çıkardığı derslerin sonuçlarına göre hazırlanıyor olmasıdır. Her saldırı biçim ve yöntemine ya da saldırının değişik aşamalarına "icra makamı ve koordine merkezleri" oluşturulmuş. Basın yayın ve kimi köşe yazarlarına bu saldırı koordinesinin başında yer verilmiş. (*) Kuşkusuz bütün bunlar gerek yasalarda gerekse uygulamada işçi sınıfı ve emekçi yığınlar için uygulanagelen katliam, işkence ve zulüm politikalarıdır. Ekonomik ve siyasi kriz içinde debelenen sermaye devletinin her alanda sarılabileceği tek bir can simidi var; **Terör ve şiddeti en üst boyuta taşımak!** Buna karşı her alanda olduğu gibi cezaevlerinde de karşı saldırıya hazırlanmak oldukça önemlidir.

Bugün komünist ve devrimci tutsaklar düne göre çok daha fazla deneyim, güç ve hazırlıklara sahiptirler. Sermaye devletinin "koordine merkezleri ve icra organları" bir kez daha yenilgiyi tadacaklardır.

Tekrar söylüyoruz: "Gelecekleri varsa, görecekları de olacaktır!"

**Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!
Bedel ödeyerek kazandığımız mevzilerimizi bedel
ödeterak koruyacağız!
Ankara Merkez Kapalı Cezaevi
Habip Gül**

(*) Ancak bu göreve gönüllü olan medya ve kimi köşe yazarları bilmelidirler ki, bu saldırı dalgasında MGK'nın kendilerine verdiği rol büyüktür. Bedeli de büyük olacak!

Sermaye devleti yeni bir saldırıya sadece fiili olarak hücre cezaevlerinin inşası ve tutsakların hücrelere konulması anlamında hazırlanmıyor. Aynı zamanda bu saldırının zeminini hazırlayacak ve saldırıya her düzeyde olanak sağlayacak yasa ve düzenlemeleri de hazırlamış durumda.
Ekonomik ve siyasi kriz içinde debelenen sermaye devletinin her alanda sarılabileceği tek bir can simidi var: Terör ve şiddeti en üst boyuta taşımak!
Buna karşı her alanda olduğu gibi cezaevlerinde de karşı saldırıya hazırlanmak oldukça önemlidir.
Bugün komünist ve devrimci tutsaklar düne göre çok daha fazla deneyim, güç ve hazırlıklara sahiptirler. Sermaye devletinin "koordine merkezleri ve icra organları" bir kez daha yenilgiyi tadacaklardır.
Tekrar söylüyoruz: "Gelecekleri varsa, görecekları de olacaktır!"

Ankara Merkez Kapalı'dan devrimci tutsakların basın açıklaması:

Basına, kamuoyuna;

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde devrimci tutsaklara yönelik planlı bir saldırı hazırlığı yapılıyor. Bu planın altyapısı medya aracılığıyla oluşturuluyor.

7 Aralık 1998 tarihli Yeni Yüzyıl Gazetesi'nde en son çıkan haber bu açıklamayı yapmamızı zorunlu kılmıştır. Haber; "Ulucanlar cezaevinde firar alarmı" başlığıyla veriliyor. "İnfaz koruma memurları koğuşa girememektedir" diye bitiriliyor.

Gerçekler böyle değildir;

-Hapishane idaresinden basında çıkan bu haberleri soruyoruz, "biz de şaşırdık" diyerek geçiştiriyorlar ve tekzip edilmesini istediğimizde ise; "durumun böyle olmadığını, basının kendi kafasına göre haber yaptığını, kendilerinin tekzip etme yetkilerinin olmadığı" gibi cevaplar alıyoruz.

Ankara Merkez Kapalı Hapishanesi'ndeki son durum aşağıdaki gibidir:

-İnfaz koruma memurlarının koğuşlara girememesi gibi bir durum yoktur. Hergün sabah ve akşam sayımları düzenli yapılmaktadır. İşleyişte bir aksama yoktur.

-Daha önce, ayda iki kez yapılan koğuş aramaları 6 Ekim tarihinden bu yana yapılmamaktadır. Ancak aramaların yapılmaması bizden kaynaklı değil, idarenin yapmak istememesinden kaynaklanmaktadır. Adli tutukluların kaldığı koğuşlarda düzenli aramalar yapılmaktadır.

-Uzun süredir yaşadığımız sorunlar üzerine temsilcilerimizin görüşme taleplerine cevap verilmemekte, görüşme yapılsa dahi geçiştirilmeye çalışılmaktadır. Bundan kaynaklı mahkeme ve hastahaneye gidiş-gelişlerde yaşadığımız sorunları çözemediğimiz için tedavilerimizi yaptırıyoruz, Asliye ve Ağır Ceza Mahkemeleri'nde görülen duruşmalarımıza katılamıyoruz. Bu konuda daha önce bazı kurum ve kuruluşlara sorunlarımızı anlattığımız dilekçe ve açıklamalarımızı göndermiştik.

Ankara Merkez Kapalı Hapishanesi'ne yönelik bu ve benzeri haberlerle basında ilk kez karşılaşmıyoruz:

6-10 Eylül 1998 tarihleri arasında bütün TV kanallarında "devrimci tutsakların isyan çıkardığı, idareyle görüşmedikleri, tünel olduğu" gibi spekülasyon, provokasyon yaratma amaçlı haberler yapılmış, hapishane çevresindeki evlerde ve hapishane önünde biriken tutsak yakınları üzerinde terör estirilmiştir. Bu provokasyon girişimi devrimci tutsakların ve duyarlı kurum ve kuruluşların girişimleriyle boşa çıkarılmıştır. İdare, tüm personelle birlikte hapishaneyi terketmiş ve sonra da; "hapishaneye giremiyoruz" propagandası yaparak 5 gün boyunca saldırı planları yapılmıştır.

Yine 4-5 Kasım tarihli TV kanallarından Ulucanlar Hapishanesinde gerginlik olduğu ve sürdüğü, Susurluk protestosundan gözaltına alınanlara talimatın hapishaneden verildiği gibi haberler geçti. Tabii hapishane idaresinin yine haberi yok!

Hapishanelere yönelik saldırı ve katliamlar hep bu tür haberlerle başlamıştır. '95 Buca katliamı, '96 Ümraniye ve Mayıs-Temmuz saldırısı öncesi yapılan haberleri hatırlayalım. Hemen hemen aynı cümlelerle haber yapılmıştır.

Bu oyunu bozmak için; öncelikle bu yayınları yapan basın-yayın kuruluşlarını duydukları haberlerin basın ahlakı gereği doğruluğunu ispatlaması gerekir. Biz de böyle -yazdıkları gibi- olmadığını söylüyoruz. O zaman gelip bir de bizden dinlesinler. Gerçekler yazdıkları gibi mi? Ama sorunları bu değildir. Her saldırı öncesi MGK toplantılarında hapishaneler tartışılır, saldırı kararları alınır. Medya da bunun kamuoyu oluşturma görevini üstlenir. Bugün de aynısı yaşanmaktadır.

Yine konuya duyarlı kurum ve kuruluşları heyetler oluşturup, gerçekleri bizlerin ağzından öğrenmesi için hapishaneye davet ediyoruz.

Tüm kamuoyunu devrimci tutsaklar üzerinde oynanan oyunları, saldırı politikalarını boşa çıkartmak için duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Ankara Merkez Kapalı Hapishanesi'ndeki DHKP-C, TKİP, MLKP, Devrimci Yol, TKP(ML), TİKB, TDP, TKP/ML tutsakları adına;
Sadık Türk, Habip Gül, Fikret Lüle, Mahmut Ali Yazıcı, Cemal Çakmak, Esmahan Ekinci.

08/12/1998

Mücadele postası...

Türkiye işçi sınıfı partisiyle kazanacak!

Merhaba değerli dostlar,
Öncelikle hepinizi en sıcak, en samimi duygularımızla selamlıyoruz.

Değerli dostlar, Türkiye işçi sınıfı onyıllardır terkedildiği yalnızlığından artık kurtulmuştur. Yıllardır öncüsüz-partisiz olmanın acısını darbelerde, direnişlerde, eylemlerde fazlasıyla yaşamıştır. Bunun bedelini en ağır şekilde ödemiştir. Bugünkü yaşanan sömürüye, talana, akıtılan kana rağmen bu sınıf ayakta değil ise, halen daha suskunsa, yıllardır partisiz mücadele etmiş olmanın yorgunluğundan değil midir? Kardeş Kürt halkı katliamdan geçiriliyorken halen daha sınıfın çoğunluğu bunu alkışlıyorsa "elveda proleterya" diyenlerin suçu değil midir bu..? İşçi sınıfı adına yola çıktığını iddia eden, yalın, bezgin, düşkün ve kaçkınların suçu değil midir bu..? Yıllardır hiçbirsey verilmeyen bu sınıfı bugün güvensizlikle ananların suçu değil midir bu..?

Bu sınıfın politik geriliği üzerine yazıp-çizenlerin güvenilirliği olabilir mi?

Bu kolay olanı seçmektir. Eğer modern sınıf savaşlarında tek tutarlı sınıf, tek öncü sınıf, ihtilali yapacak tek sınıf proletarya ise; devrimi ve sosyalist düzeni de ancak ve ancak bu sınıfın saflarında tek yumruk haline getirecek komünist bir parti kuracaktır. Bugün kuruluşunu coşkuyla selamladığımız komünist işçi partisi bu paha biçilmez mirasın tek güvencesi olacaktır. Çünkü o kavga alanını ne düzene ne de reformist kesimlere bırakmamıştır. Sorumluluğunun bilinciyle durmaktadır. Artık yeni dönemlerin başındayız. Bu yeni dönemin en önemli özelliği proleter devrimler ve halk isyanları dönemi olmasıdır. Bunun güvencesi ise böyle bir döneme bu ülkenin işçi-emekçileri partisiyle girecektir. Türkiye işçi sınıfı artık komünist partisine kavuşmuştur. Bu parti ihtilalin, iktidarın gücü ve garantisi olacaktır. Bizlere düşen ise partiye güç katmak, kavgamızda yenilmez kılmaktır. Partili komünistler olmaktır.

Kurtköy'den komünist işçiler

Şovenist histeri fırtınası karşısında güçlerimizi birleştirelim!

Faşist Türk devleti medyasıyla, birtakım çapulcu faşistlerin toplanmalarıyla hıncını alabilmek için önce PKK aleyhine slogan atarak HADEP binalarına saldırmaktadır. Bununla da yetinmeyen faşist Türk devleti yaşlı genç gözetmeden HADEP binasından çıkanlara birtakım haddini bilmez faşistleriyle saldırmaktadır. Her gün okuduğumuz Sabah gazetesi allandırılmış-pullandırılmış PKK "terörü" adına bir çocuğun resmini kullanıyor. PKK'yi 30 bin kişinin katili olarak ilan ediyor.

Faşist Türk devletine soruyorum: Sizler gözaltında kaç kişiyi kaybettiniz? 1977'de kontr-gerillanızla 30 işçiyi katletmediniz mi? Maraş'ta, Çorum'da yüzlerce kişiyi katletmediniz mi? Sivas'ı, Gazi'yi kana

sizler bulamadınız mı? Bununla da kalmadınız, Kürdistan'da Kürt halkını MİT'le, Özel Tim'le, kontr-gerillayla yaşlı- genç demeden katlettiniz. Asıl katil Kürdistan'da yüzlerce insana işkenceler yapıp evinden yurdundan ayıran sizin kontr-gerillanız değil mi?

Bu kendini bilmez faşist Türk devleti kendini kurtarabilmek için bu tezgahları yapmaktadır. Halkımızı galeyana getirmek için çeşitli uyduruk haberlerle kendini aklamaya çalışmaktadır. Ama biz devrimci işçiler, sınıfımızı sermayenin bu tür oyunlarına karşı uyarmaya ve sermaye devletinin bu kanlı yüzünü hiç bıkmadan açığa çıkarmaya devam edeceğiz.

İzmir'den komünist bir fırın işçisi

Sermayenin yıkım programına karşı komünist işçi partisinin politikaları etrafında birleşelim!

✓ **Krizin faturası kapitalistlere!**

✓ **Sefalet ve işsizliğe hayır!**

✓ **Tensikatlara ve**

esnek üretim uygulamalarına son!

✓ **Herkese iş, tüm çalışanlara işgüvencesi!**

✓ **Tüm çalışanlar için**

insanca yaşam ve çalışma koşulları!

✓ **İMF-TÜSİAD reçetelerini,**

yeni saldırı paketlerini

mücadele alanlarında yırtalım!

✓ **Emperyalist yağmaya, kapitalist sömürüye son!**

✓ **Kahrolsun sermaye iktidarı!**

✓ **Yaşasın sosyalist işçi-emekçi iktidarı!**

Kızıl Bayrak